

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR010
Τίτλος στα αγγλικά	Dytiki Ellada
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Δυτική Ελλάδα
Έκδοση	4.1
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2021
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2026)1323
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	4 Μαρ 2026
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 24 παράγραφος 5 του ΚΚΔ)	Όχι
Φραστικές ή τυπογραφικές διορθώσεις (άρθρο 24 παράγραφος 6 του ΚΚΔ)	Όχι
Εγκρίθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης	Ναι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL631 - Αιτωλοακαρνανία EL63 - Δυτική Ελλάδα EL632 - Αχαΐα EL633 - Ηλεία
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	18
Πίνακας 1.....	28
2. Προτεραιότητες	57
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	57
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	57
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	57
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	57
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	57
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	59
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+ ..	59
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	60
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	60
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	60
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	61
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	61
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	61
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	62
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	62
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	62
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	62
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	63
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	63
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ).....	64
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	64
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	64
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	65
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+ ..	65
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	66
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	66
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	66
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	67
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	67
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	67
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	67
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	67
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	68

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	68
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	68
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	68
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	69
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	69
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	69
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	71
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	71
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	72
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	72
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	73
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	73
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	73
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	73
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	74
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	74
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	74
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	75
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	75
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	75
2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP).....	76
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΤΠΑ).....	76
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	76
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	76
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	77
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	77
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	78
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	78
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	79
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	79
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	79
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	79
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	80
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	80
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	80
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	81
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	81

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	81
2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτόαρκειας και της κυκλικής οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.....	82
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	82
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	82
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	82
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	83
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	84
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	84
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	85
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	85
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	85
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	85
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	86
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	86
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	86
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	86
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	86
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	87
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	87
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν (ΕΤΠΑ).....	88
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	88
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	88
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	89
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	90
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	90
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	90
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	91
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	91
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	91
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	91
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	91
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	92
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	92
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	92
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	92

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	92
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε (ΕΤΠΑ)	93
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	93
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	93
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	93
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+ ..	94
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	94
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	94
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	95
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	95
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	95
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	95
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	96
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	96
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	96
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	96
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	96
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	96
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	98
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	98
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	98
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	99
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	100
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	100
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	100
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	101
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	101
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	101
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	102
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	102
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	102
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	103
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	103
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	103
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	103

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)	104
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	104
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	104
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	106
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	106
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	107
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	107
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	107
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	107
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	107
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	108
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	108
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	108
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	109
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	109
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	109
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	109
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ).....	111
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	111
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	111
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	112
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	112
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	113
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	113
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	113
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	114
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	114
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	114
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	115
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	115
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	115
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	115
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	115
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	116
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Στήριξη της ανθεκτικότητας και ασφάλειας των υδάτων.....	117

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)	117
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	117
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	117
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	119
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	119
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	119
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	120
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	120
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	120
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	120
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	121
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	121
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	121
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	122
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	122
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	122
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	122
2.1.1. Προτεραιότητα: 2B. Στήριξη της προσιτής στέγασης.....	124
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)	124
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	124
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	124
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	126
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	127
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	127
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	127
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	128
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	128
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	128
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	129
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	129
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	130
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	130
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	130
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	130
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	130
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.....	132

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)	132
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	132
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	132
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	132
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	132
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	133
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	133
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	133
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	134
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	134
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	134
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	134
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	134
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	135
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	135
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	135
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	135
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	136
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	136
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	136
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	137
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	138
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	138
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	138
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	139
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	139
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	139
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	140
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	140
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	140
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	141
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	141
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	141
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	141
2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.....	142

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	142
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	142
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	142
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	144
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	144
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	145
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	145
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	145
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	145
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	145
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	146
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	146
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	146
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	147
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	147
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	147
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	147
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ).....	148
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	148
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	148
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	149
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	150
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	150
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	150
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	151
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	151
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	151
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	151
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	151
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	152
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	152
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	152
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	152

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	152
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ).	154
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	154
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	154
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	156
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	156
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	156
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	156
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	157
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	157
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	157
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	157
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	158
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	158
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	158
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	158
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	159
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	159
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ).....	160
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	160
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	160
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	161
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	161
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	162
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	162
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	162
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	163
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	163
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	163
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	163
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	163
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	164
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	164
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	164

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	164
2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.....	166
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας: (ΕΚΤ+)	166
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	166
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	166
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	167
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	168
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	168
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	168
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	169
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	169
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	169
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	169
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	170
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	170
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	170
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	171
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	171
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	171
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)	172
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	172
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	172
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	173
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	173
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	173
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	174
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	174
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	174
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	174

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	174
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	175
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	175
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	175
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	175
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	175
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	176
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)	177
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	177
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	177
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	179
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	179
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	180
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	180
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	180
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	180
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	181
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	181
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	181
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	182
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	182
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	182
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	182
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	183
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+).....	184
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	184
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	184
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	184
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	185
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	185
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	185
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	186
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	186
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	186
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	186
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	186

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	187
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	187
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	187
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	187
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	187
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	189
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	189
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	189
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	190
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	190
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	191
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	191
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	191
2.1.1.1.2. Δείκτες	191
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	192
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	192
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	192
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	192
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	193
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	193
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	193
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	194
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)	195
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	195
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	195
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	198
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	199
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	199
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	199
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	200
2.1.1.1.2. Δείκτες	200

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	200
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	200
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	201
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	202
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	202
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	202
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	202
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	203
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	204
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	204
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	204
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	205
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	206
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	206
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	206
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	207
2.1.1.1.2. Δείκτες	207
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	207
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	207
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	208
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	208
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	208
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	208
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	209
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	209
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	210
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	210
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	210
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	210
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	212
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	213
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	213
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	213
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	214

2.1.1.1.2. Δείκτες.....	214
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	214
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	215
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ..	216
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	216
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	217
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	217
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	218
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	218
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	219
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	219
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	219
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	221
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	222
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	222
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	222
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	223
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	223
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	223
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	224
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ..	224
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	224
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	226
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	226
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	226
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	227
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας.....	228
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια» ΕΤΠΑ	228
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	228
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	228
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	230
2.2.1.2. Δείκτες.....	230
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	230
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	230
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	230
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	231
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	231
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια» ΕΚΤ+.....	232
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	232
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	232

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	234
2.2.1.2. Δείκτες	234
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	234
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	234
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	234
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	235
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	235
3. Σχέδιο χρηματοδότησης	236
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)	236
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος).....	236
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά).....	236
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU	237
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος).....	237
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)	237
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση	237
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος).....	237
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)	237
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση	238
Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241	238
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	238
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση	238
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)	238
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	238
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	239
Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	239
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	239
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	240
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	240
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	241
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	241
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	242
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	307
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	307
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	307
6. Εταιρική σχέση.....	308
7. Επικοινωνία και προβολή.....	311
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	313
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	313
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	314
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	314
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	315

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	315
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	315
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	315
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	315
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.	315
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	316
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	317
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	317
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	318
Προσάρτημα 3	319
ΕΓΓΡΑΦΑ	320

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Η Δυτική Ελλάδα κατέχει στρατηγική θέση ως Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη. Η ΠΔΕ (πληθ. 651.065 κατ.) περιλαμβάνει τις ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας και 19 Δήμους (ΕΛΣΤΑΤ, 2020a).

Παράγει το 4,5% του εγχώριου ΑΕΠ (ΕΛΣΤΑΤ, 2021) και είναι η 6η περιφερειακή οικονομία της χώρας (OECD, 2020b). Το αναπτυξιακό της δυναμικό, όσον αφορά το κ.κ. ΑΕΠ, είναι ωστόσο χαμηλό, στο 74% του εθνικού και στο 44% του Ευρωπαϊκού. Η ΠΔΕ απώλεσε το 24% του ΑΕΠ της κατά την οικονομική κρίση (2008-2017).

Η οικονομία στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα, με έναν αξιόλογο δευτερογενή, και έναν ισχυρό τριτογενή. Ο πρωτογενής τομέας χαρακτηρίζεται από χαμηλά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας, ο δευτερογενής και ο τριτογενής καταγράφουν ικανοποιητικά επίπεδα.

Η κλιμάκωση και διατήρηση της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα αποτελεί την πιο χαρακτηριστική εκδήλωση της αναπτυξιακής υστέρησης και του ελλείμματος ανταγωνιστικότητας. Κατατάσσεται ένατη (9η) μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, καταγράφοντας υπερδιπλάσιο ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (Eurostat, 2020).

Αποτελεί μία από τις σημαντικότερες περιφέρειες της χώρας στην παραγωγή ερευνητικής δραστηριότητας, καθώς έχει δημιουργήσει ένα μικρό αλλά δυναμικό οικοσύστημα καινοτομίας, το οποίο χρήζει ενδυνάμωσης για να δημιουργήσει αξιόλογο αντίκτυπο στην περιφερειακή οικονομία.

Από την υλοποίηση του Προγράμματος της περιόδου 2014 – 2020 αποκτήθηκε πολύτιμη εμπειρία και αναδείχθηκαν χρήσιμα διδάγματα. Οι κυριότερες προκλήσεις που ανέκυψαν αφορούν το χρονοδιάγραμμα ενεργοποίησης αυτού με τις αιρεσιμότητες που έπρεπε να εκπληρωθούν σε διαφορετικούς τομείς πολιτικής, καθώς και την ανάγκη συνεργασίας και διαβούλευσης με τις αρμόδιες εθνικές αρχές και Υπουργεία για ενεργοποίηση συγκεκριμένων δράσεων. Ως προς επιμέρους τομείς πολιτικής:

- Η ΠΣΕΕ περιέγραφε τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία στην ΠΔΕ ξεκίνησε έγκαιρα και με επιτυχία προκειμένου να εξειδικευτούν δράσεις. Η χρονική υστέρηση σε εθνικό επίπεδο στην προετοιμασία πλαισίου διαχείρισης δημιούργησε αντίστοιχη καθυστέρηση στην υλοποίηση των δράσεων. Μέχρι την οριστικοποίησή ενός ενιαίου συστήματος για τις Κρατ. Ενισχ. και τον ορισμό ΕΦΔ απαιτήθηκε χρόνος προκαλώντας καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση των δράσεων. Οι πρωτοβουλίες που ανέλαβε σχετικά η ΕΑΣ για την νέα περίοδο αποτελούν ενθαρρυντικό βήμα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του παρελθόντος.
- Κατά την πορεία υλοποίησης παρεμβάσεων την ΠΠ14-20, οι κύριες προκλήσεις που ανέκυψαν σχετίζονται με την υιοθέτηση νέου πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις (ν. 4412/2016), την υποχρεωτική εφαρμογή του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Δικαιούχοι σε θέματα όπως η εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, η μη-επαρκής προετοιμασία και ωρίμανση των έργων και η υποστελέχωση των υπηρεσιών τους. Οι δυσκολίες αυτές έθεσαν σε δοκιμασία τα χρονοδιαγράμματα των δημόσιων έργων (αφορά τους ΣΠ2, ΣΠ3) δημιουργώντας πιέσεις στην απορρόφηση και τη διαχείριση των ανειλημμένων υποχρεώσεων του δημόσιου τομέα.
- Σε δράσεις του ΕΚΤ υπήρξαν καθυστερήσεις στην εξειδίκευση και ενεργοποίηση, καθώς και αδυναμίες των δικαιούχων στην τήρηση των διαδικασιών για υλοποίηση έργων και χρονοδιαγραμμάτων. Με τη συνεργασία της Δ.Α. με τις Κεντρικές Υπηρεσίες αντιμετωπίστηκαν τα προβλήματα και κατέστη εφικτή η ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων.
- Για την καταπολέμηση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού χρηματοδοτήθηκαν δράσεις επισιτιστικής βοήθειας και καταπολέμησης της υλικής στέρησης (διανομή τροφίμων και βασικών υλικών αγαθών, λειτουργία κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας με Παραρτήματα Ρομά και Ένταξης Μεταναστών, δομές σίτισης – στέγασης), ενίσχυση υποδομών μονάδων κοινωνικής φροντίδας).

- Ως προς την ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη προχώρησαν οι στρατηγικές ΒΑΑ Δ. Πατρέων και Δ. Αγρινίου, ΟΧΕ στην ευρύτερη περιοχή του άξονα Κατακόλου – Αρχαίας Ολυμπίας, ΟΧΕ στην περιοχή Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Αιτωλικού. Αναδείχθηκαν ζητήματα πληρότητας στον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση έργων και δράσεων που εντάχθηκαν, υστερήσεων σε μικρότερο βαθμό κατά το στάδιο ωρίμανσης έργων και σε μεγαλύτερο βαθμό κατά το στάδιο υλοποίησής τους, ελλείψεων σε οργάνωση και διαδικασίες και χρονοβόρων διαδικασιών επιλογής αναδόχων και αδειοδότησης (όπου απαιτούνταν). Ευρύτερα, η εμπειρία εφαρμογής των ΟΧΕ-ΒΑΑ ανέδειξε την ανάγκη για ενεργό συμμετοχή των τοπικών αρχών στον σχεδιασμό των στρατηγικών προκειμένου να αποκτήσουν «ιδιοκτησία» των παρεμβάσεων. Επιπλέον προτεραιότητες αποτελούν η ανάληψη από τους ΟΤΑ της ουσιαστικής διακυβέρνησης των στρατηγικών και παρεμβάσεων και η ενίσχυση των τοπικών δικαιούχων που υλοποιούν έργα και δράσεις με τεχνογνωσία και έμπυχο δυναμικό.

Με τη χρήση ΧΕ παρουσιάστηκαν ανεπάρκειες της περιφερειακής αγοράς στο περιβάλλον των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα στις ΜμΕ αλλά και στο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον. Πρόκειται για:

- Έλλειψη κρίσιμης μάζας του περιφερειακού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, χωρίς σημαντικές οικονομίες κλίμακας,
- Την ύπαρξη σημαντικών ατελειών πληροφόρησης,
- Έλλειψη κρίσιμης μάζας του περιφερειακού χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος (συγκεντρωμένος τραπεζικός τομέας, περιορισμένη παρουσία κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών).

1.1. Θέση της Περιφέρειας ανά Στόχο Πολιτικής της περιόδου 2021-2027

1.1.1. ΣΠ 1 «Πιο Έξυπνη Ευρώπη»

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί ισχυρό πυλώνα, συνεισφέροντας κατά τρόπο σημαντικό στο ακαθάριστο προϊόν, καθώς απασχολεί 10% περίπου της περιφερειακής οικονομίας, έναντι 4% σε εθνικό επίπεδο, συμβάλλοντας στη διατήρηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο. Η ανεπάρκεια των τεχνολογικών υποδομών και οι μικρές μη-διασυνδεδεμένες εκμεταλλεύσεις αποτελούν εμπόδιο στην τυποποίηση και τη δημιουργία αλυσίδων προστιθέμενης αξίας.

Ο δευτερογενής τομέας βασίζεται στον κατασκευαστικό κλάδο και σε βιομηχανίες έντασης εργασίας (όπως η ξυλεία) με σχετικά ικανοποιητικά επίπεδα παραγωγικότητας.

Ο τριτογενής τομέας παρουσιάζει επίσης ικανοποιητικά επίπεδα παραγωγικότητας, εστιάζοντας στον τομέα των ΤΠΕ, καθώς και τις διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Ως προς την πρόσβαση σε ΤΠΕ η ΠΔΕ εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλές επιδόσεις τόσο στη χρήση Η/Υ και Διαδικτύου, όσο και στη χρήση ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών. Διαθέτει όμως σημαντικούς ερευνητικούς πόλους, που σε συνδυασμό με τον ικανοποιητικό όγκο νεοφυών / καινοτόμων επιχειρήσεων μπορεί να επιτύχει ανάπτυξη έρευνας - καινοτομίας και να οδηγηθεί ομαλά στη μετάβαση προς την ψηφιακή ενσωμάτωση.

Η ΠΔΕ στο πλαίσιο της επικαιροποίησης της Στρατηγικής RIS3 με βάση την ΕΣΕΕ, προέβη στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης του Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας καθώς και την αξιολόγηση της υφιστάμενης Στρατηγικής Καινοτομίας μέσω της SWOT analysis. Με βάση την ανάλυση των δεδομένων προτείνονται τρεις Τομείς Προτεραιότητας οι οποίοι συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας ΕΣΕΕ:

1. Αγροδιατροφή και Βιομηχανία Τροφίμων
2. Υλικά, Μικροηλεκτρονική και Μεταποίηση
3. Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργική Βιομηχανία

Παράλληλα, θα προωθούν συνέργειες των τριών ανωτέρω τομέων και με τους τρεις ακόμα οριζόντιους τομείς προτεραιότητας για δράσεις ΤΠΕ, Αειφόρου Ενέργειας και Βιώσιμης Ανάπτυξης / Κυκλικής Οικονομίας, σύμφωνα με την εξέλιξη της ΔΕΑ. Οι τομείς αυτοί επηρεάζουν συνολικά την περιφερειακή παραγωγική διαδικασία.

Τέλος, για την αποτελεσματική υλοποίηση της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται ένα νέο Σύστημα Διακυβέρνησης σε επίπεδο χώρας, το οποίο αποτελείται από τρία επίπεδα. Σε περιφερειακό επίπεδο, η Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της ΠΔΕ θα οργανώσει και θα κινητοποιήσει το οικοσύστημα καινοτομίας τόσο για τις δράσεις του ΠΕΠ αλλά και εκτός αυτού. Στην αποστολή της θα ενισχυθεί μέσω μηχανισμού υποστήριξης της διακυβέρνησης ο οποίος θα συμβάλλει σε όλα τα επίπεδα της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, διενέργειας ερευνών κλπ.. Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής εκ των προτέρων αξιολόγησης που εκπονείται κεντρικά. Στον βαθμό που θα αποφασιστεί κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος η χρήση των εργαλείων, για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών, θα γίνεται εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το ΠΕΠ σε κεντρική δομή η οποία θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

Κύριες προκλήσεις για την νέα ΠΠ αποτελούν:

- Η ενίσχυση των επενδύσεων στην καινοτομία και την έρευνα και η διασύνδεση του καινοτομικού κεφαλαίου με τον παραγωγικό ιστό. Έμφαση δίνεται στους τομείς προτεραιότητας της ΠΣΕΕ, την τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.
- Η στοχευμένη ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρήσεων υψηλής ψηφιακής έντασης σε τοπικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της ΕΣΕΕ
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων κυρίως στους τομείς ΠΣΕΕ και η στήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στο σύγχρονο περιβάλλον. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η παραγωγική αναδιοργάνωση, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης της δημιουργίας και λειτουργίας των επιχειρηματικών πάρκων, και της ανάπτυξης συνεργειών και συνεργατικών σχηματισμών
- Η ενίσχυση της ΠΔΕ ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού, με σημείο αναφοράς το πλούσιο τουριστικό και πολιτιστικό απόθεμα, όπως το εμβληματικό μνημείο παγκόσμιας ακτινοβολίας της Αρχαίας Ολυμπίας. Παράλληλα, η σύνδεση της τουριστικής ανάπτυξης με άλλους τομείς - γαλάζια οικονομία και η «πράσινη μετάβαση»
- Η ανάπτυξη και λειτουργία στοχευμένων δομών υποστήριξης του επιχειρηματικού οικοσυστήματος με παράλληλη υποστήριξη στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της ΠΣΕΕ

1.1.2. ΣΠ 2 «Πιο Πράσινη Ευρώπη»

Η ΠΔΕ διαθέτει ένα μεγάλο πλήθος τόπων εξαιρετικού φυσικού κάλλους και βιοποικιλότητας, καθώς και μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών.

Στον τομέα της ενέργειας και των ενεργειακών πόρων έχει να επιδείξει αξιόλογη δυναμική. Η συνεχής εξάπλωση των ΑΠΕ αναδεικνύει την ανάγκη για την περαιτέρω ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, στο πλαίσιο συμβολής στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ.

Την ΠΠ 14-20 πραγματοποιήθηκαν αντιπλημμυρικά έργα, έργα οριοθέτησης ποταμών και αποκατάστασης πρηνών, με εμβληματικό παράδειγμα τον ποταμό Αλφειό στην Ηλεία, έργα ενεργειακών αναβαθμίσεων σε δημόσια κτίρια, και αναβάθμισης δημοτικού οδοφωτισμού, έργα βελτίωσης και εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης και έργα αποχέτευσης, κατασκευή ΧΥΤΥ και ΣΜΑ, με εμβληματική δράση μεταξύ άλλων την κατασκευή ΧΥΤΥ της Π.Ε. Ηλείας.

Επίσης εκπονήθηκε το ΠεΣΠΚΑ, το οποίο προσδιόρισε και ιεράρχησε τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής της ΠΔΕ. Υλοποιήθηκαν έργα ανάδειξης της φύσης, ανάδειξης ανοικτών ρεμάτων, ενημέρωσης – πληροφόρησης και παρακολούθησης περιοχών NATURA, ενώ προωθείται η ανάπλαση και αξιοποίηση της περιοχής στο Έλος Αγυιάς Πατρών. Επίσης υποστηρίζονται από το ΠΕΠ δράσεις βιοποικιλότητας τοπικής εμβέλειας σε αστικές και αγροτικές περιοχές .

Σε σχέση με τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα έχουν χρηματοδοτηθεί σημαντικές αστικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ΟΧΕ/ΒΑΑ.

Κύριες προκλήσεις για την νέα ΠΠ αποτελούν η:

- προστασία του φυσικού/πολιτισμικού κεφαλαίου και του τοπίου
- συνέχιση παρεμβάσεων σε έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και προστασίας ακτών, καθώς και προστασίας απέναντι σε φυσικές καταστροφές
- παρακολούθηση της Κλιματικής Αλλαγής, στο πλαίσιο των ΕΣΠΚΑ και ΠεΣΠΚΑ
- περαιτέρω ενίσχυση των εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ, με βάση τους στόχους του ΕΣΕΚ, το αυξημένο ενδιαφέρον για επενδύσεις, καθώς επίσης και τα δεδομένα της συγκυρίας που επιτείνουν τη στρατηγική ανάγκη επένδυσης σε αυτές
- επάρκεια σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας
- προώθηση λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα

1.1.3. ΣΠ 3 «Συνδεδεμένη Ευρώπη»

Η ΠΔΕ κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στ. Ελλάδα και την Ήπειρο θεωρούμενη ιστορικά ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτ. Ευρώπη γενικότερα.

Το οδικό της δίκτυο είναι εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς. Η κεντρική οδική αρτηρία που συνδέει την πόλη των Πατρών με την Αθήνα αποτελεί μέρος του βασικού εθνικού άξονα ΠΑΘΕ και ανήκει στα διευρωπαϊκά δίκτυα. Μεταξύ των σημαντικών έργων που ολοκληρώθηκαν στην ΠΔΕ περιλαμβάνεται αυτό της Ιόνιας Οδού καθώς και η Μικρή Περιμετρική Πατρών. Επίσης, στο πλαίσιο της ΠΠ 14-20 υποστηρίζεται η αναβάθμιση οδικών αξόνων που συνδέουν το δίκτυο ΔΕΔ-Μ με αστικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα (όπως σύνδεση Λευκάδας με τον Οδικό Άξονα «Άκτιο - Δυτικός Άξονας»).

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές πέραν της αναβάθμισης του λιμανιού στην Πάτρα που ολοκληρώθηκε στην ΠΠ 14-20, υπάρχουν δυνατότητες αξιοποίησης και των λοιπών λιμένων της ΠΔΕ όπως του Αιγίου και του Αστακού (εμπορικές χρήσεις), του Κατάκολου (κρουαζιέρα), της Κυλλήνης (το μεγαλύτερο σε ακτοπολική επιβατική κίνηση του Ιονίου), καθώς και το λιμάνι Μεσολογγίου (τουρισμός και εμπόριο). Στο πλαίσιο της ΠΠ 14-20 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις αναβάθμισης λιμενικών υποδομών.

Ως προς τους αερολιμένες, εκτός της Αράξου που εξυπηρετεί επιβατικό κοινό και εμπορευματικές δραστηριότητες και του Άκτιου που εξυπηρετεί κυρίως όμορους νομούς (των Ιονίων Νήσων και της Ηπείρου), η υποδομή κρίνεται ανεπαρκής για την ανάπτυξη της ΠΔΕ. Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι το λιμάνι της Πάτρας ανήκει στο αρχικό δίκτυο υδατοδρομίων που έχουν αδειοδοτηθεί.

Στο σιδηροδρομικό τομέα, αν και υπάρχει μεγαλύτερη δυναμική για υψηλό μεταφορικό έργο κατά μήκος του βασικού διαδρόμου Πάτρα - Αθήνα – Θεσσαλονίκη, μόνο γραμμές τοπικού χαρακτήρα είναι ενεργεία, η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από ανεπαρκές δίκτυο καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του βασικού σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π, ειδικότερα στον άξονα Αθήνα-Πάτρα. Έργα επέκτασης και αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της ΠΠ 14-20 και ενδεικτικά περιλαμβάνουν την αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής στη διαδρομή Κατακόλου - Πύργου - Ολυμπίας, τη Β' φάση του έργου «Κατασκευή νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής στο τμήμα Διακοπτό - Ροδοδάφνη», κλπ.

Συνοπτικά, προκλήσεις στον τομέα αποτελούν η:

- διαμόρφωση ενός ασφαλούς και βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών
- ολοκλήρωση των οδικών συνδέσεων ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής σημασίας, καθώς και η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας
- βελτίωση και ολοκλήρωση των σιδηροδρομικών υποδομών της ΠΔΕ, καθώς και η ανάπτυξη των απαιτούμενων διασυνδέσεων με λοιπά δίκτυα, αλλά και με τα εμπορευματικά, οικονομικά και τουριστικά κέντρα, για την ανάδειξη της πολυτροπικής κινητικότητας στην Περιφέρεια
- αναβάθμιση λιμένων της ΠΔΕ, για την ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών αλλά και την βελτίωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος

- ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων για την προώθηση της πολυτροπικής κινητικότητας και της διασύνδεσης με άλλες ΠΔΕ

Ο σχεδιασμός της ΠΔΕ έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή διάσταση αυτού καθώς και το Στρατηγικό Σχέδιο για την οδική ασφάλεια στην Ελλάδα 2021-2030. Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας θα λαμβάνουν υπόψη και την στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου.

1.1.4. ΣΠ 4 «Κοινωνική Ευρώπη»

Αγορά Εργασίας – Κοινωνικός Αποκλεισμός - Δημογραφικές Προκλήσεις

Η ΠΔΕ αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα καθώς το 2018 σχεδόν το 7% του πληθυσμού δεν είχε πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, το 71,6% των ανέργων ήταν μακροχρόνια άνεργοι και το 12,6% των νέων στην ηλικιακή ομάδα 15-24 βρίσκονταν εκτός της εκπαίδευσης ή της αγοράς εργασίας. Η γήρανση είναι σημαντικό ζήτημα καθώς ο πληθυσμός άνω των 70 ετών (15,4%) είναι υψηλότερος από το ελληνικό & το ευρωπαϊκό μ.ο.. Το ποσοστό του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό είναι 44,6% (στοιχεία 2018) και είναι το μεγαλύτερο που καταγράφεται συγκριτικά με τις άλλες Περιφέρειες, ενώ το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 31,8% (OECD, 2020b). Το 7.9% του πληθυσμού της ΠΔΕ αντιμετωπίζει σοβαρή αναπηρία και το 45.2% των ατόμων αυτών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό (2019, Ε.Σ.Α.με.Α). Μια ακόμα πρόκληση αποτελεί η αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, η οποία σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 31,5% (2020, UNICEF), τιμή υψηλότερη του ευρωπαϊκού μ.ο.. Επιπρόσθετα, η ΠΔΕ αποτελεί την 3η Περιφέρεια με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά (15.898 άτομα, Υπ. Εργασίας, 2017), ενώ ο μεταναστευτικός πληθυσμός ανέρχεται σε 19.764 άτομα (Υπ. Μεταν. & Ασύλου, 2018). Με τη συμβολή της ΠΠ 14-20, υποστηρίχθηκε η λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας, η υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών, όπως επιδοτούμενη απασχόληση ανέργων, στήριξη της αυτοαπασχόλησης κλπ. Σημαντική είναι η συμβολή των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στη διατήρηση της απασχόλησης, την εύρεση εργασίας, και τη συμμετοχή των ωφελούμενων (κυρίως γυναικών) σε προγράμματα εκπαίδευσης/ κατάρτισης.

Με βάση την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη & Καταπολέμηση της Φτώχειας (ΠΕΣΚΕ) και σε συνδυασμό με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, πραγματοποιείται διάγνωση κοινωνικών αναγκών και σχεδιασμός πολιτικών. Για το συντονισμό των πολιτικών λειτουργεί Μηχανισμός Συντονισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Καινοτομίας.

Παράλληλα υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των Ρομά, ενώ η εν λόγω ομάδα επωφελείται και από τις υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας.

Σε ότι αφορά την ισότητα των ευκαιριών, στην ΠΠ 14-20 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας), και παρεμβάσεις για τα ΑμεΑ (Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας, εκπαιδευτική υποστήριξη για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες).

Υγεία - Πρόνοια

Στην ΠΔΕ λειτουργούν 11 Νοσοκομεία, 28 Κέντρα Υγείας, 153 Περιφερειακά Ιατρεία και άλλες δομές πρωτοβάθμιας υγείας. Το 2018 οι επισκέψεις σε αυτά ανήλθαν σε 1,9 εκ (στοιχεία Υπ. Υγείας), που δείχνει τον υψηλό βαθμό αναγκών παροχής υπηρεσιών υγείας.

Η υγειονομική κρίση (covid-19) ανέδειξε την προστασία της δημόσιας υγείας ως θεμέλιο της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Οι δομές υγείας και πρόνοιας της ΠΔΕ, λόγω της πανδημίας κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν μια πρωτόγνωρη αύξηση ζήτησης των υπηρεσιών τους, ενώ ταυτόχρονα έπρεπε να αντιμετωπίσουν τις διαρκείς και πάγιες ανάγκες των πολιτών.

Με τη συμβολή των ΕΔΕΤ 14-20 πραγματοποιήθηκε αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού νοσοκομειακών μονάδων, καθώς και η ολοκλήρωση του Γεν. Νοσοκομείου Πατρών «Αγ. Ανδρέας». Παράλληλα, χρηματοδοτήθηκε η λειτουργία TOMY, η ανάπτυξη δράσεων για την ψυχική υγεία και την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων.

Εκπαίδευση - Διά βίου μάθηση (ΔΒΜ)

Η ΠΔΕ εμφανίζει σημαντική συγκέντρωση μαθητικού πληθυσμού και φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ικανοποιητική συμμετοχή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και χαμηλή συμμετοχή στη ΔΒΜ, ενώ διαθέτει υψηλής στάθμης πανεπιστημιακές σχολές και Ερευνητικά Ινστιτούτα. Αν και η μαθητική διαρροή είναι περιορισμένη σε σχέση με τον εθνικό και ευρωπαϊκό μ.ο., η ΠΔΕ κατατάσσεται στην 5η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών εάν ληφθεί υπόψη και η φοιτητική διαρροή (ΙΕΠ, 2019). Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική κατάρτιση καταλαμβάνει την 5η θέση μεταξύ των περιφερειών, ενώ καταγράφεται σημαντική υστέρηση συμμετοχής σε προγράμματα ΔΒΜ με πτωτική τάση συμμετοχής. Μόλις το 1,8% των ενηλίκων (25-64 ετών) συμμετέχουν στη ΔΒΜ, όταν τα αντίστοιχα ποσοστά σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ανέρχονται σε 2,9% και 9% αντίστοιχα.

Για την ΠΠΙ 21-27 θα αναληφθούν σε κεντρικό επίπεδο μέτρα για την ενίσχυση του συντονισμού ανά πεδίο πολιτικής, της ενδυνάμωσης των Δ.Α. και την υποστήριξη των Δικαιούχων.

Συμβολή του τουρισμού και του πολιτισμού στην κοινωνική συνοχή.

Ο τουρισμός και ο πολιτισμός έχουν σημαντικό μερίδιο απασχόλησης, ωστόσο οι συνέπειες της πανδημίας σε ορισμένες περιοχές, που βασίζονται στον τουρισμό ήταν ιδιαίτερα επιβαρυντικές.

Κύριες προκλήσεις για την νέα ΠΠΙ αποτελούν η:

- άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων σε παιδεία, υγεία, απασχόληση, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ.
- βελτίωση των συνθηκών ένταξης και παραμονής στην αγορά εργασίας, η ενίσχυση προσόντων και δεξιοτήτων των ανέργων και εργαζομένων
- προστασία των ανηλίκων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό (Πρωτοβουλία Εγγύηση για το Παιδί)
- προώθηση της αποϊδρυματοποίησης
- αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευπαθών ομάδων (όπως ΑμεΑ, Ρομά, πρόσφυγες/ μετανάστες κλπ) και η διευκόλυνση της πρόσβασης αυτών σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής φροντίδας
- στήριξη της ενεργού γήρανσης
- προώθηση της διά βίου μάθησης του ενήλικου πληθυσμού
- περαιτέρω αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας
- ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη
- αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στη χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών.

1.1.5. ΣΠ 5 «Ευρώπη κοντά στους πολίτες»

Μέσω του ΣΠ5 θα υποστηριχθούν ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις με στόχο την ενίσχυση συγκεκριμένων περιοχών.

Στόχος είναι οι περιοχές παρέμβασης να καλύπτουν γεωγραφικά τις τρεις Π.Ε. της ΠΔΕ, αλλά και θεματικά να εκτείνονται σε ένα ευρύ πεδίο. Όσον αφορά στις περιοχές ΒΑΑ προκρίνεται η συνέχιση των δύο υφιστάμενων για την Πάτρα και το Αγρίνιο. Η διαδικασία εξειδίκευσης των περιοχών παρέμβασης μέσω χωρικών εργαλείων θα ακολουθήσει τις κοινοτικές και εθνικές κατευθυντήριες γραμμές. Ειδικότερα για τις μη αστικές περιοχές προτεραιότητα δίνεται σε περιοχές με τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) Αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης
- β) Ύπαρξη περιορισμένων διασυνδέσεων με αστικά κέντρα και μειωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες
- γ) Ύπαρξη προϋποθέσεων για την ανάπτυξη δικτύων οικονομικών δραστηριοτήτων, με στόχο τη

δημιουργία οικονομιών συσσωμάτωσης

δ) Ύπαρξη αξιόλογων πολιτιστικών και φυσικών πόρων με δυνατότητες αξιοποίησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Για θεματικές-λειτουργικές περιοχές σε διαδημοτικό ή διαπεριφερειακό επίπεδο λαμβάνονται υπόψη (μεμονωμένα ή και συνδυαστικά):

α) Ανάγκη κοινής διαχείρισης και βιώσιμης αξιοποίησης φυσικών πόρων

β) Ύπαρξη οικονομικών διασυνδέσεων και παρεπόμενων μετακινήσεων για εργασία ή μεταφορά προϊόντων

γ) Ύπαρξη ιστορικών και πολιτιστικών διαδρομών και μνημείων με δυνατότητες από κοινού ανάπτυξης στη λογική δικτύου

δ) Δυνατότητα ανάπτυξης κοινής υποδομής διαχείρισης και ανάπτυξης νέων υπηρεσιών και κινητοποίησης του ανθρωπίνου δυναμικού

Η στόχευση της ΕΑΣ για τη νέα περίοδο θέτει ως προτεραιότητα τη συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού των στρατηγικών. Η συνεργασία αυτή, μαζί με τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής ομάδας διοίκησης και συντονισμού και μέσω της ενεργής υποστήριξης και εμπλοκής του νέου Αναπτυξιακού Οργανισμού (Ν.4674/2020) της Περιφέρειας στην υλοποίηση, μπορεί να εξασφαλίσει αφενός την άρτια προετοιμασία και αφετέρου την «ιδιοκτησία» των στρατηγικών και των παρεμβάσεων από το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων.

Η ΕΥΔ θα μεριμνήσει ώστε η έγκριση των στρατηγικών να προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας, με έδρα στις αντίστοιχες πόλεις, για την παρακολούθηση και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης. Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα επικαιροποιηθούν και θα εγκριθούν το αργότερο σε 18 μήνες μετά την έγκριση του προγράμματος ύστερα από εξειδικευμένη πρόσκληση προς τις Αστικές Αρχές.

Στο θέμα της βιώσιμης μετακίνησης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα δώσει προτεραιότητα μέσω των ΟΧΕ-ΒΑΑ.

Το πρόγραμμα δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις. Καθίσταται, τέλος, σαφές ότι οι τύποι δράσεων που θα περιλαμβάνονται στον ΣΠ5 δεν αναμένεται εκ της φύσης τους να έχουν αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

1.2. Στρατηγική της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2027

1.2.1. Όραμα

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΔΕ συνοψίζεται στην υλοποίηση μιας ολιστικής στρατηγικής για τον μετασχηματισμό της σε μία δίκαιη, έξυπνη και ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Περιφέρεια, που θα αποτελεί υπερτοπικό κόμβο τεχνολογίας, καινοτομίας, έρευνας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπο ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού.

Πρωταρχική επιδίωξη είναι να καταστεί φορέας λήψης αποφάσεων και υλοποίησης δίκαιων πολιτικών, με αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογικών εργαλείων και βελτίωση της διοικητικής ετοιμότητάς της. Κορυφαία προτεραιότητα είναι η διασφάλιση της συνοχής σε όλους τους τομείς πολιτικής. Επιπλέον, οραματίζεται να καταστεί κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, αξιοποιώντας τα ισχυρά χαρακτηριστικά της, όπως το υφιστάμενο ερευνητικό και παραγωγικό δυναμικό, η δημιουργική της βιομηχανία και οι αρχές και τα εργαλεία της 4ης βιομηχανικής επανάστασης.

Παράλληλα, το όραμά της έχει έντονη κοινωνική διάσταση, ενσωματώνοντας την ανάγκη για μείωση των αδικιών και καταπολέμηση των προβλημάτων με κοινωνική διάσταση, που μπορεί να οδηγούν ομάδες πολιτών σε κοινωνικό αποκλεισμό. Η ΠΔΕ επενδύει στην περιφερειακή σύγκλιση μέσα από την άμβλυνση των ανισοτήτων και τη διαμόρφωση κοινής περιφερειακής συνείδησης.

Παράλληλα, θα διασφαλιστεί συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων. Θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης των

Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων. Ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ. Επίσης, η Δ.Α. του ΠΕΠ θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 21-27.

Ο σχεδιασμός της ΠΔΕ ενσωματώνει την εμπειρία από τη διαχείριση της προηγούμενης ΠΠ, ενώ σε επίπεδο προτεραιοτήτων και δράσεων συνδέεται άμεσα με τους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς σχεδιασμούς σε επιμέρους τομείς που προωθούνται και υλοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο, από τα εκάστοτε αρμόδια Υπουργεία και φορείς. Επιπλέον, η στόχευση στην περίοδο αυτή, με τον συντονισμό της ΕΑΣ, αφορά σε υποστήριξη και εκπαίδευση από την ΜΟΔ ΑΕ, διεύρυνση των οριζόντιων θεματικών δικτύων, ενίσχυση του ΟΠΣ και των δικαιούχων μέσω τεχνικής βοήθειας.

Η διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών, της ένταξης και της καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων καθώς και η διασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ διατρέχει οριζόντια το Πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 9 «Οριζόντιες αρχές» του ΚΚΔ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες και να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικότητων μεταξύ του ΤΑΑ και του παρόντος Προγράμματος.

Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος να βελτιώσει τον σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες και χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος.

Η έκθεση θα κοινοποιείται και θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης και στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται. Επίσης, θα διασφαλιστεί πρόσβαση σε ανοιχτά δεδομένα και θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Directive (EU) 2019/1024).

Κατά την εφαρμογή του ΠΕΠ, η ΔΑ θα μεριμνήσει για την εν γένει προώθηση όπου είναι εφικτό της στρατηγικής χρήσης των δημοσίων συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα συμπεριλαμβάνει σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο στις προσκλήσεις της την εκάστοτε Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις και θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων τους κριτήρια σχετικά με την ποιότητα και το κόστος του κύκλου ζωής. Ειδικότερα -και όπου είναι εφικτό νομικά και θεσμικά- θα ενθαρρύνει τους δικαιούχους, να ενσωματώνουν στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων των έργων τους, περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια καθώς και κίνητρα καινοτομίας.

1.2.1. Στρατηγικοί Στόχοι

Σ.Σ. 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης, στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών»

Συνδέεται με τον ΣΠ1 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες τη συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και εξωστρέφειας, τη στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, η αλληλεπίδραση της ΕΣΕΕ με την περιφερειακή απόληξη της και η διαρκής επικοινωνία με τους παραγωγικούς και ερευνητικούς φορείς, θα αναδείξει και θα εξειδικεύσει τις ανάγκες και ευκαιρίες για συνεργασία ερευνητικής κοινότητας-επιχειρήσεων και τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημοσίου τομέα και της οικονομίας, την ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα και την ενθάρρυνση της νεοφυούς, καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. Επίσης, μέσω του ΣΣ1 στηρίζονται παραγωγικές επενδύσεις σε κρίσιμες τεχνολογίες σε στρατηγικούς τομείς (STEP) του Καν.(ΕΕ) 2024/795.

Οι δράσεις του ΣΣ1 συνδέονται με στρατηγικές σε εθνικό επίπεδο, όπως η Εθνική Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού, καθώς και με δράσεις σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του Προγράμματος-Πλαισίου HORIZON EUROPE, της Στρατηγικής για τον Ενιαίο Χώρο Έρευνας, του Μηχανισμού «Συνδέοντας την

Ευρώπη», της Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία και την προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης της Επιτροπής, καθώς άλλωστε αποτελεί και πυλώνα προτεραιότητας για την Ελλάδα. Παράλληλα, στοχευμένες δράσεις υποστήριξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος θα βοηθήσουν στην ταχύτερη διείσδυση των επιχειρήσεων σε διεθνείς αγορές.

Σ.Σ. 2 «Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτόαρκειας και της κυκλικής οικονομίας»

Συνδέεται με τον ΣΠ2 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανθεκτικότητα των υδάτων και την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2025/1914 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων, την ορθολογική διαχείριση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, την επίτευξη παραγωγικής εξυπηρέτησης των ενεργειακών απαιτήσεων μέσω της αύξησης των ΑΠΕ και τη σταδιακή μετατροπή της σε ενεργειακό κόμβο, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών, την δημιουργία δικτύων χαμηλής και μέσης πίεσης Φυσικού Αερίου και την προστασία της βιοποικιλότητας.

Σ.Σ. 3 «Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια»

Υπηρετεί τον ΣΠ3 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ολοκλήρωση των αναγκαίων μεταφορικών υποδομών, που θα διασφαλίσουν την απρόσκοπτη κινητικότητα ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά, τη διαμόρφωση ασφαλούς και βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών, και τη στήριξη της πολυτροπικής ανάπτυξης των μεταφορών. Σε συμπληρωματικότητα με πόρους άλλων ταμείων ή/και ιδιωτικές επενδύσεις, προωθούνται συμπληρωματικές παρεμβάσεις για αναβάθμιση των υποδομών εφοδιαστικής αλυσίδας για περαιτέρω προώθηση της πολυτροπικής κινητικότητας.

Σ.Σ. 4 «Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια»

Υπηρετεί τον ΣΠ4 και προωθεί δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, καθώς και στην κοινωνική ένταξη. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, τη βελτίωση της προσβασιμότητας, αποτελεσματικότητας και ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας και πρόνοιας, την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας και σε κοινωνικές υπηρεσίες και την ανάληψη ειδικών δράσεων για ευάλωτες ομάδες. Επίσης, επιδιώκεται η προώθηση της ΔΒΜ και η αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης. Σημαντική κρίνεται η ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού στην κοινωνική ένταξη και συνοχή.

Σ.Σ. 5 «Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις»

Συνδέεται με τον ΣΠ5 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες τη βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος των πόλεων και των οικισμών και της ποιότητα ζωής των κατοίκων, την ενίσχυση του πολιτισμού και την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος εντός των περιοχών παρέμβασης, την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, την εφαρμογή «έξυπνων» πολιτικών, ώστε συνολικά να συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη ανάδειξη των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της την εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας της περιφέρειας σε διεθνές επίπεδο.

Σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημοσίων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56, την πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους.

Οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να

ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Η ΠΔΕ αποτελεί μία από τις σημαντικότερες της χώρας σε σχέση με την παραγωγή ερευνητικής δραστηριότητας καθώς συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών όπως το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τμήματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών. Παρά την ύπαρξη όμως σημαντικών ερευνητικών πόλων και ικανοποιητικού αριθμού νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων, ο τομέας της Έρευνας και Καινοτομίας δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, τόσο από πλευράς δαπανών όσο και από πλευράς υποδομών. Ως αποτέλεσμα, η ΠΔΕ κατατάσσεται στην ομάδα των Moderate Innovators. Ενδεικτικά η ΠΔΕ έχει ως δυνατά σημεία τις καινοτομικές συνεργασίες μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την εσωτερική ανάπτυξη καινοτομιών, ενώ κύριο αδύναμο σημείο της είναι η χαμηλή νομική κατοχύρωση των ευρεσιτεχνιών. Παράλληλα η ιδιαίτερη δομή της περιφερειακής οικονομίας που συνδυάζει επικέντρωση σε δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας με πολύ μεγάλο ποσοστό απασχόλησης σε μικρά επιχειρηματικά σχήματα, λειτουργεί επιβραδυντικά για τη μετάβαση στο πρότυπο της Οικονομίας της Γνώσης. Χαρακτηριστικό είναι πως, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας Περιφερειών η ΠΔΕ υπολείπεται στους

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		περισσότερους επιμέρους δείκτες σε σχέση με το μέσο όρο της Ε.Ε. των 28, καθώς και σε σύγκριση με πολλές Περιφέρειες ανάλογου μεγέθους και επιπέδου ανάπτυξης. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο Έξυπνη Ανάπτυξη του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες Ψηφιακός μετασχηματισμό και Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ. Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να συμβάλλει στην ενίσχυση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας, με αναβάθμιση των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων μέσω των δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας, και περαιτέρω σύνδεση έρευνας και παραγωγικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στους τομείς εξειδίκευσης της ΠΣΕΕ, και σε επιμέρους τομείς που θα αναδειχθούν μέσα από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο της ΕΣΕΕ.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	Η ΠΔΕ διαθέτει αξιόλογη δυναμική υποδομών, επιχειρήσεων και ανθρώπινων πόρων στον τομέα των ΤΠΕ. Ωστόσο, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά τα τελευταία χρόνια, δεν έχει καταφέρει να αποτελέσει πρότυπο ψηφιακής λειτουργίας, ενώ παρουσιάζει ιδιαίτερα χαμηλές επιδόσεις στη χρήση Η/Υ και Διαδικτύου και στην παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις. Χαρακτηριστικά, το 2019 οι χρήστες Διαδικτύου στην ΠΔΕ ήταν μόλις το

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		70% του πληθυσμού με την ΠΔΕ να κατατάσσεται στην 5η θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας. Αυτό αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στο ευρυζωνικό χάσμα μεταξύ των ορεινών και αγροτικών περιοχών και των περιοχών όπου ήδη προσφέρονται ευρυζωνικές υπηρεσίες. Αντίστοιχα, ο αριθμός χρηστών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα χαμηλός σε σχέση με Περιφέρειες όμοιων χαρακτηριστικών, κυρίως λόγω της χαμηλής παροχής ηλεκτρονικών/ απομακρυσμένων υπηρεσιών από το δημόσιο. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Εξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025, τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021 – 2025, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές των τομεακών προγραμμάτων ΕΠΑΝΕΚ και ΨΜ.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	Η εξέλιξη του ΑΕΠ και βασικών οικονομικών μεγεθών της ΠΔΕ αντικατοπτρίζει τον αναμενόμενο οικονομικό κύκλο της παραγωγικής δραστηριότητας της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και περιόδων με υφεσιακές επιδράσεις όπως η κρίση του 2008, αλλά και τα ιδιαίτερα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της περιφερειακής οικονομίας. Μεταξύ αυτών, η κυριαρχία παραγωγικών δραστηριοτήτων χαμηλής προστιθέμενης αξίας, και η μειωμένη εξωστρέφεια των προϊόντων και υπηρεσιών. Η ΠΔΕ σημείωσε αύξηση εξαγωγών κατά 4.9% στο διάστημα 2014-2018, καταλαμβάνοντας την 11η θέση μεταξύ των 12 Περιφερειών που πέτυχαν αύξηση της εξαγωγικής

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		τους δραστηριότητας . Το ποσοστό επιχειρήσεων της ΠΔΕ που εξάγουν προϊόντα ή υπηρεσίες ανέρχεται στο 9,4%, και η ΠΔΕ συμμετείχε κατά 1,1% στις συνολικές ελληνικές εξαγωγές (άνευ πετρελαιοειδών), καταλαμβάνοντας την όγδοη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, πίσω από την Κρήτη (1,3%) και μπροστά από την Ήπειρο (0,8%). Μετά την πανδημία προκύπτει ως προτεραιότητα η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, εξωστρέφειας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, και η προσαρμογή τους στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης και τις απαιτήσεις της Πράσινης Συμφωνίας της Ε.Ε., λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς της περιφερειακή διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση και τομείς που θα αναδυθούν μέσα από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο. Επιπλέον, προβλέπεται η στήριξη των ΜΜΕ με επιχορηγήσεις που ενισχύουν το μετασχηματισμό του επιχειρηματικού οικοσυστήματος σε μία οικονομία περισσότερο ανταγωνιστική και περισσότερο πράσινη. Επίσης, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της ΠΔΕ, και η σύνδεσή του με τομείς όπου η Περιφέρεια διατηρεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο πολιτισμός, η πράσινη ανάπτυξη και η Γαλάζια Οικονομία. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο Έξυπνη Ανάπτυξη του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες Ψηφιακός μετασχηματισμός και Ιδιωτικές

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Η ΠΔΕ καταγράφει τα τελευταία έτη σταθερή και ανοδική πορεία στα θέματα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας. Το γεγονός αυτό οφείλεται τόσο στο ερευνητικό και επιστημονικό δυναμικό, όσο και στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της ΠΔΕ. Ειδικά για τις ΜΜΕ, πρέπει να επισημανθεί η αύξηση εισαγωγής καινοτομικών επιχειρηματικών διαδικασιών, αιτήσεων εμπορικών σημάτων, η ενίσχυση της απασχόλησης σε καινοτόμες επιχειρήσεις, αλλά παράλληλα και των δαπανών Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) στον επιχειρηματικό τομέα. Την ίδια στιγμή, καταγράφονται σημαντικά ποσοστά ΜΜΕ που εισάγουν καινοτόμα προϊόντα. Βάσει των προαναφερόμενων, μέσω του Ειδικού Στόχου θα αξιοποιηθεί η Πλατφόρμα Στρατηγικών Τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας. Για το σκοπό αυτό θα υποστηριχθούν παραγωγικές επενδύσεις στους κρίσιμους τομείς STEP, τις καθαρές/ αποδοτικές ως προς τη χρήση πόρων τεχνολογίες, τις βιοτεχνολογίες, και τις ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας όπως προαναφέρθηκε διαθέτει σημαντικό αριθμό ερευνητικών φορέων, καθώς και κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων, που μπορούν να στηρίξουν επενδύσεις στους τομείς STEP. Στο πλαίσιο αυτό θα στηριχθούν και δράσεις συνεργασίας μεταξύ

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων. Η επένδυση στις στρατηγικές τεχνολογίες STEP και η ανάπτυξη ενός βιώσιμου, οικοσυστήματος καινοτομίας αναμένεται να δημιουργήσει νέες προοπτικές για τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τους πολίτες, επιταχύνοντας τη μετάβαση της ΠΔΕ σε μια σύγχρονη και τεχνολογικά προηγμένη περιφέρεια της Ευρώπης. Να επισημανθεί, ότι αναμένεται συμβολή και στην RIS της ΠΔΕ, αλλά και στο πρόγραμμα πολιτικής Ψηφιακή Δεκαετία 2030.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Το μοτίβο ενεργειακής κατανάλωσης στην ΠΔΕ δεν διαφέρει σημαντικά από αυτό των υπολοίπων Περιφερειών. Ταυτόχρονα, τόσο λόγω μεγαλύτερης συγκέντρωσης πληθυσμού, όσο και μεταποιητικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, η μεγαλύτερη ενεργειακή κατανάλωση σημειώνεται στην ΠΕ Αχαΐας, ακολουθούμενη από την ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας και την ΠΕ Ηλείας (ΕΛΣΤΑΤ, 2013, ΠΔΕ, 2020). Το μεγαλύτερο ποσοστό ενέργειας στην ΠΔΕ καταναλώνεται για οικιακή χρήση (1 036,7 TWh). Σημαντική είναι και η κατανάλωση για εμπορική χρήση (679,7 TWh), βιομηχανική χρήση (362,4 TWh) και γεωργική χρήση (233,2 TWh) (ΕΛΣΤΑΤ, 2013, ΠΔΕ, 2020). Συγκριτικά με άλλες περιφέρειες, η ΠΔΕ εμφανίζει μειωμένη κατανάλωση για βιομηχανική χρήση και αυξημένη για γεωργική, αναδεικνύοντας και με αυτό τον τρόπο ότι το υφιστάμενο παραγωγικό πρότυπο εστιάζει περισσότερο στον πρωτογενή τομέα και λιγότερο στον δευτερογενή. Ακόμη, οι πολίτες της Δυτικής Ελλάδας καταναλώνουν περισσότερη ενέργεια για οικιακή χρήση, ειδικά έναντι των

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		περιφερειών που διαθέτουν δίκτυο φυσικού αερίου, το οποίο κατ' ελάχιστον παρέχει τη δυνατότητα πολύ οικονομικότερης θέρμανσης και θέρμανσης νερού για τη μέση οικία. Η ενεργειακή κατανάλωση του κτιριακού τομέα παραμένει υψηλή σε εθνικό επίπεδο , καθώς αντιπροσωπεύει το 41% (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020) της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας. Αυτό οφείλεται τόσο στη μεγάλη ηλικία του κτιριακού αποθέματος, το οποίο παρουσιάζει μηδενικό ή χαμηλό επίπεδο θερμομόνωσης/ ενεργειακών προδιαγραφών, όσο και στο υψηλό ποσοστό νοικοκυριών για τα οποία δεν πληρούνται οι συνθήκες θερμικής άνεσης. Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση υλοποιείται η εκπόνηση του Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης (ΣχΕΑ) με καταγραφή των ενεργειακών καταναλώσεων για τα κτίρια της ΠΔΕ, είναι σε εξέλιξη η ανάπτυξη του Συστήματος ενεργειακής διαχείρισης ISO 50001 και υλοποιείται η έκδοση των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ) για τα 3 κτίρια – διοικητήρια. Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του ΚΑΠΕ (2017) στην ΕΕ καταναλώνουμε το 16% της ηλεκτρικής ενέργειας για φωτισμό (ιδιωτικό και δημόσιο). Η εφαρμογή προγραμμάτων μείωσης στην κατανάλωση ενέργειας μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση άνω του 60%.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του	RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν	Το ενεργειακό μείγμα της Ελλάδας ως προς την εγκατεστημένη ισχύ κυριαρχείται από το λιγνίτη, το φυσικό αέριο και την υδροηλεκτρική ενέργεια. Τα αντίστοιχα μερίδια το 2019 ήταν 22% για το λιγνίτη, 28% για το φυσικό αέριο, 18% για την υδροηλεκτρική ενέργεια και 32% για τις ΑΠΕ. Η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας		αφορά στην ανάπτυξη των ΑΠΕ . Η χώρα πέτυχε τον στόχο για το 2020 που έθεσε η Οδηγία της ΕΕ για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Εντούτοις εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πετρέλαιο και τον άνθρακα. Σε περιφερειακό επίπεδο η Δυτική Ελλάδα διαθέτει ένα αρκετά μεγάλο απόθεμα φυσικού πλούτου γεγονός που της προσδίδει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης των ΑΠΕ. Συνολικά η ΠΔΕ παράγει το 20% της ισχύς της χώρας, ενώ διαθέτει το 11,2% του συνόλου των σταθμών. Σε σχέση με το εθνικό επίπεδο η συνολική εγκατεστημένη ισχύς στην ΠΔΕ ηλιακής ενέργειας καταλαμβάνει το 14,32%, αιολικής ενέργειας το 6,5%, βιομάζας 3,24% και υδροηλεκτρικής ενέργειας 19,94%. Ο κλάδος της ηλεκτροπαραγωγής, λόγω του λιγνίτη, αποτελεί το μεγαλύτερο κλάδο εκπομπής ρύπων, καθώς ευθύνεται για ποσοστό υψηλότερο του 35% των ισοδύναμων εκπομπών CO2 επί του συνόλου της χώρας. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις δέκα χώρες του ΟΟΣΑ με τη μεγαλύτερη ένταση άνθρακα λόγω της έντονης εξάρτησης από τον άνθρακα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και από το πετρέλαιο για τις μεταφορές, τη θέρμανση και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε πολλά νησιά. Προβληματισμό για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας προκαλεί η υψηλή και αυξανόμενη εξάρτηση της χώρας από εισαγόμενες πηγές ενέργειας, κυρίως πετρέλαιο και φυσικό αέριο, οι οποίες ανήλθαν από 61,5% κατά το 2013 σε 70,5% το 2018. Η πολυδιάστατη συνεισφορά της διεσπαρμένης παραγωγής συστημάτων ΑΠΕ είναι αναμφισβήτητη, με αποτέλεσμα να κρίνεται επιτακτική η διατήρηση και επέκταση των

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		σχημάτων αυτοπαραγωγής και ενεργειακού συμφηφισμού που ήδη εφαρμόζονται. Προς αυτή την κατεύθυνση, το σχήμα των Ενεργειακών Κοινοτήτων θεωρείται σημαντικό εργαλείο για την ενδυνάμωση του ρόλου των τοπικών κοινωνιών και των καταναλωτών. Επίσης, θα στηριχθεί η υιοθέτηση νέων-έξυπνων τεχνολογιών με έμφαση στην αξιοποίηση απορριπτόμενης θερμότητας, παράλληλα με γενικότερες δράσεις εξοικονόμησης και διαχείρισης ενέργειας στη λειτουργία των αστικών περιοχών.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε	Στο πλαίσιο της ανάπτυξης δικτύων φυσικού αερίου σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας και δεδομένου ότι το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ) έχει αναπτυχθεί κυρίως στην ανατολική πλευρά της χώρας με αποτέλεσμα την απουσία αγωγού μεταφοράς στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, προβλέπεται για την περιοχή η δημιουργία δικτύων χαμηλής και μέσης πίεσης σε τρία (3) μεγάλα αστικά κέντρα, τα οποία θα τροφοδοτούνται με Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (ΥΦΑ/LNG).
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Η εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έχει προχωρήσει στον προσδιορισμό και την ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας στις επερχόμενες αλλαγές. Με βάση την εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην ΠΔΕ προκύπτει ότι το κλίμα της Περιφέρειας θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την περιφέρεια συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Μέσω των αποτελεσμάτων της ανάλυσης κλιματικής τρωτότητας τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Δυτικής εκτιμήθηκαν οι άμεσες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους διαφορετικούς τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομικής και της κοινωνικής δραστηριότητας στην ΠΔΕ. Το ΠΕΠ είναι σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 21-27 και τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του ΕΣΑΑ και ειδικότερα τους άξονες 1.2 και 1.4.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	Η Δυτική Ελλάδα αντιμετωπίζει θέματα βελτίωσης υποδομών και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων της και εξοικονόμησης νερού, λόγω της μείωσης της τροφοδοσίας και ανανέωσης του νερού των υδροφόρων οριζόντων (και ως εκ τούτου μείωσης των υδατικών αποθεμάτων) από την αύξηση της εξατμισοδιαπνοής και τη μείωση των βροχοπτώσεων, που παρατηρείται ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, για τη διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για τον έλεγχο και περιορισμό της ρύπανσης των νερών, καθώς και η εφαρμογή μέτρων για την παρακολούθηση της ποσότητας και ποιότητας των νερών. Βάσει του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2025/1914, δίνεται έμφαση σε επενδύσεις ενίσχυσης της ασφάλειας παροχής πόσιμου νερού,

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		μέσω υποδομών ανθεκτικών στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, καινοτόμων λύσεων διαχείρισης του νερού (πχ. αφαλάτωση) και ψηφιοποίησης, βιώσιμης διαχείρισης λυμάτων, θωράκισης απέναντι κυρίως στις συχνές και αυξανόμενες πλημμύρες στην ΠΔΕ, και ενίσχυσης της βιωσιμότητας των τοπικών υδάτινων οικοσυστημάτων. Τα παραπάνω συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και της δημόσιας υγείας, και στοχεύουν στην ανθεκτικότητα της Περιφέρειας μπροστά στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής (πλημμύρες, ξηρασία, κλπ.). Η διαχείριση λυμάτων θα γίνει σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων σε οικισμούς προτεραιότητας. Το ΠΕΠ θα βρίσκεται σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 2021-2027 και τον πυλώνα "Πράσινη Μετάβαση" του ΕΣΑΑ.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	Η Δυτική Ελλάδα διαθέτει πλούσια βιοποικιλότητα καθώς και μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών. Συνοπτικά, αναφέρεται ότι καταγράφονται συνολικά 34 περιοχές ενταγμένες στον αναθεωρημένο Εθνικό Κατάλογο του δικτύου Natura 2000, 4 Εθνικά Πάρκα, καταφύγια άγριας ζωής, αισθητικά δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, υγροτόπους διεθνούς σημασίας Ramsar κλπ (ΠΔΕ, 2021). Στον τομέα αυτό, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας θα προωθήσει συγκεκριμένες δράσεις, σε συνέργεια με τις συνολικές πολιτικές που θα προωθηθούν από το αρμόδιο τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ στην κατεύθυνση υλοποίησης τόσο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα, όσο

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		και του Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση. Οι δράσεις θα αφορούν σε προβολή, προστασία και ανάδειξη επιλεγμένων μικρής κλίμακας προστατευόμενων περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος / περιοχών NATURA. Στον σχεδιασμό του ΠΕΠ περιλαμβάνονται παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης, αξιοποιώντας κατά περίπτωση και τα εργαλεία χωρικών επενδύσεων, στοχεύοντας στη βελτίωση και αύξηση των χώρων πρασίνου και στην ποιοτική αναβάθμιση αυτών με βιοκλιματικούς όρους. Προτεραιότητα στις αστικές περιοχές και τους οικισμούς αποτελούν οι παρεμβάσεις με πράσινες υποδομές με εφαρμογές λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα (Nature Based Solutions – NBS). Το ΠΕΠ σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 21-27 και τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του ΕΣΑΑ και ειδικότερα τον άξονα 1.4.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση	Η Δυτική Ελλάδα έχει αυξημένες ανάγκες για προσιτή στέγαση όπως επιβεβαιώνεται από τους δείκτες ευαλωτότητας, με ιδιαίτερα αυξημένο ποσοστό του πληθυσμού να βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Παράλληλα, η ενεργειακή ένδεια εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την ΠΔΕ, καθώς το ποσοστό των φτωχών νοικοκυριών για τα οποία δεν πληρούνται οι συνθήκες θερμικής άνεσης είναι κατά 19,2 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο από τον μ.ό. των φτωχών νοικοκυριών στο σύνολο της χώρας. Επιπλέον, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος και η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελούν βασικές προτεραιότητες, λόγω της μεγάλης ηλικίας του κτιριακού

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		αποθέματος στην ΠΔΕ, το οποίο έχει μηδενικό ή χαμηλό επίπεδο ενεργειακών προδιαγραφών. Βάσει του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2025/1914, δίνεται έμφαση σε επενδύσεις για στήριξη της οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης, ως απαραίτητο στοιχείο για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις κατασκευής και ανακαίνισης προσιτών οικονομικά και ενεργειακά ανεκτών κατοικιών, με στόχο την αντιμετώπιση των τοπικών προκλήσεων, τη διατήρηση του κοινωνικού ιστού, και την ανάπτυξη της περιοχής.
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο και αποτελεί μία εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ιστορικά ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη γενικότερα. Το οδικό της δίκτυο είναι εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς (με την στήριξη και της ΕΕ στο πλαίσιο των διαδοχικών προγραμματικών περιόδων). Σε σχέση με το εθνικό χωρικό σύστημα, η Περιφέρεια τείνει να μετατραπεί σε σταυροδρόμι συνδυασμένων μεταφορών και περιοχή σύγκλισης των δύο εθνικών - διεθνών αξόνων ανάπτυξης, του ΠΑΘΕ και της Ιόνιας Οδού (Δυτικός Άξονας). Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η ολοκλήρωση έργων (λιμενικών υποδομών) του ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014 – 2020 σύμφωνα και με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή εξειδίκευσή του.
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης,	Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
ενίσχυσης της κινητικότητας	ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	επιδιώκεται η ολοκλήρωση των οδικών συνδέσεων ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής σημασίας, αλλά και η στήριξη δράσεων για την οδική ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά αστικά, εμπορικά/ οικονομικά κέντρα και περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει η Περιφέρεια, στα οποία θα πρέπει να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση και κινητικότητα. Επιπλέον μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται και η ανάδειξη της πολυτροπικής κινητικότητας στην Περιφέρεια μέσω παρεμβάσεων αναβάθμισης λιμένων. Επίσης, προβλέπονται μέτρα για τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τομέα των μεταφορών. Τα εν λόγω μέτρα σε συνδυασμό με παρεμβάσεις που προβλέπονται στον ΣΠ5 για την αστική κινητικότητα, στο τομεακό Πρόγραμμα «Μεταφορές» για θέματα ηλεκτροκίνησης, καθώς και στο Ταμείο Ανάκαμψης (Πυλώνας «1. Πράσινη Μετάβαση» / Άξονας 1.3. Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών»), θα συμβάλλουν στην επίτευξη ενός οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμου τομέα μεταφορών στην Περιφέρεια. Το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή διάσταση αυτού, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, την Εθνική Λιμενική Πολιτική 2020-2030 και την Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στον Νησιωτικό Χώρο, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics μεταφορών.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε	Η Παιδεία καλείται να ανταποκριθεί στις

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, η ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, η διαδραστική μάθηση και η εξατομικευμένη εκπαίδευση είναι οι σύγχρονες τάσεις που η εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να λάβει υπόψη της. Οι προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής, που θα στηριχθούν μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος, συνδέονται με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Εκπαίδευσης, το «Νέο Αναβαθμισμένο Σχολείο», καθώς και την ισότιμη συμμετοχή όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία και αφορούν: • Την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό του τεχνολογικού & εκπαιδευτικού εξοπλισμού για την βελτίωση της ποιότητας εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες και την εφαρμογή βασικών μεταρρυθμίσεων (όπως Νέα Προγράμματα Σπουδών, ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας), την εισαγωγή καινοτόμων παρεμβάσεων αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και την στήριξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. • Την διαμόρφωση κατάλληλων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων στην Α/Β θμια εκπαίδευση, που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες, θα συμβάλλουν στην αποσυμφόρηση μαθητικού πληθυσμού και στη βελτίωση των συνθηκών μάθησης. • Την καθολική εφαρμογή της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης (4-6 ετών), μέσω κατάλληλων εκπαιδευτικών δομών (νηπιαγωγεία). • Την βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση για μαθητές/τριες, φοιτητές/τριες ΑμεΑ, μέσω προσβάσιμων υποδομών αλλά και εξοπλισμού σε υφιστάμενες

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		εκπαιδευτικές δομές της Α, Β & Γ/θμιας εκπαίδευσης (λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία). Επιπρόσθετα, θα καλυφθούν και ανάγκες για υποδομές παιδικής φροντίδας (για παιδιά ηλικίας 0-4 ετών) προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα όπως η έλλειψη διαθεσιμότητας θέσεων σε δημόσιες δομές, η γεωγραφική απόσταση κλπ., λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας Εγγύηση για το παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες	Το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει μεν ενισχυθεί (με τη συγχρηματοδότηση της ΕΕ) ως προς τις υποδομές του για την προστασία των ευπαθών ομάδων από τη φτώχεια και την βελτίωση της πρόσβασής τους σε επιτόπου κοινωνικές υπηρεσίες (όπως τα Κέντρα Κοινότητας, οι δομές παροχής αγαθών κλπ.). Εντούτοις, παραμένουν ανάγκες βελτίωσης υποδομών με έμφαση σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες (όπως ΑμεΑ, Ρομά) για την ουσιαστική και αποτελεσματική ενσωμάτωση τους στην τοπική κοινωνία. Ειδικότερα, έμφαση θα δοθεί στην αντιμετώπιση των δυσκολιών πρόσβασης σε δημόσιους χώρους και δημόσια κτίρια που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ, καθώς και τα άτομα με περιορισμένη κινητικότητα. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ, 7,9% του πληθυσμού της Περιφέρειας αντιμετωπίζει σοβαρή αναπηρία και 12,4% μέτριο περιορισμό δραστηριότητας/αναπηρία (2019). Επιπρόσθετα, έμφαση θα δοθεί και στη βελτίωση των συνθηκών

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		διαβίωσης των Ρομά, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστεί, προκειμένου να επιτευχθεί η κοινωνικοοικονομική ένταξη αυτών. Η Δυτική Ελλάδα είναι η 3η Περιφέρεια σε πληθυσμό Ρομά και η 1η σε αριθμό οικισμών (Υπουργείο Εργασίας, 2017). Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού Ρομά στην Περιφέρεια (48%, δηλ. 7.659 άτομα) κατοικεί σε μικτούς καταυλισμούς (συνύπαρξη σπιτιών και πρόχειρων καταλυμάτων και συνήθως προβλήματα πολεοδομικής οργάνωσης) και ένα 5% του πληθυσμού Ρομά (771 άτομα) κατοικεί σε άκρως υποβαθμισμένες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος θα στηριχθούν δράσεις για: • Τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία/ ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα σε δημόσιους χώρους και δημόσια κτίρια. • Τη βελτίωση υποδομών και εν γένει των συνθηκών διαβίωσης για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι Ρομά. Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2030.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και	Η ανάπτυξη υποδομών υγειονομικής περίθαλψης είναι ιδιαίτερα επιβεβλημένη ένεκα της γεωμορφολογίας, της πληθυσμιακής διάρθρωσης και της κοινωνικής κατάστασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα το 7% του πληθυσμού της Δυτ. Ελλάδος δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Eurostat, 2019β), πρόβλημα το οποίο επιτείνουν οι

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	τοπικής κοινότητας	ενδοπεριφερειακές ανισότητες πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, είτε λόγω κοινωνικοοικονομικών, είτε λόγω γεωγραφικών χαρακτηριστικών (όπως πχ η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών με μειωμένη πρόσβαση των κατοίκων τους σε υπηρεσίες υγείας). Οι διαθέσιμες κλίνες των δημόσιων Νοσοκομείων της Περιφέρειας ανά 100 χιλ. κατοίκους είναι 240, όταν ο εθνικός μ.ο. ανέρχεται σε 287 (2020, ΒΙ Υπ. Υγείας). Η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί σημαντικό ζήτημα στην Δυτ. Ελλάδα, καθόσον το ποσοστό ατόμων άνω των 70 ετών (15.4%, απογρ. 2011) είναι υψηλότερο σε σύγκριση με το ελληνικό και το ευρωπαϊκό επίπεδο, γεγονός το οποίο καθιστά ακόμα περισσότερο απαραίτητες τις υποδομές υγείας/πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Οι ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας (λόγω κόστους, απόστασης ταξιδιού ή χρόνου αναμονής) το 2020 στην ΠΔΕ ανέρχονταν σε 3,9%, έναντι 1,9% σε επίπεδο ΕΕ27 (Eurostat). Οι κατάλληλες υποδομές και εξοπλισμοί είναι σημαντικοί παράγοντες της ανθεκτικότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας, της εμπέδωσης αντίληψης ασφάλειας για τους πολίτες και παραμονής στον τόπο κατοικίας τους συμβάλλοντας στην ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες του Υπ. Υγείας, μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται: · η ενίσχυση και επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και ο εκσυγχρονισμός/αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των Δομών Υγείας όλων των βαθμίδων της Περιφέρειας, με έμφαση στην πρωτοβάθμια υγεία και ειδικά για τις απομακρυσμένες περιοχές, και · η προώθηση της

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		αποϊδρυματοποίησης και της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα, στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα, για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, με έμφαση στα ΑμεΑ. Το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025, τη Στρατηγική του Υπουργείου Υγείας για την ΠΠ21-27, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση και την Εθνική Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	Το φυσικό περιβάλλον, η πολιτιστική κληρονομιά, οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας μπορούν μέσω της ενίσχυσης του τουριστικού προϊόντος και της ανάδειξης του πολιτισμού να προσφέρουν δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης, οι οποίες θα ενισχύσουν ταυτόχρονα και την κοινωνική συνοχή. Με βάση τα ανωτέρω είναι σημαντική η ανάπτυξη και αναβάθμιση δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα σε τομείς όπως ο πολιτισμός και ο τουρισμός, με στόχο την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας (με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες) παράλληλα με την τοπική ανάπτυξη και στήριξη της περιφερειακής οικονομίας. Μέσω του Προγράμματος θα στηριχθούν παρεμβάσεις στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού, οι οποίες συνδέονται και με ολοκληρωμένες στρατηγικές χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5).
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων	Η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο έως το 2030 το 78% των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών ότι θα πρέπει να εργάζονται. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανήκει στην κατηγορία των Περιφερειών, με τα

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας·	υψηλότερα ποσοστά ανεργίας 24,1% (2020-ΕΛΣΤΑΤ), ενώ παρουσιάζει το μεγαλύτερο πρόβλημα μακροχρόνιας ανεργίας σε σχέση με όλες τις περιφέρειες της χώρας (18,2% σύμφωνα με ΕΛΣΤΑΤ (2020δ) με μ.ο χώρας 10,9% και μ.ο. ΕΕ (2,5%) το 2020). Επίσης σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία το ποσοστό απασχόλησης στην Περιφέρεια είναι ομοίως σε σημαντική υστέρηση (49,7%,) τόσο σε σχέση με την χώρα όσο και σε σχέση με την ΕΕ (72,4%), Οι επιπτώσεις της ύφεσης που ακολούθησε την υγειονομική κρίση (covid-19) αναμένεται να αυξήσουν τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην Δυτική Ελλάδα και να επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον. Ο ειδικός στόχος αποτελεί επιλογή πολιτικής που συνδέεται με την ανάγκη καταπολέμησης της ανεργίας, αύξησης της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας, την διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας καθώς και την στήριξη της επιχειρηματικότητας (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας). Επίσης, ο εν λόγω ΕΣ θα συμβάλλει και στις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις του ΣΠ 5, καθώς κρίνεται αναγκαία η ενσωμάτωση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης προκειμένου να ενισχυθεί ο αντίκτυπος των παρεμβάσεων στον πληθυσμό των περιοχών που καλύπτονται από τις εν λόγω χωρικές στρατηγικές.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και	Είναι αναγκαία η εφαρμογή παρεμβάσεων για την βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος με την παροχή ίσων ευκαιριών ανάπτυξης για όλους. Απαιτείται αύξηση της συμμετοχής στην εκπαίδευση των παιδιών προερχόμενων από

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες	ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, καθώς και των Ατόμων με Αναπηρία, παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Ο Πυλώνας Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων προβλέπει το δικαίωμα στην εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλη τη διάρκεια του βίου ενός ατόμου. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται αναγκαία η ανάληψη μέτρων για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στις βαθμίδες εκπαίδευσης. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υστερεί σημαντικά στην χώρα (Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Ε.Σ.Α.με.Α). Το ποσοστό μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού στην Περιφέρεια ανέρχεται σε 6,5% (σχολικό έτος 19/20), σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Ε.Σ.Α.με.Α. Μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος έμφαση θα δοθεί: - Στην συμμετοχή στην εκπαίδευση των παιδιών προερχόμενων από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως είναι τα ΑμεΑ και τα παιδιά που κινδυνεύουν από φτώχεια. Οι ανωτέρω παρεμβάσεις λαμβάνουν υπόψη τις προτεραιότητες της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής και της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και τις αρχές για τα άτομα με αναπηρία του Ευρωπαϊκού Πυλώνα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για	Για την Δυτ. Ελλάδα με βάση τον ΟΟΣΑ (2019γ)

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουςών ομάδων	προκύπτει ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί ως προς την πρόσβαση του πληθυσμού στην εκπαίδευση και την απασχόληση. Η Δυτική Ελλάδα ανήκει στην κατηγορία των Περιφερειών με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας (24,1%, 2020-ΕΛΣΤΑΤ). Το πρόβλημα της ένταξης στην κοινωνική και οικονομική ζωή επιτείνεται για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, οι οποίες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Το ποσοστό του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην Δυτική Ελλάδα είναι 44,6% (2018), ενώ το 45,2% των ατόμων με σοβαρή αναπηρία και το 39,9% των ατόμων με μέτρια αναπηρία βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό (Ε.Σ.Α.μεΑ, 2019). Επιπρόσθετα, σχεδόν 1 στα 3 παιδιά στην Ελλάδα διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (2020). Τα παιδιά σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας είναι το 7,5% (7,2% σε επίπεδο ΕΕ) («Εισ βάθος ανάλυση της παιδικής φτώχειας», UNICEF, 2021). Στην Περιφέρεια το 33% των παιδιών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας (έτος 2020, ΕΛΣΤΑΤ). Επίσης, 10.008 παιδιά (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών ΑμεΑ) που επωφελήθηκαν από το Πρόγραμμα της Εναρμόνισης (κύκλος 21/22), προέρχονται από οικογένειες που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας. Επιπρόσθετα με βάση στοιχεία του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», οι αιτήσεις στη Δυτική Ελλάδα ανήλθαν σε 29,5 χιλ. και οι ωφελούμενοι σε 57,5χιλ (31/12/21). Στα ανωτέρω θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και το πρόβλημα της ηλικιακής γήρανσης του πληθυσμού, που αποτελεί σημαντική πρόκληση για

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		την Περιφέρεια. Στο πλαίσιο αυτό, προτεραιότητα αποτελεί η εφαρμογή ενεργητικών δράσεων με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για τις ευάλωτες ομάδες. Επίσης, έμφαση θα δοθεί και στην προώθηση των ίσων ευκαιριών συμμετοχής ευπαθών ομάδων (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά κλπ.) στην ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς, καθώς και στη Γ/θμια εκπαίδευση (ΑμεΑ). Οι ανωτέρω παρεμβάσεις λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, την Εθνική Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί», καθώς και τις προτεραιότητες των Υπ. Υγείας & Υπ. Εργασίας (κοινωνική πρόνοια) σε ότι αφορά την υγιή και ενεργό γήρανση.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	Απαιτείται ενίσχυση των προσπαθειών για την κοινωνική ένταξη μεταναστών –Υπηκόων Τρίτων Χωρών, οι οποίοι τόσο ως προς το επίπεδο διαβίωσης, όσο και ως προς την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση λόγω και της πολιτισμικής διαφοράς με τον ντόπιο πληθυσμό. Το 2017 σχεδόν ένας στους δύο μετανάστες (43,1%) των γεννημένων σε τρίτες χώρες αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας, έναντι 17,4% για τους γηγενείς Έλληνες, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ28 για τους γεννημένους σε τρίτες χώρες (30,8%). Για την άρση των ανωτέρω προβλημάτων κρίνεται σημαντική η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων ένταξης ΥΤΧ στην αγορά εργασίας. Οι δράσεις αυτές θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Στη Δυτική Ελλάδα καταγράφεται σημαντική πληθυσμιακή συγκέντρωση Ρομά καθώς αποτελεί την 3η Περιφέρεια (Υπουργείο Εργασίας, στοιχεία 2017) με τον μεγαλύτερο πληθυσμιακό αριθμό κατοίκων Ρομά (περίπου 15.898), ενώ συγκεντρώνει τους περισσότερους οικισμούς/ καταυλισμούς (65 οικισμοί) συγκριτικά με τις άλλες Περιφέρειες. Οι μη προσήκουσες συνθήκες διαβίωσης της ομάδας στόχου και η μη αποτελεσματική μέχρι σήμερα επίλυση βασικών παραμέτρων κοινωνικού τους αποκλεισμού ιδίως στο επίπεδο της στέγασης/κοινωνικής-πολιτισμικής ενσωμάτωσης τους συντείνουν στην εφαρμογή ολιστικών παρεμβάσεων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά, η οποία επίσης αποτελεί βασικό στόχο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη και την Σύσταση της ΕΕ για τους Ρομά (COM(2020) 621 7 July 2020), καθώς και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για τους Ρομά οι οποίες σχετίζονται με: • την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τη στέγαση οικογενειών Ρομά σε περιοχές που υπάρχει χωρική συγκέντρωση (όπως Δήμοι Δυτ. Αχαΐας, Πηνειού (Γαστούνης), Πύργου, Μεσολογγίου, Αγρινίου, Ερυμάνθου), • ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας, •

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		την λήψη μέτρων για τα παιδιά των Ρομά που διαβιούν σε καταυλισμούς και οικισμούς Ρομά.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.	Ο τομέας παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας & υγείας στην Περιφέρεια είναι βελτιωμένος σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης, με σημαντική συμβολή του ΕΚΤ, ωστόσο οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες επιμένουν. Η γήρανση είναι σημαντικό ζήτημα, καθώς το μερίδιο του πληθυσμού άνω των 70 ετών στην ΠΔΕ είναι υψηλότερο σε σχέση με τον εθνικό & ευρωπαϊκό μ.ο. (ΟΟΣΑ, 2020). Το 7% του πληθυσμού της ΠΔΕ δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και το 44,6% (στοιχεία 2018) του πληθυσμού κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (ΟΟΣΑ, 2020). Οι ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας το 2020 ανέρχονταν σε 3,9% (Eurostat). Επίσης, το 7,9% του πληθυσμού της ΠΔΕ αντιμετωπίζει σοβαρή αναπηρία και το 45,2% των ατόμων αυτών, βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό (Ε.Σ.Α.μεΑ, 2019). Σε ότι αφορά ανάγκες του πληθυσμού για φροντίδα, μέσω του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι υποστηρίζονται στην ΠΔΕ κατά μ.ο. ανά μήνα 6.526 άτομα. Επίσης, στην ΠΔΕ καταγράφονται 22 κλειστές δομές με 1.291 ωφελούμενους (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι κλπ.) και 6 κλειστές δομές για παιδιά με 87 ωφελούμενους. Η πρόσβαση σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας ιδίως για τις ευπαθείς ομάδες, η γήρανση του πληθυσμού και η παράλληλη νοσηρότητα από χρόνιες παθήσεις για υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, παραμένουν ως πρόκληση. Επίσης, κρίνονται αναγκαίες δράσεις για την αποϊδρυματοποίηση και παροχή φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα της παιδικής φτώχειας. Στην ΠΔΕ το 33% των παιδιών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας (2020, ΕΛΣΤΑΤ). Η διατήρηση και επέκταση των σχετικών δομών της προηγούμενης περιόδου, εκτιμάται ότι θα συμβάλει περαιτέρω στην βελτίωση της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια. Στο πλαίσιο αυτό, θα στηριχθούν παρεμβάσεις όπως: • Παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων (έμφαση στην αποϊδρυματοποίηση), • Παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες, • Υποστήριξη ευάλωτων παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση και σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, • Βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια φροντίδα, καθώς και την υγειονομική περίθαλψη. Λαμβάνεται υπόψη η Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί», η ΕΣΚΕ 21-27, καθώς και η Στρατηγική του τομέα Υγείας.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανήκει στις περιφέρειες με τα υψηλότερα ποσοστά κινδύνου φτώχειας. Η επίδοση της Δυτικής Ελλάδας στον τομέα συμπίπτει και με σχετικά ευρήματα για τους δείκτες ευημερίας του ΟΟΣΑ (2019γ) και καταδεικνύει επίσης ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί όπως και οι χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά το εισόδημα, την εκπαίδευση, την πρόσβαση σε υπηρεσίες και θέσεις εργασίας, τη συμμετοχή των πολιτών, την κοινότητα. Αντίστοιχα, το ποσοστό υλικής στέρησης στη Δυτική Ελλάδα (2018) ανέρχεται σε 28%, και υπερβαίνει το αντίστοιχο μέσο σε επίπεδο

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		χώρας (16,7%), ενώ επισημαίνεται και η ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος της παιδικής φτώχειας. Σύμφωνα με την «Εισ βάθος ανάλυση της παιδικής φτώχειας» (UNICEF, 2021), σχεδόν 1 στα 3 παιδιά στην Ελλάδα (ποσοστό 31,5%) διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού Αποκλεισμού (AROE, 2020), τιμή υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου (24,2%, 2020) Το μερίδιο των παιδιών σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος είναι το 21,4% όλων των παιδιών στην Ελλάδα. Τα παιδιά που βιώνουν υλικές και κοινωνικές στερήσεις είναι το 19,6%, (8,3% σε επίπεδο ΕΕ). Γενικά, τα παιδιά σε μονογονεϊκές οικογένειες ή σε πολυμελή νοικοκυριά αντιμετωπίζουν έναν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και στερήσεων στην Ελλάδα. Στην ΠΔΕ το 33% των παιδιών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας (έτος 2020, ΕΛΣΤΑΤ). Στο πλαίσιο αυτό, προτεραιότητες του Περιφερειακού Προγράμματος αποτελούν: • η υποστήριξη ατόμων/ οικογενειών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας • η αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας 21-27 τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας Εγγύηση για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί».
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Προτεραιότητα του Προγράμματος είναι η προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης μέσα από τον σχεδιασμό νέων και τη συνέχιση υλοποίησης των εγκεκριμένων ΟΧΕ/ΒΑΑ της ΠΠ 2014-2020, και τις ενδεχόμενες αναγκαίες προσαρμογές στις στρατηγικές και τις περιοχές παρέμβασης. Κατά τη νέα Π.Π. προβλέπεται η

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		συνέχιση των ΟΧΕ - ΒΑΑ των πόλεων Πάτρας και Αργινίου, στις οποίες μετέχουν οι Δήμοι της Περιφέρειας με μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού και οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Βασικό πλεονέκτημα για την υλοποίηση των ΟΧΕ-ΒΑΑ στη νέα ΠΠ και ειδικότερα για τη συνέχιση των υφιστάμενων αποτελεί η εμπειρία από την υλοποίησή τους και η τεχνογνωσία που έχει ήδη αποκτηθεί από τις αστικές αρχές. Η υποβολή και έγκριση αναθεωρημένων στρατηγικών είναι αναγκαία για την απρόσκοπτη ολοκλήρωση της υλοποίησης των υφιστάμενων σχεδίων δράσης, για την επικαιροποίησή τους όπου αυτό κριθεί απαραίτητο αλλά και για την εισαγωγή νέων δράσεων για ανάγκες και περιοχές που δεν ήταν δυνατόν να εξυπηρετηθούν από τις υφιστάμενες στρατηγικές. Έμφαση θα δοθεί στη δυνατότητα επέκτασης των περιοχών παρέμβασης αυτών, με την συμμετοχή και νέων γειτονικών δήμων και αντίστοιχη επικαιροποίηση / εμπλουτισμό των Σχεδίων Δράσης στις αναθεωρημένες στρατηγικές.
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	Κρίσιμης σημασίας προτεραιότητα στη νέα ΠΠ αποτελεί η κάλυψη αναγκών και γεωγραφικών περιοχών, με τον σχεδιασμό και υλοποίηση νέων στρατηγικών. Η στόχευση της περιφέρειας αφορά στην ανάδειξη και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις περιοχές που συγκεντρώνουν ισχυρό ιστορικό, τουριστικό και «φυσικό ενδιαφέρον». Οι ακτογραμμές, οι περικόλκιστοι κόλποι, οι λίμνες, τα ιστορικά τοπωνύμια αλλά και οι χώροι υψηλού παγκόσμιου συμβολισμού, όπως η Αρχαία Ολυμπία, αποτελούν τον κορμό γύρω από τον οποίο θα σχεδιαστεί η στρατηγική χωρικής ανάπτυξης για το ΠΕΠ 2021-

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		2027. Η διεύρυνση της εφαρμογής του εργαλείου των ΟΧΕ και σε άλλους τύπους χωρικών ενοτήτων, αλλά και σε ειδικές θεματικές και αλυσίδες αξίας, κρίνεται απαραίτητη για τη κάλυψη μεγαλύτερου μέρους των αναγκών της Περιφέρειας. Στα δυνατά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται τα μοναδικά τοπόσημα παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλες πολιτιστικές υποδομές, χωρικές ενότητες με δυναμική ανάπτυξης του τουρισμού και οι εισροές επισκεπτών που αποζητούν την εμπειρία των πολιτιστικών διαδρομών, διαδρομών γαστρονομίας και άλλων θεματικών μορφών τουρισμού. Με βάση και τα διδάγματα του παρελθόντος, παρουσιάζεται σε αυτήν την προγραμματική περίοδο μια μεγάλη ευκαιρία ανάδειξης του τόσο σημαντικού και τόσο μοναδικού χαρακτήρα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Στο πλαίσιο προώθησης των ανωτέρω Προτεραιοτήτων, θα γίνει εστίαση στην προώθηση της διαλειτουργικότητας, της συνέργειας και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαφορετικών ΟΧΕ. Επιπρόσθετα, θεωρείται αναγκαία και σχεδιάζεται η αξιοποίηση πόρων και από άλλους Στόχους Πολιτικής για την ενίσχυση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των επεμβάσεων του ΣΠ.5, αλλά για και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεμβάσεων του Στόχου.

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η ενδυνάμωση των περιφερειακών οικοσυστημάτων έρευνας και καινοτομίας με βάση τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, και της περιφερειακής απόληξής της, η διεύρυνση των μηχανισμών διάχυσης και υποστήριξης της καινοτομίας σε όλο το εύρος των παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και η ενίσχυση των συμπράξεων μεταξύ επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων, από τη μία πλευρά, και ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων, από την άλλη, αναδεικνύονται σε βασικές προτεραιότητες πολιτικής για τη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1i, προτεραιότητες αποτελούν η ενίσχυση και ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας και στοχευμένης και εφαρμοσμένης έρευνας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας και των νέων ιδέων από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις για την αναβάθμιση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, αλλά και των διαδικασιών παραγωγής και διαχείρισης, και η εμβάθυνση και ενίσχυση της συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων καθώς και η συμμετοχή φορέων σε διακρατικά ευρωπαϊκά προγράμματα (διακρατικές συνεργασίες).

Σε περιφερειακό επίπεδο η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία εμφάνισε σημαντικά αποτελέσματα που επιβεβαιώθηκαν και από τις τοποθετήσεις των παραγωγικών φορέων κατά τη διαβούλευση του προγράμματος, θα βελτιωθεί – αναβαθμιστεί σε διαδικασίες και συμμετοχές, και θα έχει ως στόχο την εξειδίκευση της επικαιροποιημένης περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, η οποία κατέδειξε μετά από ανάλυση τους εξής Τομείς Προτεραιότητας, οι οποίοι συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης: 1. Αγροδιατροφή και Βιομηχανία Τροφίμων, 2. Υλικά, Μικροηλεκτρονική και Μεταποίηση, 3. Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργική Βιομηχανία, 4. Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ), 5. Αειφόρου Ενέργειας και 6. Βιώσιμης Ανάπτυξης & Κυκλικής Οικονομίας. Οι προτεραιότητες που αναδεικνύονται σε περιφερειακό επίπεδο θα χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ. Το σύστημα διακυβέρνησης σύμφωνα με τις κατευθύνσεις σχεδιασμού των προγραμμάτων θα περιλαμβάνει τρία επίπεδα: Το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, τις δομές Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και τον Μηχανισμό Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και τους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των επιμέρους δράσεων και έργων. Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ρόλο συντονιστή της ΠΣΕΕ θα αναλάβει η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού (ΔΙΑΠ) της ΠΔΕ.

Οι παρεμβάσεις που εντάσσονται στην ΕΣΕΕ θα χρηματοδοτούνται κατά κανόνα από τα Τομεακά Προγράμματα με συμπληρωματικές δράσεις που αφορούν

στην περιφερειακή της διάσταση να χρηματοδοτούνται από πόρους που κατανέμονται στα ΠΕΠ. Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο, έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060 και αφορούν σε ερευνητικούς φορείς, επιχειρήσεις, ερευνητές ή και θεσμικούς φορείς, καθώς και σε συνεργατικούς σχηματισμούς μεταξύ των παραπάνω, και περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.i.1: Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευσή της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς

α) Ενίσχυση του τοπικού συστήματος καινοτομίας και διασύνδεση των ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις

Η δράση στοχεύει στην ενίσχυση του τοπικού συστήματος καινοτομίας και την διασύνδεση της έρευνας που παράγεται από ακαδημαϊκούς φορείς και ερευνητικά κέντρα με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων προκειμένου να αναβαθμίσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους και να καταστούν ανταγωνιστικότερες βελτιώνοντας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων τους. Οι κλάδοι που οι δράση θα εστιάσει θα αφορούν σε εξειδίκευση των κλάδων που ανέδειξε η ανάλυση στην Περιφέρεια.

β) Ενίσχυση με κεφάλαιο σποράς επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από οργανισμούς παραγωγής και διάδοσης γνώσης

Η δράση απευθύνεται σε ερευνητικούς οργανισμούς, σε ακαδημαϊκά ιδρύματα ή και άλλους αρμόδιους φορείς (π.χ. επιμελητήρια) προκειμένου να ενισχύσουν την κατεύθυνση της έρευνας στην προετοιμασία πρωτοτύπων έτοιμων για την αγορά με ένα χαμηλό αρχικό κεφάλαιο στήριξης της προσπάθειας των. Πέραν αυτού σημαντικό στόχο αποτελεί και η τόνωση του τοπικού οικοσυστήματος με ερευνητικό δυναμικό που παράγει προϊόντα και υπηρεσίες έτσι ώστε να αποφευχθεί κατά το δυνατόν το brain drain με φυγή για την αναζήτηση περισσότερων ευκαιριών νέων επιστημόνων προς το εξωτερικό ή μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα που παρουσιάζουν αυξημένη δυναμική σε αυτούς τους τομείς.

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας και των νέων ιδεών στην παραγωγή και την επιχειρηματικότητα, ώστε να παραχθούν νέα, ποιοτικά βελτιωμένα προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και επιχειρησιακές διαδικασίες (παραγωγής – διοίκησης – διάθεσης). Μέσω των δράσεων αυτών, τα ερευνητικά αποτελέσματα και η νέα γνώση διαχέονται στον παραγωγικό τομέα, και συμβάλλουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας στην περιφερειακή οικονομία πρωτίστως στους κλάδους της αγροδιατροφής και των τροφίμων, των υλικών και της δημιουργικής βιομηχανίας. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, την επικαιροποίηση των δεδομένων της ΠΣΕΕ καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.i.2: Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων καινοτομίας (innovation clusters)

[Η δράση διαγράφηκε]

Τύπος Δράσης 1.i.3 Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η δράση αφορά στην περαιτέρω ανάπτυξη του περιφερειακού μηχανισμού για την υποστήριξη της διακυβέρνησης, της παρακολούθησης και της υποστήριξης του συντονισμού και της εφαρμογής της ΠΣΕΕ. Η ΔΙΑΠ αναλαμβάνοντας στο πλαίσιο των θεσμικών της καθηκόντων τον ρόλο του περιφερειακού συντονιστή της ΠΣΕΕ με την υποστήριξη του ανωτέρω μηχανισμού, θα εξασφαλίσει ότι η Υπηρεσία θα έχει στη διάθεση της τους απαραίτητους πόρους για αυτή την αποστολή. Η σημασία της δράσης αυτής καταδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων

από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, και τα συμπεράσματα κατά την διαβούλευση της προετοιμασίας του προγράμματος.

Ενδεικτικά, ο μηχανισμός αυτός προκρίνεται μεταξύ άλλων να:

- επεξεργάζεται προτάσεις πολιτικής σε συνεργασία με ερευνητές, φορείς και το επιχειρηματικό οικοσύστημα,
- αναπτύσσει και λειτουργεί ή εποπτεύει ψηφιακές πλατφόρμες και δίκτυα πληροφόρησης και συνεργασίας των φορέων της ΠΔΕ σε θέματα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας,
- παρέχει υποστήριξη στην λειτουργία του οικοσυστήματος της ΠΣΕΕ διευκολύνοντας και επιταχύνοντας την παρέμβαση της ΔΙΑΠ.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ϊδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΟΤΑ Α' & Β βαθμού
- Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)
- Ακαδημαϊκοί και Ερευνητικοί Οργανισμοί
- Συνεργατικοί σχηματισμοί επιχειρήσεων με ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς
- Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
- Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). «Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα

κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)»

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυναμικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι

παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτών πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	19,00	47,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	19,00	47,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	54,00	47,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO16	Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Συμμετοχές	0,00	80,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021-2029	44,00	Υποστηριζόμενα έργα ή έρευνες πεδίου στις επιχειρήσεις, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ, Σύστημα παρακολούθησης Δ.Α.	

1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR016	Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Επιχειρήσεις	0,00	2021-2029	70,00	Υποστηριζόμενα έργα, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	009. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)	1.275.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	010. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	7.225.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	011. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε μεγάλες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	555.900,00
1	RSO1.1	Σύνολο			9.055.900,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	9.055.900,00
1	RSO1.1	Σύνολο			9.055.900,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.055.900,00

1	RSO1.1	Σύνολο			9.055.900,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.055.900,00
1	RSO1.1	Σύνολο			9.055.900,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας αποτελεί βασική συνθήκη για την ενίσχυση της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας του ίδιου του παραγωγικού τομέα της χώρας, ενώ ο ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης λειτουργεί υποστηρικτικά και ενισχυτικά, μέσω της παροχής ποιοτικών, ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις. Το «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Εκθεση Πισσαρίδη, 2020) αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ψηφιοποίηση, ως βασικής διάστασης μιας νέας στρατηγικής για τη στήριξη της ανάπτυξης, των επιχειρήσεων, και των επενδύσεων.

Μέσω του Ειδικού Στόχου προωθούνται στοχευμένες παρεμβάσεις ενίσχυσης της ψηφιακής επάρκειας και ετοιμότητας, καθώς και της διοικητικής ικανότητας, των δημοσίων υπηρεσιών σε περίπτωση που δεν καλύπτονται από την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021-2025). Ειδικότερα, θα ενισχυθούν επενδύσεις στον τομέα των ΤΠΕ στο πλαίσιο του ΕΣ 1.ii, οι οποίες προωθούν τον έξυπνο και καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας και προσφέρουν υπηρεσίες προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις οι οποίες είναι νέες ή σημαντικά αναβαθμισμένες.

Αν και το μεγάλο μέρος των παρεμβάσεων σύμφωνα με την εθνική στρατηγική χρηματοδοτείται από τομεακά προγράμματα, εντούτοις και στα Περιφερειακά Προγράμματα θα χρηματοδοτηθούν τοπικού χαρακτήρα δράσεις, που εξυπηρετούν τις ανάγκες της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, βελτιώνουν την σχέση και την συνεργασία δημόσιας διοίκησης και οικονομικού οικοσυστήματος και λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς τις οριζόντιες δράσεις που υλοποιούνται μέσω των Τομεακών Προγραμμάτων. Τέτοιου είδους δράσεις είναι αυτές για ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας, και ενισχύσεις δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού των ΜμΕ. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης των Τομεακών Προγραμμάτων, για τον καλύτερο συντονισμό αυτών.

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο, έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060 και αφορούν εξειδικευμένες και καινοτόμες ψηφιακές δράσεις σε επιχειρήσεις, επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και τους φορείς και τα νομικά πρόσωπα αυτών, φορείς και νομικά πρόσωπα της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και επαγγελματικούς και επιστημονικούς φορείς, και περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.ii.1: Επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας

[Η δράση διαγράφεται]

Τύπος Δράσης 1.ii.2: Αξιοποίηση των Δεδομένων με χρήση καινοτόμων τεχνολογιών (Artificial Intelligence, Virtual Reality, Internet of Things, Big Data,

Data Analytics, κ.ά.) για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημοσίου τομέα και των δημοσίων υπηρεσιών, με υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών για την αξιοποίηση των δεδομένων, ώστε να βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, και να βοηθούν στην ενίσχυση και την ανάπτυξη του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 όπου κινήθηκε η διαδικασία ωρίμανσης τέτοιου τύπου δράσεων με σκοπό να εξειδικεύσουν και να συμπληρώσουν την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Εξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και φορείς και νομικά πρόσωπα αυτών
- Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)
- Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
- Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). «Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)»

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.2 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις δράσεις δεν είναι μόνο επιχειρήσεις αλλά και φυσικά πρόσωπα ή δημόσιοι οργανισμοί. Στην περίπτωση των ΜΜΕ, οι δράσεις ψηφιοποίησης, δεν παράγουν άμεσα έσοδα για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	100.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	3.913.782,00
1	RSO1.2	Σύνολο			3.913.782,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.913.782,00
1	RSO1.2	Σύνολο			3.913.782,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.913.782,00
1	RSO1.2	Σύνολο			3.913.782,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	3.913.782,00
1	RSO1.2	Σύνολο			3.913.782,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας έχει ως ουσιαστική προϋπόθεση την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επενδυτικής δραστηριότητας, της καινοτομικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και της ανθεκτικότητάς τους απέναντι σε μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον.

Ως προτεραιότητες αναδεικνύονται η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ειδικότερα της επιχειρηματικότητας με ισχυρή εξωστρεφή δυναμική η ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό την ενίσχυση των μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, την προώθηση των συνεργασιών και δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων – και ιδιαίτερα των ΜμΕ, την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της εξαγωγικής δραστηριότητας, και την επένδυση στο τουριστικό οικοσύστημα.

Κεντρική επίδιωξη είναι η ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας στο νέο περιβάλλον επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας καθώς και η αύξηση του αριθμού και μεγέθους των επιχειρηματικών συνεργατικών σχημάτων που ενισχύει την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα και αξιοποιεί την καινοτομία.

Από το ΠΕΠ χρηματοδοτούνται δράσεις που θα λειτουργούν συμπληρωματικά στις οριζόντιες δράσεις του τομεακού ΕΠΑΝΕΚ καθώς και δράσεις τοπικής εμβέλειας και σημασίας που συμβάλλουν στην υποστήριξη του παραγωγικού οικοσυστήματος. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Οι πόροι του Ειδικού Στόχου εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν όπου είναι δυνατόν στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜμΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκυρήξεων.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου, έχουν εκτιμηθεί ότι οι κάτωθι δράσεις συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060 και θα προωθηθούν δράσεις για αναβάθμιση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της ΠΔΕ, και σύνδεσή του με τομείς όπου η Περιφέρεια διατηρεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο πολιτισμός, η πράσινη ανάπτυξη και η Γαλάζια Οικονομία.

Τύπος Δράσης 1.iii.1: Ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος μέσω της στήριξης των παραγωγικών επενδύσεων, της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και των τομέων αιχμής της Περιφέρειας

α) Ενίσχυση των επιχειρήσεων και Στήριξη Παραγωγικών επενδύσεων

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση των κλάδων της αγροτικής παραγωγής και μεταποίησης, των ΤΠΕ αλλά και την παραγωγή καινοτόμων υλικών και διαδικασιών παραγωγής. Με την εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ στους κλάδους που εξειδικεύουν την ΠΣΕΕ θα διαμορφωθεί ένα στοχευμένο πρόγραμμα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που δεν θα αφορά ενίσχυση κεφαλαίου κίνησης.

β) Ενίσχυση της νέας / νεοφυούς επιχειρηματικότητας

Η δράση αποσκοπεί στην ενός ελκυστικού περιβάλλοντος σε νέους επιχειρηματίες να δραστηριοποιηθούν στην Περιφέρεια. Η διαδικασία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, που θα εξελίσσεται σε συνεργασία με το τοπικό ερευνητικό οικοσύστημα, θα δώσει κατευθύνσεις για την πολιτική ενίσχυσης της νέας και νεοφυούς επιχειρηματικότητας στο βαθμό που η παραγόμενη έρευνα να μπορεί να στηρίζει τις τοπικές αναπτυξιακές προοπτικές. Άλλωστε και η λειτουργία του ΠΣΕΚ θα συνηγορεί μεταξύ άλλων και στην κατεύθυνση αυτή.

γ) Αναβάθμιση και ποιοτικός εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος

Με τη δράση αυτή, η Περιφέρεια στοχεύει στο να ενισχύσει τον τουριστικό κλάδο με εξειδικευμένες επιχορηγήσεις σε ένα πλαίσιο που θα διαμορφωθεί κατά την διαδικασία της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε συνέχεια της εξειδίκευσης της ΠΣΕΕ. Ενδεικτικά προκρίνεται η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις των μηχανισμών DMO/DMS που προετοιμάζονται από την ΠΔΕ.

Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των προκλήσεων σε παρεμφερείς δράσεις που σχεδιάστηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε κατά την προετοιμασία του προγράμματος.

Τύπος Δράσης 1.iii.2: Δημιουργία cluster ή/και συνεργασιών MME μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

Η δράση αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση τοπικών αλυσίδων αξίας και ενίσχυση της συνεργατικότητας κλάδων επιχειρήσεων προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους στο πλαίσιο που αποτυπώνεται από την διαμορφούμενη περιφερειακή δυναμική και κυρίως θα σχετίζεται με τους κλάδους που ανέδειξε η ΠΣΕΕ. Οι τοπικοί φορείς επιχειρηματικότητας αναζητούν κίνητρα δημιουργίας και ενίσχυσης αποδοτικών αλυσίδων αξίας και η περιφέρεια σκοπεύει να υποστηρίξει αυτήν την αναγκαιότητα.

Η προτεινόμενη δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μέσω της ενθάρρυνσης της δημιουργίας συνεργασιών, δικτύσεων και συστάδων (clusters) των ΜμΕ μεταξύ τους, ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, και την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και των επιχειρησιακών διαδικασιών τους. Η σημασία της δράσης αυτής, και η συμβολή της στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αποτέλεσε ζητούμενο και την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 ενώ κατά τη διαδικασία διαβούλευσης αποτυπώθηκε το ενδιαφέρον του τοπικού οικονομικού οικοσυστήματος. Κατά την εξειδίκευση των δράσης θα ληφθούν υπόψη τα προβλεπόμενα στον Καν. 1407/2013.

Τύπος Δράσης 1.iii.3: Υποστηρικτικές Υπηρεσίες για την ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας

Οι δράσεις στοχεύουν στη ενίσχυση του τοπικού οικοσυστήματος για την αύξηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μέσω επίτευξης οικονομιών κλίμακας & παροχής προηγμένων υπηρεσιών. Στις πρωτοβουλίες συμμετέχουν δημόσιοι & ιδιωτικοί φορείς στήριξης επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανόμενων των περιφερειακών κοινωνικών εταιρών, επιμελητηρίων & επαγγελματικών ενώσεων. Οι δράσεις αναδείχθηκαν και κατά την διάρκεια της διαβούλευσης του προγράμματος της ΠΔΕ το 2021 και καθίστανται ακόμα πιο σημαντικές την περίοδο αυτή όπου τα κόστη λειτουργίας των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών και των πολύ μικρών, επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Οι δράσεις περιλαμβάνουν:

1. Αναβάθμιση & αξιοποίηση υποδομών υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών & εγκαταλειμμένων βιομηχανικών κτηρίων προκειμένου να

χρησιμοποιηθούν για επιχειρηματικές υποδομές. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη οικονομιών κλίμακος λόγω της λειτουργίας σε οργανωμένους χώρους, αναβαθμισμένων συνθηκών λειτουργίας, ενίσχυσης συνεργασιών & εξωστρέφειας. Ενδεικτικά αναφέρονται:

-Παροχή αναβαθμισμένων υποδομών επιχειρηματικών/τεχνολογικών πάρκων

-Προσαρμογή της χρήσης υφιστάμενων βιομηχανικών κτιρίων εντός αστικού ιστού προς εξυπηρέτηση τοπικών αναγκών επιχειρηματικότητας (Coworking spaces επιχειρήσεων στους τομείς της ΠΣΕΕ) για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και ενίσχυσης των δεσμών του τοπικού οικοσυστήματος

2. Δημιουργία περιβάλλοντος στήριξης της επιχειρηματικότητας (νεοφυούς ή μη) μέσω

A) θερμοκοιτίδων νεοφυών επιχειρήσεων

B) επιταχυντών μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων,

Γ) τεχνολογικών πάρκων

με βάση τις ανάγκες του περιφερειακού οικονομικού οικοσυστήματος, τα ευρήματα και τις κατευθύνσεις της ΠΣΕΕ δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην κατεύθυνση της δημιουργίας οικονομιών κλίμακας

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)
- Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
- Συνεργατικοί επιχειρηματικοί σχηματισμοί
- Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη

διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.3 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή αναβαθμισμένων παραγωγικών υποδομών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας (δομές επιχειρηματικότητας, επιχειρηματικά πάρκα κλπ.). Για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών. Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονήθηκε κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	128,00	651,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	128,00	251,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO04	Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	επιχειρήσεις	112,00	400,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	46,00	30,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις

							αναφοράς				
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021-2029	282,00	Υποστηριζόμενα έργα, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021-2029	213,00	Υποστηριζόμενα έργα ή έρευνες πεδίου στις επιχειρήσεις, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ, Σύστημα παρακολούθησης Δ.Α.	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	28.475.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	5.950.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	026. Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ	595.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	027. Διαδικασίες καινοτομίας στις ΜΜΕ (διαδικασία καινοτομίας, οργανωτική καινοτομία, καινοτομία μάρκετινγκ, συνδημιουργία και με βάση τις ανάγκες των χρηστών και τη ζήτηση)	2.550.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			37.570.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	37.570.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			37.570.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	37.570.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			37.570.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	37.570.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			37.570.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η Πλατφόρμα Στρατηγικών Τεχνολογιών για την Ευρώπη (Strategic Technologies for Europe Platform - STEP) αποτελεί μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία με στόχο την ενίσχυση των επενδύσεων σε κρίσιμες και καινοτόμες τεχνολογίες. Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, που αποτελεί μία από τις πιο ανεπτυγμένες Περιφέρειες σε θέματα έρευνας και καινοτομίας σε εθνικό επίπεδο, με καλό ποσοστό ανθρωπίνων πόρων που απασχολούνται με την Επιστήμη και Τεχνολογία, η θέσπιση της πλατφόρμας STEP μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, διασφαλίζοντας τη μετάβαση της περιοχής σε ένα πιο ανταγωνιστικό και βιώσιμο οικονομικό μοντέλο. Στο πλαίσιο αυτό, θα υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

Τύπος Δράσης 1Α.vi.1: Υποστήριξη επενδύσεων στην ανάπτυξη/κατασκευή κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς της πρωτοβουλίας STEP

Αφορά τη στήριξη επενδύσεων στην ανάπτυξη/κατασκευή κρίσιμων τεχνολογιών σε ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, σε καθαρές/αποδοτικές ως προς τη χρήση πόρων τεχνολογίες, και σε βιοτεχνολογίες.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η στήριξη επιχειρήσεων για παραγωγικές επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, καθώς και με ερευνητικούς φορείς) στον ανωτέρω τομέα.

Η ανάπτυξη και η κλιμάκωση στην ΠΔΕ τεχνολογιών STEP θα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων της ΠΔΕ, την αξιοποίηση των ευκαιριών και την επίτευξη των στόχων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

Οι επενδύσεις που θα υλοποιηθούν είτε θα προσφέρουν στην εσωτερική αγορά ένα καινοτόμο, αναδυόμενο στοιχείο αιχμής με σημαντικό οικονομικό δυναμικό ή / και θα συμβάλλουν στη μείωση ή την πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων της ΠΔΕ (και κατ' επέκταση της ΕΕ). Ενδεικτικά, η υλοποίηση της δράσης θα αφορά:

- Στην ανάπτυξη υπερπροηγμένων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI), η υπολογιστική υψηλής απόδοσης (HPC), η κβαντική υπολογιστική, η μικροηλεκτρονική, η ρομποτική, κλπ (τομέας ψηφιακών), τεχνολογιών κυβερνοασφάλειας (τομείς άμυνας και ψηφιακών), τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας, δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα, βιομάζας, βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων, ηλιακές τεχνολογίες κλπ (τομέας μηδενικών καθαρών εκπομπών), τεχνολογιών έξυπνων υλικών, καθαρισμού του νερού και αφαλάτωσης, κυκλικής οικονομίας (τομέας λοιπών καθαρών/αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών), και τεχνολογιών διαχείρισης βιοφαρμακευτικών προϊόντων, γενετικής μηχανικής/γονιδιωματικών τεχνικών, Νανοβιοτεχνολογία, Βιοπληροφορική, κλπ (τομέας βιοτεχνολογιών).
- Στην προώθηση καινοτόμων λύσεων στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, με εφαρμογές στους τομείς βιομηχανίας 4.0, της έξυπνης γεωργίας, της υγείας και των «έξυπνων πόλεων», που έχουν μετασχηματιστικό δυναμικό, συνδυάζουν τεχνολογίες και από το σύνολο των τομέων

STEP (πχ τα πεδία της ναυοβιοτεχνολογίας ή της βιοπληροφορικής, των προηγμένων τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας, όπως οι συσσωρευτές επόμενης γενιάς και οι υπερπυκνωτές, και των έξυπνων δικτύων), ή απαιτούν ειδικές μεθόδους ανάπτυξης και παραγωγής για να ανταποκριθούν σε ένα αντίξοο περιβάλλον, όπως το διάστημα και η άμυνα.

- Στην ενίσχυση της τεχνολογικής αυτάρκειας και της ψηφιακής ανεξαρτησίας της ΠΔΕ, μέσω της ανάπτυξης στρατηγικών υποδομών έρευνας και της διασύνδεσης με ευρωπαϊκά και διεθνή κέντρα καινοτομίας που είναι κρίσιμα και ειδικά στην ανάπτυξη/κατασκευή κρίσιμων τεχνολογιών στους τομείς STEP. Η στήριξη κόμβων καινοτομίας STEP είναι στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια, καθώς αναμένεται να επιταχύνει τη μεταφορά και αξιοποίηση τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία, σε στρατηγικούς τομείς υψηλής προτεραιότητας, και να προσελκύσει εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Η υλοποίηση της Δράσης, αναμένεται να ενισχύσει την προσπάθεια ανάπτυξης ενός βιώσιμου, ανθεκτικού και ανταγωνιστικού περιφερειακού οικοσυστήματος, το οποίο θα προσελκύει επενδύσεις, θα υποστηρίζει την τεχνολογική πρόοδο και θα βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Σημειώνεται, ότι τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω Προτεραιότητας αναμένεται να συμβάλλουν στους στόχους της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, καθώς και στους στόχους του προγράμματος πολιτικής «Ψηφιακή Δεκαετία 2030».

Οι ανωτέρω δράσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη ή παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών στους τομείς STEP, όπως ορίζονται στο «Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)», και είναι σε πλήρη ευθυγράμμιση με τους στόχους και τις επιδιώξεις της πρωτοβουλίας STEP.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Επιχειρήσεις (ΜΜΕ, μεγάλες)
- Ακαδημαϊκοί και Ερευνητικοί Οργανισμοί
- Ερευνητικό και επιστημονικό δυναμικό
- Οργανισμοί και δίκτυα διάδοσης της γνώσης
- Επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες που δημιουργούν νέες νησίδες εξειδίκευσης
- Επιχειρήσεις ένταξης γνώσης με διεθνή παραγωγική και εμπορική προοπτική

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). «Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)»

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.6 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης προς τις επιχειρήσεις είναι η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των επιχειρήσεων δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	46,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	46,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO125	Επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες και σε καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	επιχειρήσεις	0,00	18,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO126	Επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	επιχειρήσεις	0,00	14,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO127	Επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε βιοτεχνολογίες	επιχειρήσεις	0,00	14,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)		
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	7.020.000,00	Υποστηριζόμενα έργα, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	188. Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	850.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	189. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	2.550.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	190. Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	850.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	191. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	2.550.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	192. Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	850.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	193. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	3.400.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.050.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.050.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	11.050.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			11.050.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και της κυκλικής οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.i.1: Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και υποδομών

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 από το Ε.Π. Δυτική Ελλάδα χρηματοδοτούνται έργα ενεργειακής εξοικονόμησης σε νοσοκομεία, σχολικές μονάδες και δημόσιους φορείς. Για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, η προτεραιοποίηση των κτιρίων για δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης θα γίνει σύμφωνα με τις ακόλουθες ενδεικτικές ομάδες κριτηρίων:

Α) Χρήση των κτιρίων, δίνοντας προτεραιότητα σε δημόσια κτίρια του τομέα υγείας (νοσοκομεία), σε κτίρια δημόσιας διοίκησης και σε κτίρια εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων.

Β) Ολοκληρωμένος χαρακτήρας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων, με προτεραιότητα σε εκείνες που στοχεύουν σε ριζική ανακαίνιση. Προκειμένου να βελτιωθεί το ενεργειακό ισοζύγιο, οι βασικές επιλογές στην Περιφέρεια περιλαμβάνουν έργα βελτίωσης κατά τουλάχιστον δύο τάξεις του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) και κατάταξη τουλάχιστον σε τάξη Β του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ για την ανακαίνιση των δημόσιων κτιρίων.

Γ) Σκοπιμότητα πράξης (Αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση, Καινοτομία, Συνέργεια και συμπληρωματικότητα της προτεινόμενης πράξης με άλλα έργα)

Η δράση έχει ως στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων με σκοπό την επίτευξη των εθνικών στόχων που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα. Επιπλέον σκοπός είναι η αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στον κτιριακό τομέα, με τα κτίρια του Δημόσιου Τομέα να αποτελούν παράδειγμα για την κινητοποίηση όλης της οικονομίας.

Η αναβάθμιση των κτιρίων θα αφορά ενδεικτικά σε παρεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων (θερμομόνωση), αντικατάσταση κουφωμάτων, αναβάθμιση φωτισμού μόνο εντός πλαισίου ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανακαίνισης με βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, σε υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών

συστημάτων για ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, καθώς και μέσω εφαρμογής τεχνολογιών εξοικονόμησης και διαχείρισης ενέργειας.

Η δράση δεν θα επικεντρωθεί στην αντικατάσταση συστημάτων κλιματισμού. Όπου, ωστόσο, αυτή επιλεγεί θα γίνει σύμφωνα με τους περιορισμούς που θέτει το αρ.7 του κανονισμού ERDF/CF 2021-2027. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ. Προβλέπεται γενικότερα να υλοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό επενδύσεις για ενσωμάτωση χρήσης ΑΠΕ στα κτίρια (π.χ. φωτοβολταϊκά στη στέγη, μικρές ανεμογεννήτριες, δυνατότητα ενσωμάτωσης και σε διατηρητέα κτίρια και περιοχές ειδικής προστασίας).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (΄Σύμβαση΄). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης προτείνεται να χρηματοδοτηθούν έργα που εντάσσονται σε ΟΧΕ όπως προβλέπεται στην Προτεραιότητα 5: "Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας."

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΟΤΑ
- ΑΕΙ
- Άλλοι δημόσιοι φορείς
- Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). «Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)»

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου θα υλοποιηθούν οριζόντια αλλά και στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, όπως προβλέπεται με τις κατευθύνσεις του ΣΠ5.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτέες χορηγήσεις. Στις δράσεις που περιλαμβάνουν ΜΜΕ και Κατοικίες οι δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης είναι κυρίως δράσεις εξοικονόμησης πόρων και όχι δημιουργίας άμεσων εσόδων και επέκτασης του κύκλου εργασιών. Με βάση την προηγούμενη εμπειρία και στην περίπτωση των δράσεων αυτών το κίνητρο ανάληψης λειτουργεί περισσότερο με την επιχορήγηση, ως μορφή χρηματοδότησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτήρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	81.250,00
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	6.500,00	2021-2029	3.900,00	Υποστηριζόμενα έργα Πληροφοριακό Σύστημα Προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες (ΥΠΕΝ) Πληροφοριακό Σύστημα Buildingcert	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	8.287.500,00
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	19.337.500,00
2	RSO2.1	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	27.625.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	425.000,00
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	425.000,00
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	425.000,00
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	26.350.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	27.625.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			27.625.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η στροφή στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ όχι μόνο βοηθά στη μείωση των εκπομπών και των αρνητικών τους περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, αλλά συνεισφέρει ακόμα σε εξοικονόμηση πόρων, καθώς μειώνεται η χρήση ορυκτών καυσίμων.

Τύπος Δράσης 2.ii.1: Καινοτόμες μορφές κατανάλωσης

Προώθηση καινοτόμων μορφών διαχείρισης, κατανάλωσης και μικροπαραγωγής (π.χ. ενεργειακές κοινότητες, συνεργατικές μορφές)

Με την παρούσα προτεινόμενη δράση, ενισχύεται η λειτουργία Ενεργειακών Κοινοτήτων δίνοντας τη δυνατότητα και παρέχοντας δυναμική σε τοπικές κοινωνίες, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α. ΑΑ & ΒΑ βαθμού), καθώς και σε άλλα νομικά πρόσωπα να αναπτύξουν επενδυτικά εγχειρήματα συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο:

- στην προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα,
- στην αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας,
- στην προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας,
- στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ενέργειας,

Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών οι οποίες θα τύχουν επιχορήγησης αφορούν σε:

- Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμό Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, αποθήκευσης, διανομής και διαχείρισης της παραγόμενης ενέργειας
- Προμήθεια εξοπλισμού & λογισμικού διαχείρισης της ζήτησης ΗΕ

Η δράση θα χρηματοδοτήσει κατά βάση εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων. Η οικονομική διαστασιολόγηση του ειδικού στόχου 2.ii βασίστηκε στην κείμενη νομοθεσία σχετικά με την ανάπτυξη φωτοβολταϊκών σταθμών από Ενεργειακές Κοινότητες. Σύμφωνα με την νομοθεσία κρίνεται γενικά ως πιο συμφέρουσα επιλογή η κατάτμηση και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών των οποίων η εγκατεστημένη ισχύς δεν θα ξεπερνά το 1 MWp .

Ο συνολικός σχεδιασμός της ΠΔΕ προβλέπει τη δημιουργία επτά ενεργειακών κοινοτήτων από τις οποίες θα επηρεαστούν θετικά πάνω από 300.000 πολίτες της Δυτικής Ελλάδας σε 11 διαφορετικούς δήμους, εκ των οποίων οι 140.000 περίπου είναι κατ' επάγγελμα αγρότες. Τον Ιούλιο του 2021 έλαβαν χώρα οι υπογραφές των καταστατικών των επτά Ενεργειακών Κοινοτήτων με παρόντα όλα τα μέλη τους, τον Οκτώβριο 2021 έγινε η καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με την Ανακοίνωση σύστασης λαμβάνοντας αριθμούς ΓΕΜΗ οι επτά ενεργειακές κοινότητες, και εκδόθηκαν από την ΑΑΔΕ οι ΑΦΜ. Εν συνεχεία 09 και 10 Νοεμβρίου 2021 έλαβαν χώρα οι Ιδρυτικές Γενικές Συνελεύσεις καθώς επίσης και οι αρχαιρεσίες των Ενεργειακών Κοινοτήτων όπου εξελέγησαν τα μέλη των Διοικητικών & Ελεγκτικών Συμβουλίων καθώς επίσης και ο Πρόεδρος των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Επίσης έγινε συγκρότηση σε Σώμα των Διοικητικών & Ελεγκτικών Συμβουλίων όπως προβλέπουν οι διατάξεις των καταστατικών των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Στο μεσοδιάστημα όλα τα μέλη των Ενεργειακών Κοινοτήτων κατέβαλαν το απαιτούμενο βάση συμμετοχής Συνεταιριστικό Κεφάλαιο στη τράπεζα ύψους 210.000.000 € σύνολο και στις 03/01/2021 έγινε ανακοίνωση πιστοποίησης Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, βάσει καταστατικού.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες που έχουν συσταθεί είναι επτά. Οι τρεις αφορούν 26 ΤΟΕΒ και 2 ΓΟΕΒ της Δυτικής Ελλάδας με ενεργειακές ανάγκες 52.050 KW. Και οι άλλες τέσσερις, αφορούν στην παρούσα φάση, 11 δήμους, 4 εταιρείες ύδρευσης και άλλα 9 νομικά πρόσωπα που έχουν ήδη εκφράσει την πρόθεση να συμμετέχουν στην προσπάθεια, με συνολικές ανάγκες 66.050 KW. Συνεπώς, με βάση τον διαθέσιμο προϋπολογισμό της δράσης (€20 εκ.) και το γεγονός ότι από την εν λόγω παρέμβαση, η εγκατεστημένη ισχύς ορίζεται στα 30MWp, εκτιμάται ότι θα καλυφθεί το ¼ των ενεργειακών αναγκών της ΠΔΕ (118 MW) από την υλοποίηση του έργου, το οποίο αντιστοιχεί σε 2 ενεργειακές κοινότητες.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΟΤΑ
- ΑΕΙ
- Άλλοι δημόσιοι φορείς
- Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
- Ενεργειακές Κοινότητες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και

συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO97	Κοινοτήτες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται	κοινοτήτες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR32	Εγκατεστημένη πρόσθετη λειτουργική ικανότητα για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές	MW	0,00	2021-2029	333,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	048. Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: ηλιακή	17.000.000,00
2	RSO2.2	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.000.000,00
2	RSO2.2	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	17.000.000,00
2	RSO2.2	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	17.000.000,00
2	RSO2.2	Σύνολο			17.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης δικτύων φυσικού αερίου σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας και δεδομένου ότι το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ) έχει αναπτυχθεί κυρίως στην ανατολική πλευρά της χώρας με αποτέλεσμα την απουσία αγωγού μεταφοράς στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, προβλέπεται για την περιοχή η δημιουργία δικτύων χαμηλής και μέσης πίεσης σε τρία (3) μεγάλα αστικά κέντρα, τα οποία θα τροφοδοτούνται με Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (ΥΦΑ/LNG).

Τύπος Δράσης 2.iii.1: Ανάπτυξη Δικτύου Φυσικού Αερίου

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται να καλυφθεί η έλλειψη που καταγράφεται στην Δυτική Ελλάδα σε ότι αφορά τη δυνατότητα αξιοποίησης του Φυσικού Αερίου, συμβάλλοντας αφενός στον εθνικό στόχο, αφετέρου προσφέροντας στους κατοίκους της Περιφέρειας (νοικοκυριά) όσο και στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα πρόσβασης σε μια οικονομική και φιλική προς το περιβάλλον μορφή ενέργειας.

Το έργο αφορά στην κατασκευή δεξαμενών αποθήκευσης ΥΦΑ, εγκαταστάσεων αεριοποίησης ΥΦΑ σε φυσικό αέριο και δικτύων διανομής φυσικού αερίου στις πόλεις της Πάτρας, του Αγρινίου και του Πύργου. Εκτιμάται ότι κατά το 1ο έτος λειτουργίας του έργου ο αριθμός των συνδέσεων στις 3 πόλεις θα ανέλθει σε περίπου 4.500. Η τροφοδοσία των δεξαμενών/δικτύων θα γίνεται με βυτία ΥΦΑ και θα βασισθεί στο σταθμό μεταφόρτωσης βυτίων ΥΦΑ στην εγκατάσταση της Ρεβυθούσας. Ο σταθμός μεταφόρτωσης με μέγιστη παροχτευτική δυναμικότητα 100 Nm³/hr, εκκίνησε την παραγωγική λειτουργία του στα τέλη του 2023 και πλέον μπορεί να υποστηρίξει το έργο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Στην πόλη της Πάτρας εκτιμάται ότι θα κατασκευαστούν 122 χλμ. δικτύου διανομής φυσικού αερίου ενώ ο αριθμός των συνδέσεων εκτιμάται στις 2.900.

Στην πόλη του Αγρινίου εκτιμάται ότι θα κατασκευαστούν 70 χλμ. δικτύου διανομής φυσικού αερίου ενώ ο αριθμός των συνδέσεων εκτιμάται στις 1.200.

Στην πόλη του Πύργου εκτιμάται ότι θα κατασκευαστούν 16 χλμ. δικτύου διανομής φυσικού αερίου ενώ ο αριθμός των συνδέσεων εκτιμάται στις 400.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO2.3.

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Καταναλωτές των τριών πόλεων όπου θα αναπτυχθούν δίκτυα διανομής φυσικού αερίου

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Ψυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου θα υλοποιηθούν οριζόντια αλλά και στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, όπως προβλέπεται με τις κατευθύνσεις του ΣΠ5.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ

που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	2,00
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO124	Γραμμές δικτύου μεταφοράς και διανομής αερίου που κατασκευάστηκαν ή βελτιώθηκαν πρόσφατα	χλμ.	0,00	208,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR919	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από κατασκευή δικτύου φυσικού αερίου	Άτομα	0,00	2021-2029	69.075,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	185. Φυσικό αέριο: αποθήκευση, μεταφορά και διανομή	7.650.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			7.650.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	7.650.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			7.650.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	5.950.000,00
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.700.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			7.650.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	7.650.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			7.650.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2021-2027 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας θα χρηματοδοτήσει έργα και δράσεις τα οποία ακολουθούν και προσαρμόζονται στις προτεραιότητες του ολοκληρωμένου ΠεΣΠΚΑ και κάτω από τις προτεραιότητες έργων που περιγράφονται στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Λιμνών και Ποταμών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Τύπος Δράσης 2.iv.1: Επενδύσεις σε έργα προστασίας των ακτών Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Εκπόνηση μελετών και υλοποίηση έργων προστασίας (κατά προτεραιότητα ήπιες παρεμβάσεις) στις πλέον ευπαθείς παράκτιες περιοχές (όπως π.χ. τεχνητή φυτοκάλυψη κατά μήκος των ακτογραμμών, τεχνητή αναπλήρωση ακτής, κυματοθραύστες, εγκατάσταση πυθμενικών προβόλων, άρση επεμβάσεων σε ποταμούς, όπου είναι εφικτό, εξοπλισμός κλπ.). Αναβάθμιση υφιστάμενων έργων.

Αφορά δράσεις για την προστασία από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας (έργα προστασίας ακτογραμμής). Οι κατηγορίες αυτών των παρεμβάσεων προγραμματίζονται λαμβάνοντας υπόψη το ΠεΣΠΚΑ, τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών καθώς και τα πορίσματα των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών, όπως αυτά έχουν εγκριθεί και ισχύουν.

Τύπος Δράσης 2.iv.2: Συμπληρωματικές δράσεις εξοπλισμού σε σχέση με το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας που συνδέονται με πυρκαγιές

Επενδύσεις σε μέσα και συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών για τις ανάγκες των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού. Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης περιλαμβάνονται: Έργα προμήθειας κατάλληλου εξοπλισμού πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών (όπως π.χ. σύγχρονος πυροσβεστικός εξοπλισμός, συστήματα και υλικά κατάσβεσης όπως δεξαμενές, αντλίες, πυροσβεστικοί υδροσωλήνες, οχήματα – εξοπλισμός πυροσβεστών, προμήθειες πυροφυλακίων,

αισθητήρες κ.α.) με στόχο την ενίσχυση των αρμόδιων φορέων και Υπηρεσιών. Για την προώθησή τους θα λαμβάνεται σύμφωνη γνώμη από Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Τύπος Δράσης 2.iv.3: Συμπληρωματικές δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης σε σχέση με το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας που συνδέονται με άλλους κινδύνους σχετιζόμενους με το κλίμα πλην πυρκαγιών (π.χ. καταιγίδες, ξηρασία)

Επενδύσεις σε μέσα και συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης άλλων κινδύνων σχετιζόμενων με το κλίμα πλην πυρκαγιών (π.χ. καταιγίδες, ξηρασία) για τις ανάγκες των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού. Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης περιλαμβάνονται: Έργα προμήθειας κατάλληλου εξοπλισμού πρόληψης και αντιμετώπισης άλλων κινδύνων σχετιζόμενων με το κλίμα πλην πυρκαγιών (π.χ. καταιγίδες, ξηρασία), με στόχο την ενίσχυση των αρμόδιων φορέων και Υπηρεσιών.

Η δράση μπορεί να χρηματοδοτήσει και την ανάπτυξη υποδομών παρατήρησης / παρακολούθησης της εφαρμογής του ΠΕΣΚΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Παρατηρητήριο που προβλέπεται στο άρθρο 25 του Εθνικού Κλιματικού Νόμου (Ν.4936/2022).

Επίσης μπορούν να περιλαμβάνονται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, πιλοτικές εφαρμογές χωρικά εντοπισμένες σε τοπικό επίπεδο και συμμετοχικές διαδικασίες.

Για την προώθησή τους θα λαμβάνεται σύμφωνη γνώμη από Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Τύπος Δράσης 2.iv.4: Συμπληρωματικές δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης σε σχέση με το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας που συνδέονται με φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνους που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα)

[Η δράση διαγράφηκε]

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Άλλοι δημόσιοι φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	60,00	6,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO28	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	εκτάρια	11.318,00	11.318,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO121	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	εκτάρια	1.122.282,00	1.122.282,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμική βάση ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021-2029	12.089,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC36	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	άτομα	0,00	2021-2029	50.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021-2029	130.213,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	7.650.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.700.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.700.000,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες	κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	
2	RSO2.4	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.050.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.050.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	11.050.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			11.050.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της υλοποίησης παρεμβάσεων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των δικτύων υδροδότησης, καθώς και συμπληρωματικών έργων υποδομής για τη διασφάλιση επαρκούς πόσιμου νερού για όλες τις περιοχές της Δυτικής Ελλάδας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις παραλιακές ζώνες που εμφανίζουν ποιοτικά και ποσοτικά ζητήματα υδάτινων πόρων. Επίσης, προτεραιότητα της νέας ΠΠ παραμένει η αναβάθμιση του δικτύου αποχέτευσης.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Τύπος Δράσης 2.v.1: Έργα ύδρευσης

Η δράση περιλαμβάνει έργα κατασκευής-βελτίωσης-αναβάθμισης του δικτύου ύδρευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατά προτεραιότητα με βάση τις κατευθύνσεις του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου πόσιμου νερού της Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική πρόοδο στην ανάπτυξη υποδομών ύδρευσης αλλά καταγράφεται έλλειμμα στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων και την αποφυγή διαρροών του δικτύου μεγάλων αστικών κέντρων. Η δράση στοχεύει στην εφαρμογή νέας τεχνολογίας και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων, με στόχους τον έλεγχο των διαρροών, τη διαχείριση των δικτύων και γενικότερα την εξοικονόμηση καθαρού νερού και ενέργειας.

Επίσης, δύνανται να περιλαμβάνονται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και των επιχειρήσεων για την ορθολογική χρήση του νερού, με έμφαση σε συγκεκριμένους κλάδους αλλά και φορείς που είναι μεγάλοι καταναλωτές. Μπορούν να περιλαμβάνονται καμπάνιες, με ηλεκτρονικά και έντυπα υλικά, στοχευμένες εκδηλώσεις, ημερίδες, συζητήσεις, δημιουργία προωθητικών μηνυμάτων και βίντεο, ειδικές δράσεις για τα σχολεία και τους μαθητές, έκδοση οδηγών εξοικονόμησης υδάτινων πόρων κ.α.

Τύπος Δράσης 2.ν.2: Έργα αναβάθμισης δικτύου αποχέτευσης

Η δράση περιλαμβάνει έργα κατασκευής-βελτίωσης-αναβάθμισης του δικτύου αποχέτευσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η εφαρμογή και υλοποίηση του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Διαχείρισης Λυμάτων σε οικισμούς α', β', γ' προτεραιότητας αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Η χρηματοδότηση των αναγκών σε μικρότερους οικισμούς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά) θα υλοποιηθεί στη βάση εγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδίου. Ενδεικτικά αναφέρεται η αναβάθμιση (υφιστάμενων) υποδομών διαχείρισης και επεξεργασίας λυμάτων καθώς και η ολοκλήρωση παρεμβάσεων στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων, συνολικά 21 οικισμοί δεν βρίσκονται σε πλήρη συμμόρφωση με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ. Ειδικότερα:

- 14 οικισμοί (Καινούργιο, Παναιτώλιο, Λεπενού, Μενίδι, Νεοχώρι, Κατοχή, Ακράτα, Διακοπτό, Λόγγος, Ροδοδάφνη, Σελιανίτικα, Καλάβρυτα, Βραχναίικα και Βάρδα) έχουν ενταγμένα έργα για τα οποία έχει εξασφαλιστεί η απαραίτητη χρηματοδότηση από τα ΕΠ ΕΣΠΑ 2014 - 2020. Το δίκτυο για το Νεοχώρι προβλέπεται να οδηγηθεί στην ΕΕΛ Οινιάδων, η οποία είναι προβληματική.
- 1 οικισμός (Κρέστενα) λειτουργεί ικανοποιητικά, έχει ωστόσο υποβάλλει μη ικανοποιητικά στοιχεία για το BOD για το 2019.
- 3 οικισμοί (Λεχαινά, Άγιος Βασίλειος, Ρίο) οδηγούνται σε ΕΕΛ που είναι συμμορφωμένη αλλά η σύνδεση στο δίκτυο αποχέτευσης είναι μικρότερη του 98%.
- 2 οικισμοί (Γαστούνη - Βαρθολομίο, Αστακός) έχουν έργα που έχουν υλοποιηθεί παλιότερα και εμφανίζουν προβληματικές ΕΕΛ ή/και προβληματικά δίκτυα
- 1 οικισμός (Ν. Μανωλάδα) δεν έχει μελέτη για το δίκτυο αποχέτευσης (θα οδηγηθεί στην ΕΕΛ Βάρδας).

Τύπος Δράσης 2.ν.3: Προστασία των Υδατικών Διαμερισμάτων

Εφαρμογή συστημάτων για την προστασία των Υδατικών Διαμερισμάτων της Δυτικής Ελλάδας (βάσει των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών). Για τη διατήρηση αλλά και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για την παρεμπόδιση, τον έλεγχο και τον περιορισμό της ρύπανσης των νερών στην πηγή (αστικά και βιομηχανικά απόβλητα), καθώς και η εφαρμογή προγραμμάτων για την παρακολούθηση της ποσότητας και ποιότητας των νερών.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των συμπληρωματικών μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Π.Δ.Ε. και σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ θα υλοποιηθούν δράσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθεια εξοπλισμού) για την προστασία των Υδατικών Διαμερισμάτων της Δυτικής Ελλάδας, τη διατήρηση αλλά και την αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων εντός των γεωγραφικών ορίων της περιφέρειας.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται δράσεις για:

- Παρακολούθηση/καταγραφή (έλεγχος φυσικοχημικών παραμέτρων, λήψη δεδομένων κλπ) της ποιοτικής ή και ποσοτικής κατάστασης των υδάτινων συστημάτων (υπόγειων, επιφανειακών) για την αποτελεσματική προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση και αξιοποίηση των υδατικών πόρων,

- Παρακολούθηση/καταγραφή της ποιοτικής κατάστασης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων στις περιοχές υφιστάμενων Χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων / Υπολειμμάτων (ΧΥΤΑ/Υ) και
- Παρακολούθηση/καταγραφή των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ «Επεξεργασία Αστικών Λυμάτων».

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Δημόσιοι Οργανισμοί

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης / αποχέτευσης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	30,00	110,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	10,00	36,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO 897	Παρεμβάσεις για την βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	Παρεμβάσεις	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021-2029	175.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021-2029	473.245,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR 897	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Άτομα	0	2021-2029	309.694	Υποστηριζόμενα Έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Κωδικός	Ποσό (EUR)

	στόχος		περιφέρειας		
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	10.625.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	18.700.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			29.325.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	29.325.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			29.325.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	29.325.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			29.325.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	29.325.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			29.325.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.vii.1: Δράσεις προστασίας και ανάδειξης περιοχών NATURA

Στο πλαίσιο της δράσης 2.vii.1 θα προτεραιοποιηθούν δράσεις του «Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα» για την περίοδο 2021–2027, όπου γίνεται αναφορά των σχετικών μέτρων ανά Περιφέρεια. Η δράση αφορά σε 34 περιοχές του δικτύου Natura 2000 (https://filotis.itia.ntua.gr/biotopes/?page=1&category=2&geo_code=2%2C3%2C0).

Για την προώθησή των δράσεων θα λαμβάνεται σύμφωνη γνώμη από Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Τα Πλαίσια Δράσεων Προτεραιότητας αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού, τα οποία έχουν ως στόχο την παροχή ολοκληρωμένης επισκόπησης των μέτρων που απαιτούνται για την υλοποίηση του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής, τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα και τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.

Σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, στην οποία βασίζεται το δίκτυο Natura 2000, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσης προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών».

Μέτρα ελέγχου και αποκατάστασης υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων. Μέτρα / έργα πράσινων υποδομών που στοχεύουν στην αναβάθμιση του οικοσυστήματος και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων (απομάκρυνση ιζημάτων, αποφυγή ερημοποίησης, οριοθέτηση αμμοληψιών). Ενέργειες παρακολούθησης και εξέτασης της επικινδυνότητας φαινομένων που απειλούν φυσικούς οικοτόπους. Επεμβάσεις για τη αναμόρφωση-αναβάθμιση του τοπίου (καθαρισμός - εμπλουτισμός). Μέτρα για τον έλεγχο στην πρόσβαση και τη διαχείριση των επισκεπτών. Δράσεις που θα στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών των οποίων ο σημερινός βαθμός διατήρησης κρίνεται μη ικανοποιητικός ή είναι άγνωστος.

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης προτείνεται να χρηματοδοτηθούν έργα που εντάσσονται σε ΟΧΕ όπως προβλέπεται στην Προτεραιότητα 5: "Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας."

Τύπος Δράσης 2.vii.2: Αύξηση των χώρων πρασίνου και ποιοτική αναβάθμιση αυτών και προώθηση λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα (Nature Based Solutions – NBS).

Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε λύσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα και μπορούν να αφορούν ενδεικτικά οικολογική αποκατάσταση υποβαθμισμένων περιοχών μέσα από ανάπτυξη συγκεκριμένων τεχνικών, επιλογή φυτών για διαφοροποίηση της βλάστησης, εφαρμογή τεχνικών που βελτιώνουν και βελτιστοποιούν τις επιδόσεις του αστικού εδάφους, διαχείριση αστικών χώρων πρασίνου, δημιουργία rocket parks, πράσινων διαδρομών, παρεμβάσεις σε κτίρια κ.α. (παραδείγματα: πράσινοι τοίχοι, μικροί κήποι, αστικές καλλιέργειες, υγρότοποι στέγης, κατακόρυφες καλλιέργειες, κλιματικές προσόψεις, ενεργοί – ζωντανοί τοίχοι, οικολογικά καθιστικά, ξηρικοί κήποι, αστικά λιβάδια λουλουδιών, πράσινα φράγματα ήχου, χώροι στάθμευσης με πράσινο, πράσινες στάσεις, νησίδες δροσιάς, συλλογή βρόχινου νερού, αποθήκευση-διαχείριση βρόχινου νερού, λίμνες απορροής, πορώδεις επιστρώσεις αστικού εδάφους κλπ).

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου υλοποιούνται στο πλαίσιο ΟΧΕ/ΒΑΑ είτε ως επιμέρους δράσεις άλλων ολοκληρωμένων μελετών και σχεδίων, προκειμένου να συμβάλλουν σε σημαντική και μετρήσιμη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το ΠεΣΠΚΑ και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Δημόσιοι Οργανισμοί

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-

διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου θα υλοποιηθούν οριζόντια αλλά και στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, όπως προβλέπεται με τις κατευθύνσεις του ΣΠ5.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά

δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	6,75
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO37	Επιφάνεια των τόπων Natura 2000 που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	εκτάρια	2.800,00	2.500,00
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	273.856,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR095	Πλήθος περιοχών NATURA που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	Περιοχές NATURA	0	2021-2029	1	ΕΥΔ/ΠΑΕ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	078. Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	850.000,00
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	11.788.320,00
2	RSO2.7	Σύνολο			12.638.320,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	12.638.320,00
2	RSO2.7	Σύνολο			12.638.320,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	425.000,00
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	4.250.000,00
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	85.000,00
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.878.320,00
2	RSO2.7	Σύνολο			12.638.320,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	12.638.320,00
2	RSO2.7	Σύνολο			12.638.320,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Στήριξη της ανθεκτικότητας και ασφάλειας των υδάτων

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, υπογραμμίζει τη στρατηγική σημασία της ανθεκτικότητας των υδάτων για την Ένωση. Τα ύδατα θεωρούνται ζωτικός πόρος για την ασφάλεια των τροφίμων, της ενέργειας και των οικονομικών συστημάτων της Ένωσης, καθώς και ουσιώδης παράγοντας για την ανθεκτικότητα απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες αυξάνουν τις πιέσεις στην ποιότητα και την ποσότητα του νερού.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιμετωπίζει χρόνιες προκλήσεις στη διαχείριση των υδάτινων πόρων και των υγρών αποβλήτων, οι οποίες επιδεινώνονται σημαντικά από την κλιματική αλλαγή. Λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι η τρίτη περιφέρεια της χώρας σε περιστατικά έκτακτης ανάγκης λόγω έντονης βροχόπτωσης και πλημμύρας, τη μείωση των υδατικών αποθεμάτων λόγω κλιματικής αλλαγής, και την ανάγκη συμμόρφωσης των οικισμών της με την οδηγία διαχείρισης λυμάτων, θα υλοποιηθούν δράσεις που αποσκοπούν στην αποτελεσματική διαχείριση, αποδοτική χρήση και ενίσχυση της ασφάλειας παροχής πόσιμου νερού, και στην ανθεκτικότητα των υδάτινων πόρων έναντι των κλιματικών προκλήσεων.

Τύπος Δράσης 2Α.ν.1: Δράσεις Ενίσχυσης της Ανθεκτικότητας και Ασφάλειας των Υδάτων

Στόχος είναι η αντιμετώπιση της μείωσης της τροφοδοσίας και ανανέωσης των υδροφόρων οριζόντων που προκύπτει από τη μείωση των βροχοπτώσεων και την αύξηση της εξατμισοδιαπνοής λόγω κλιματικής αλλαγής.

Ενισχύονται υποδομές (υδροληψίας, άντλησης, επεξεργασίας, αποθήκευσης/διανομής) για νερό ανθρώπινης κατανάλωσης, ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή, με σκοπό την επίτευξη υψηλής ασφάλειας, ποιότητας και αποδοτικότητας της παροχής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας (ΕΥ) 2020/2184, με ιδιαίτερη έμφαση στις παραλιακές ζώνες που εμφανίζουν ποιοτικά και ποσοτικά ζητήματα υδάτινων πόρων. Ενδεικτικές δράσεις:

- Μείωση απωλειών και ψηφιοποίηση: Υποστηρίζονται μέτρα αύξησης της απόδοσης, καθώς και η έξυπνη διαχείριση με έμφαση στον περιορισμό των απωλειών/διαρροών. Περιλαμβάνονται δράσεις για την αύξηση της κυβερνοασφάλειας και την ψηφιοποίηση των υποδομών ύδρευσης.
- Προσαρμογή και καινοτομία: Στηρίζονται καινοτόμες λύσεις βιώσιμης διαχείρισης για την προσαρμογή στα νέα κλιματικά δεδομένα (όπως η ξηρασία και η λειψυδρία). Ενδεικτικά, περιλαμβάνονται η αφαλάτωση και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας μέσω της επαναχρησιμοποίησης του νερού.
- Ευαισθητοποίηση: Λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές ευρωπαϊκές συστάσεις, δύναται να υλοποιηθούν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την εξοικονόμηση νερού.

Τύπος Δράσης 2Α.ν.2: Επενδύσεις στη Βιώσιμη Διαχείριση Λυμάτων

Η δράση επικεντρώνεται στην αναβάθμιση του δικτύου αποχέτευσης, σύμφωνα με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ. Έμφαση θα δοθεί σε επενδύσεις σε σύγχρονες μονάδες συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων, με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης και την προστασία των υδάτινων σωμάτων από επιβαρύνσεις, συμβάλλοντας στη διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων, και τη βελτίωση του επιπέδου δημόσιας υγείας και κοινωνικής συνοχής.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Εξειδικευμένες παρεμβάσεις για την κάλυψη των αναγκών των μικρότερων οικισμών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ιδίως τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.
- Επενδύσεις σε προχωρημένες μεθόδους καθαρισμού νερού για την ασφαλή επαναχρησιμοποίησή του νερού, πχ. για γεωργική ή βιομηχανική χρήση, άρδευση πρασίνων χώρων, κλπ.

Τύπος Δράσης 2Α.ν.3: Έργα Προστασίας από Κινδύνους που Συνδέονται με την Κλιματική Αλλαγή (Πλημμύρες, Ξηρασία)

Υλοποιούνται έργα πρόληψης και θωράκισης απέναντι κυρίως στις συχνές και αυξανόμενες πλημμύρες, στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και ενίσχυσης της βιωσιμότητας των τοπικών υδάτινων οικοσυστημάτων. Ενδεικτικές δράσεις:

- Λύσεις Βασισμένες στη Φύση (Nature-Based Solutions) για την προσαρμογή στις κλιματικές προκλήσεις.
- Οικολογική Αποκατάσταση ποταμών ή υγροτόπων (συμπεριλαμβανομένων των υγροτόπων Ramsar, καθώς η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικό αριθμό προστατευόμενων περιοχών).
- Υλοποίηση έργων υποδομής πολιτικής προστασίας, σε συνδυασμό με δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, για την καλύτερη διαχείριση των κρίσεων.
- Ψηφιοποίηση για την παρακολούθηση και μείωση των περιστατικών έκτακτης ανάγκης (έντονης βροχόπτωσης και πλημμύρας).

Οι παραπάνω παρεμβάσεις είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της δημόσιας υγείας, και την αποφυγή κακοδιαχείρισης, όπως η υπερβολική άντληση και η ρύπανση, που επηρεάζει στρατηγικούς τομείς όπως η γεωργία και η ενέργεια.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Δημόσιοι Οργανισμοί

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης / αποχέτευσης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου θα υλοποιηθούν οριζόντια αλλά και στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, όπως προβλέπεται με τις κατευθύνσεις του ΣΠ5.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	125,00
2Α	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	0,00	8,00

2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	4,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO906	Επενδύσεις σε υποδομές βελτίωσης της ποιότητας και εξοικονόμησης του πόσιμου ύδατος	Ευρώ	0,00	12.500.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	195.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	15.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	2.550.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της	1.700.000,00

			περιφέρειες	ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	21.250.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	4.250.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			29.750.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	29.750.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			29.750.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	8.925.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	5.525.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	1.700.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	13.600.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			29.750.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	29.750.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			29.750.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2B. Στήριξη της προσιτής στέγασης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο ΕΣ 2.11 περιλαμβάνει:

Τύπος Δράσης 2B.xi.1: Ανακαίνιση ιδιωτικών ακινήτων με ήπια ενεργειακή αναβάθμιση

Περιλαμβάνει:

- Σκέλος ανακαίνισης, με κάλυψη σχετικών δαπανών.
- Σκέλος ενεργειακής αναβάθμισης, με κάλυψη ήπιων ενεργειακών παρεμβάσεων.

Η δράση θα αφορά αποκλειστικά σε κλειστά ακίνητα (τα οποία δεν ηλεκτροδοτούνται τουλάχιστον για 2 έτη, και όπως σχετικά θα διευκρινιστεί στην οικεία πρόσκληση), για τα οποία έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια προ της 31.12.1990 και η επιφάνειά τους είναι έως 120τμ. Συνεπώς η δράση δεν περιλαμβάνει ανοιχτά, καθώς & «κενά» ακίνητα.

Τα εν λόγω ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για τουλάχιστον 5 έτη, αποκλειστικά, είτε για ιδιοκατοίκηση ως κύρια κατοικία (συνεπώς αποκλείεται χρήση ως δευτερεύουσα κατοικία, είτε ως δωρεάν παραχωρούμενη), είτε για μακροχρόνια μίσθωση (συνεπώς η βραχυχρόνια μίσθωση του ακινήτου (τύπου Airbnb) αποκλείεται). Μεταβίβαση του ακινήτου πριν την παρέλευση της 5ετίας δεν επιτρέπεται και επιφέρει επιστροφή του ποσού της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί. Εξαιρετικές περιπτώσεις που υποχρεώνουν τους ιδιοκτήτες να μετοικήσουν, θα αναφέρονται ειδικότερα στην πρόσκληση.

Σε περίπτωση μακροχρόνιας μίσθωσης, το μίσθωμα θα παραμένει σταθερό για 3 έτη από την έναρξη της μίσθωσης, κάτι το οποίο ουσιαστικά συνεπάγεται σταδιακή μείωση του ενοικίου περίπου 20% σε βάθος 3ετίας, με βάση τα τρέχοντα στοιχεία για τον πληθωρισμό στα ενοίκια στην Ελλάδα. Η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με την ενεργοποίηση της μακροχρόνιας μίσθωσης (η οποία αποδεικνύεται από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ), με όρους που θα καθοριστούν στην οικεία πρόσκληση της δράσης.

Στην περίπτωση ιδιοκατοίκησης, η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με δικαιολογητικά έγγραφα για την επιβεβαίωση της ιδιοκατοίκησης, όπως αυτά θα προσδιοριστούν στην οικεία πρόσκληση.

Στην περίπτωση αποτυχίας επίτευξης μακροχρόνιας μίσθωσης της κατοικίας (όπως θα εξειδικευθεί στην πρόσκληση), οι συνολικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες, ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνονται στα αιτήματα πληρωμής του Προγράμματος, και ο ωφελούμενος θα κληθεί να επιστρέψει το ποσό της ενίσχυσης που του έχει καταβληθεί.

Ωφελούμενοι της δράσης είναι οι ιδιοκτήτες των ακινήτων, που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών & μεσαίων εισοδημάτων. Η επιλογή τους πραγματοποιείται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, τα οποία συνδέονται με κλιμακούμενα ποσοστά επιχορήγησης, ξεκινώντας από 80% για τα χαμηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα έως 18.000€) και 70% για τα υψηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα από

18.000€ έως 25.000€). Τα όρια αυτά & τα αντίστοιχα % επιχορήγησης προσαυξάνονται προοδευτικά ανάλογα με τα μέλη του νοικοκυριού, ενώ προβλέπεται επιπλέον αύξηση του % επιχορήγησης για κατοικίες σε ορεινές/ νησιωτικές περιοχές, καθώς & για ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Επίσης, σε περίπτωση που οι ωφελούμενοι ιδιοκτήτες των ανωτέρω ακινήτων ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-35 ετών, & μόνο για ιδιοκατοίκηση, προβλέπεται αυξημένο % επιχορήγησης προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αρνητική πρωτιά της Ελλάδας μεταξύ των Κ-Μ ως προς την ηλικία αποχώρησης των νέων από την οικογενειακή κατοικία (άνω των 30 ετών), φαινόμενο που συνδέεται κυρίως με το πρόβλημα της μη προσιτής στέγασης.

Η παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιείται με ευθύνη του Δικαιούχου (φορέα υλοποίησης της δράσης), μέσω μηχανισμού που αξιοποιεί τα πληροφοριακά συστήματα & την πλατφόρμα της αρμόδιας φορολογικής αρχής (ΑΑΔΕ), στην οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά βάσει της κείμενης νομοθεσίας, από τους ιδιοκτήτες & τους μισθωτές, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τόσο την ιδιοκατοίκηση όσο & τη μίσθωση (μισθωτήρια συμβόλαια με τα βασικά στοιχεία της μίσθωσης όπως διάρκεια & ύψος ενοικίου), καθώς & το ΟΠΣ.

Μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών διασφαλίζεται η αξιόπιστη, ασφαλής & έγκαιρη παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των ωφελουμένων που έχουν ήδη περιγραφεί & κατ' επέκταση, η επίτευξη της επιδιωκόμενης συμβολής της δράσης στην προσιτή στέγαση.

Ο δικαιούχος/ φορέας υλοποίησης της δράσης προβαίνει στην πιστοποίηση των παρεμβάσεων ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης κατά 1 τουλάχιστον ενεργειακή κατηγορία (έκδοση ΠΕΑ).

Η δράση προωθεί τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων & τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κτίρια σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.

Για το σχεδιασμό της δράσης, έχουν ληφθεί υπόψη αποτελέσματα και δεδομένα ερευνών από την Eurostat, την Τ.τ.Ε., το IOBE, τη μελέτη ESPON, τα Housing Advisory Board Recommendations to the E.C. κλπ, τα οποία αναδεικνύουν την οξύτητα του προβλήματος της στέγασης στην Ελλάδα (ενδεικτικά, σύμφωνα με την Eurostat (2025) το κόστος στέγασης στην Ελλάδα ως ποσοστό του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος είναι διαχρονικά το υψηλότερο στην Ευρώπη: 31,4% το 2004, 42,2% το 2015, 35,5% το 2024).

Μετά την ολοκλήρωση της δράσης θα διενεργηθεί Συνολική Αξιολόγηση Επιπτώσεων σε κεντρικό επίπεδο, με κεντρική μέριμνα κι επιμέλεια της ΕΑΣ. Η εν λόγω Αξιολόγηση θα διερευνήσει κυρίως παραμέτρους όπως: η επίδραση της δράσης στην αύξηση της προσφοράς ακινήτων (νέα ακίνητα που προστέθηκαν στην αγορά) & η χωρο-κατανομή τους, ο βαθμός κάλυψης αναγκών των ωφελουμένων (καθώς & των έμμεσα ωφελουμένων-ενοικιαστών, για τις περιπτώσεις όπου αφορά) στο πλαίσιο της προσιτής & βιώσιμης στέγασης, η συνάφεια/συνέργεια της δράσης (με εκτίμηση και της αποτελεσματικότητας) σε σχέση με παράλληλα μέτρα, καθώς & η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Το περιεχόμενο της Αξιολόγησης τροφοδοτείται από την πορεία υλοποίησης της δράσης, τα χαρακτηριστικά & τις εκροές της, τα οποία προκύπτουν από τον μηχανισμό παρακολούθησης που έχει περιγραφεί ανωτέρω, με ευθύνη του δικαιούχου. Ως χρόνος ολοκλήρωσης της Αξιολόγησης τίθεται ένα ανώτατο διάστημα 24 μηνών από την ολοκλήρωση της δράσης.

Η δράση θα υλοποιηθεί (με ενιαίο τρόπο) μέσω εκχώρησης πόρων στο ΠΕΚΑ.

Ο τρόπος χρηματοδότησης είναι η επιχορήγηση (grants) τόσο για λόγους ενιαίας & ίσης μεταχείρισης των ωφελουμένων της δράσης που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών & μεσαίων εισοδημάτων, δεδομένου ότι & οι δύο κατηγορίες αναφέρονται στην τροποποίηση του Κανονισμού ως πληττόμενες, όσο & διότι τα στοιχεία από παρόμοιου χαρακτήρα χρηματοδοτικές δράσεις, κατέδειξαν ότι οι εν λόγω εισοδηματικές κατηγορίες (χαμηλή και μεσαία) δεν ενδείκνυνται για χρήση τραπεζικών προϊόντων (δάνεια) λόγω της αδυναμίας να εκπληρώσουν τα τραπεζικά κριτήρια δανειοδότησης (ύπαρξη άλλων στεγαστικών χρεών (δότη στεγαστικού δανείου) κλπ.).

Τύπος Δράσης 2B.xi.2: Λοιπές δράσεις προσιτής στέγασης

- Ανακαίνιση Δημοτικών / Περιφερειακών Κτιρίων (δημόσια κτίρια) για τη διάθεσή τους προς μίσθωση σε εργαζόμενους σε δημόσιες υπηρεσίες. Αφορά μακροχρόνια μίσθωση, σε εργαζόμενους οι οποίοι στον οικείο Δήμο/Περιφέρεια πρόκειται να απασχοληθούν, μόνιμα ή για περιορισμένο χρόνο, σε δημοτικές ή περιφερειακές Υπηρεσίες, σχολεία, νοσοκομεία, κέντρα υγείας, περιφερειακά ή δημοτικά ιατρεία, αγροτικά ιατρεία, αστυνομία, πυροσβεστική καθώς και σε κοινωνικές δομές ή δράσεις & δεν διαθέτουν ακίνητο στους οικείους Δήμους ή Περιφέρειες. Τα κριτήρια επιλογής ωφελουμένων (δικαιούχων) της δράσης καταρχήν θα καθοριστούν με βάση τις αρχές περί διαφάνειας, ισότιμης συμμετοχής, συμπεριληπτικότητας, μη αποκλεισμού λόγω διακρίσεων κάθε μορφής, ισότητας των φύλων κλπ. Θα βασίζονται επίσης σε παραμέτρους, που ενδεικτικά περιλαμβάνουν εισοδηματική κατάσταση, οικογενειακή κατάσταση, κοινωνικά κριτήρια, προτεραιότητα σε ΑμΕΑ για τον δικαιούχο (ή και σε περίπτωση ύπαρξης στην οικογένειά του) κλπ. Όσον αφορά στη χωροθέτηση των προς αξιοποίηση & διάθεση ακινήτων, θα ληφθεί υπόψη η ανάγκη, ώστε τα ακίνητα να είναι πλησίον υποδομών συγκοινωνίας, υπηρεσιών & λοιπών εξυπηρετήσεων, καθιστώντας τα έτσι ελκυστικά για τις ομάδες στόχο. Ελάχιστη απαίτηση ενεργειακής αναβάθμισης: κατά 1 βαθμίδα στο ΠΕΑ.
- Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση υφιστάμενων φοιτητικών εστιών (συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ενεργειακής τους απόδοσης) σε περιοχές με αυξημένες ανάγκες φοιτητικής μετακίνησης και φοίτησης [Πανεπιστήμιο Πατρών (Αγρίνιο)]. Πρόκειται για δημόσιες κατοικίες και σχετίζονται με την οικονομικά προσιτή φοιτητική στέγαση. Για τις υφιστάμενες φοιτητικές εστίες, με τη συνδρομή της ΕΑΣ θα υπάρξει μέριμνα προκειμένου οι δράσεις να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με αυτές του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου.

Στον ΤΔ 2B.xi.2, δύναται να χρηματοδοτηθούν συμπληρωματικές παρεμβάσεις που αφορούν τα δίκτυα που σχετίζονται με τη στέγαση, με την ενσωμάτωση κοινωνικών και περιβαλλοντικών δικτύων (παρεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους πχ. πάρκα, παιδικές χαρές), την πρόσβαση σε χώρους στάθμευσης & τοπικούς δρόμους, κλπ., ώστε να διασφαλίζεται συνολική ποιότητα διαβίωσης.

Οι παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης θα αποτελούν σημαντικό αλλά όχι το μοναδικό στοιχείο των αναβαθμίσεων & θα πρέπει να είναι συμβατές με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, σύμφωνα με την εθνική και την ενωσιακή νομοθεσία.

Οι λύσεις στέγασης θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα σε κοινωνικά μικτές κοινότητες & κτίρια, ώστε να αποφεύγεται η διαιώνιση του διαχωρισμού και του αποκλεισμού.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Τύπος Δράσης 2B.xi.1: Ιδιοκτήτες ακινήτων

Τύπος Δράσης 2B.xi.2:

A) Ανακαίνιση Δημοτικών / Περιφερειακών Κτιρίων: Υπάλληλοι δημόσιων φορέων,

B) Φοιτητικές εστίες: Φοιτητές

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις

συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στη δράση ανακαίνισης ιδιωτικών ακινήτων δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΧΕ), καθώς:

- Προηγούμενες ίδιας φύσης δράσεις μέσω ΧΕ (π.χ. Εξοικονομώ) παρουσίασαν εξαιρετικά χαμηλή απορρόφηση ακόμη και όταν τα δάνεια ήταν μηδενικού επιτοκίου ή με κρατική εγγύηση.
- Τα μεσαίου και χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριά δεν διαθέτουν την κατάλληλη πιστοληπτική ικανότητα και η χρήση ΧΕ στα εν λόγω νοικοκυριά στο παρελθόν είχε ως αποτέλεσμα υψηλά ποσοστά αθέτησης υποχρεώσεων.
- Τα δάνεια με κρατική εγγύηση προς ιδιώτες παρουσίασαν εξαιρετικά υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στο πλαίσιο του ΤΔ 2B.xi.2 δεν προβλέπεται χρήση ΧΕ καθώς λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης των σχετικών δράσεων λειτουργεί με επιστρεπτές χορηγήσεις. Δεδομένου ότι περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες έχουν μεγάλη περίοδο απόσβεσης (>5 ετών), το χρηματοδοτικό κενό είναι υψηλό και δεν μπορεί να καλυφθεί με ΧΕ.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	300,00
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCO65	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων	άτομα	0,00	675,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών				

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	13.248,00	2021	10.433,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR67	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης	χρήστες/έτος	500,00	2021	540,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR921	Ανακαινισμένες Κατοικίες με μέσο κόστος ενοικίασης κάτω του 30% του Μέσου Οικογενειακού Εισοδήματος (MOE)	Ποσοστό (%)	0,00	2021	70,00	Υποστηριζόμενες δράσεις, ΑΑΔΕ και ΕΛΣΤΑΤ	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR922	Κλειστά ακίνητα που προστίθενται στο οικιστικό απόθεμα της περιφέρειας προς ιδιοκατοίκηση ή μακροχρόνια μίσθωση κατοικίας σε σχέση με το οικιστικό απόθεμα του 2021	Ποσοστό επί τοις χιλίοις (%)	0,00	2021	1,04	Υποστηριζόμενες δράσεις και ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	9.218.012,00
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	3.400.000,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			12.618.012,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	12.618.012,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			12.618.012,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	12.618.012,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			12.618.012,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	12.618.012,00

2B	RSO2.11	Σύνολο			12.618.012,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.i.1 : Προώθηση Κινητικότητας: Θαλάσσιες μεταφορές ΔΕΔ-Μ

Στον συγκεκριμένο τύπο δράσης περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση έργων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014-2020 και λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών. Προτεραιότητα δίνεται στην ολοκλήρωση παρεμβάσεων στους λιμένες Κατάκολου και Κυλλήνης (έργα phasing), που αποτελούν εκκρεμότητες του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα 14-20. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι θα δοθεί έμφαση και στην βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των σχετικών υποδομών.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι

επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας λαμβάνουν υπόψη και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου. Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την μακρο-περιφερειακή στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) και επιδιώκεται η μείωση των ελλείψεων υποδομών καθώς και η βελτίωση της προσβασιμότητας με έμφαση στις περιφερειακές και τοπικές συνδέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί η ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών, η εξασφάλιση της εδαφικής συνέχειας και κοινωνικής συνοχής χωρίς αποκλεισμούς.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO908	Λιμενικές υποδομές που υποστηρίζονται	Λιμενικές υποδομές	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR908c	Έκταση λιμενικών υποδομών που αναβαθμίζονται	Τετραγωνικά μέτρα	0,00	2021-2029	15.370,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	111. Θαλάσσιοι λιμένες (ΔΕΔ-Μ) εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	5.525.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			5.525.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.525.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			5.525.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.525.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			5.525.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	5.525.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			5.525.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της απρόσκοπτης ενδοπεριφερειακής κινητικότητας και η διαμόρφωση ενός βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα προσβασιμότητας που δημιουργεί η γεωμορφολογία της Δυτικής Ελλάδας, τα σημαντικά αστικά, εμπορικά κέντρα και οι περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει, αλλά και την ανάγκη ολοκλήρωσης των απαραίτητων οδικών υποδομών για την ανάπτυξη της περιοχής. Για την υλοποίηση των παρεμβάσεων λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών και η συνέργεια με αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Οδικές υποδομές του εθνικού, επαρχιακού και τοπικού δικτύου (συμπεριλαμβανομένων παρεμβάσεων για τη δημιουργία πράσινων ζωνών και ποδηλατοδρόμων στην περιφερειακή οδοποιία) για την αναβάθμιση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας με έμφαση στη σύνδεση με αστικά, εμπορικά, οικονομικά κέντρα και τουριστικούς πόλους της Περιφέρειας.
- Στοχευμένες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της διασυνδεσιμότητας του υφιστάμενου οδικού δικτύου (κεντρικού / αναλυτικού ΔΟΔ)
- Παρεμβάσεις δημιουργίας σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στην εθνική και περιφερειακή οδοποιία (πλην αστικών περιοχών και περιοχών όπου σχετικές παρεμβάσεις θα καλύψει το Ταμείο Ανάκαμψης).

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ολοκλήρωση έργων της ΠΠ 2014-2020 (στα οποία περιλαμβάνονται τα έργα phasing «Κατασκευή - αναβάθμιση οδικής σύνδεσης πόλης Λευκάδας με τον Οδικό Άξονα «Άκτιο - Δυτικός Άξονας»» και «Κατασκευή οδού Λαστέικα - Παράκαμψη Αγίου Ιωάννη – Κατάκολο»).

Επίσης, δύναται να χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων του ΣΠ5.

Τύπος Δράσης 3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας

Στο επίπεδο της οδικής ασφάλειας, με εξαίρεση τους ολοκληρωμένους και υπό κατασκευή αυτοκινητόδρομους του ΔΕΔ-Μ, το λοιπό εθνικό επαρχιακό και τοπικό οδικό δίκτυο είναι ετερογενές από άποψη γεωμετρικών χαρακτηριστικών με αποτέλεσμα την ύπαρξη «μελανών σημείων» οδικής ασφάλειας σε μέρη με πολύ απότομη αλλαγή. Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του, καθώς και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, σε συνέργεια και με τις αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθούν:

- Εγκατάσταση συστημάτων παροχής πληροφόρησης προς τους χρήστες του οδικού δικτύου (επαρχιακό και τοπικό δίκτυο).
- Παρεμβάσεις παθητικής οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό και τοπικό δίκτυο
- Παρεμβάσεις βελτίωσης της οδικής υποδομής για την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας (Υποδομές, εξοπλισμό κλπ.).
- Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού για την οδική ασφάλεια. (Δράσεις εκπαίδευσης - ευαισθητοποίησης μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Δημόσιας Εκπαίδευσης στην Οδική Ασφάλεια και την Κινητικότητα, με στόχο την πρόληψη και μείωση των τροχαίων δυστυχημάτων κλπ).

Η συνεισφορά της Δράσης "Δράσεις οδικής ασφάλειας" στον Ειδικό Στόχο 3.ii είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Τύπος Δράσης 3.ii.3: Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Στις λιμενικές υποδομές, απαιτείται η αναβάθμιση εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης πλοίων (συμπεριλαμβανομένης και της περιβαλλοντικής αναβάθμισης), με προτεραιότητα σε περιφερειακούς ηπειρωτικούς λιμένες, οι οποίοι εξυπηρετούν ακτοπλοϊκές/εμπορευματικές μεταφορές και εν γένει την εφοδιαστική αλυσίδα για την διασφάλιση της διασυνδεσιμότητας και της εδαφικής συνοχής των νησιών (ενδεικτικά αναφέρεται το λιμάνι του Αστακού). Σε ότι αφορά την περιβαλλοντική αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, δύναται ενδεικτικά να στηριχθούν δράσεις προστασίας της ακτογραμμής, δημιουργία πράσινων σημείων στην Χερσαία Ζώνη Λιμένα, συστήματα διαχείρισης αποβλήτων, συστήματα τροφοδότησης πράσινης ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, φορτιστές ηλεκτρικών οχημάτων, κτλ.), χρήση λαμπτήρων εξοικονόμησης ενέργειας, κλπ..

Οι σχετικές παρεμβάσεις θα γίνουν σύμφωνα με τις προτεραιότητες που προβλέπονται στον Νόμο 4770/21 για την Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο και σε συνέργεια με τις αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών. Επιπλέον προτεραιότητα θα δοθεί και στις δράσεις του Πυλώνα 5 "Ενίσχυση της Συνδεσιμότητας των Ελληνικών Νησιών" όπως αποτυπώνεται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών για την Ελλάδα και αφορά στον εξ ορθολογισμό της σύνδεσης με τα νησιά.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την μακρο-περιφερειακή στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) στις εξής προτεραιότητες της: (α) Πολυτροπικές διαδρομές Αδριατικής – Ιονίου, (β) Υποστήριξη του σχεδιασμού δράσεων τοπικής ανάπτυξης για τη βελτίωση της θαλάσσιας και ναυτιλιακής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών «γαλάζιας ανάπτυξης». Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η μείωση των ελλείψεων υποδομών καθώς και η βελτίωση της προσβασιμότητας με έμφαση στις περιφερειακές και τοπικές συνδέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί η ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών, η εξασφάλιση της εδαφικής συνέχειας και κοινωνικής συνοχής χωρίς αποκλεισμούς.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις

συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	13,70
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	0,00	391,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO908	Λιμενικές υποδομές που υποστηρίζονται	Λιμενικές υποδομές	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωπομέρες/έτος	0,00	2021-2029	31.134,00	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	ατυχήματα/έτος	22,00	2021-2029	11,00	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR908c	Έκταση λιμενικών υποδομών που αναβαθμίζονται	Τετραγωνικά μέτρα	0,00	2021-2029	1.500,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	086. Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων	850.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	089. Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ	22.134.874,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	8.075.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	113. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	1.700.000,00
3	RSO3.2	Σύνολο			32.759.874,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	32.759.874,00
3	RSO3.2	Σύνολο			32.759.874,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	1.700.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	2.550.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	850.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.659.874,00
3	RSO3.2	Σύνολο			32.759.874,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	32.759.874,00
3	RSO3.2	Σύνολο			32.759.874,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.ii.1: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υποδομών παιδικής φροντίδας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός υποδομών παιδικής φροντίδας λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), αλλά και τις σημαντικές ανάγκες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε σχετικές υποδομές.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων δομών παιδικής φροντίδας.

Τύπος Δράσης 4Α.ii.2: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών για την περαιτέρω βελτίωση των κτιριακών υποδομών καθώς και του εξοπλισμού Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες για νέες υποδομές (με έμφαση στα νηπιαγωγεία), αλλά και της βελτίωσης της ποιότητας της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας (Νέο Αναβαθμισμένο Σχολείο, υποστήριξη της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Εκπαίδευσης, υποστήριξη της ισότιμης συμμετοχής όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων δομών εγκαταστάσεων Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης (με έμφαση στα νηπιαγωγεία)
- Εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών και εξοπλισμού Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένου και εξοπλισμού για ΑμεΑ). Ενδεικτικά αναφέρεται η δημιουργία εργαστηρίων εικονικής & επαυξημένης πραγματικότητας (εργαστήρια AR/MR) για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, η αναβάθμιση / εμπλουτισμός Τεχνολογικού και Εκπαιδευτικού Εξοπλισμού για την υποστήριξη της εφαρμογής των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κλπ.

Μέριμνα θα δίνεται στην διασφάλιση της προσβασιμότητας των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα, λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Τύπος Δράσης 4Α.ii.3: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Γβάθμιας Εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενέργειες εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης των υποδομών και του εξοπλισμού Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη την Στρατηγική για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση που αποτελεί δομική μεταρρύθμιση στον τομέα της Παιδείας για την περίοδο 2021-2027 (Ν. 4653/2020, ΦΕΚ Α12 - 24.01.2020) και τις προτεραιότητες του αρμόδιου φορέα πολιτικής για την εν λόγω βαθμίδα εκπαίδευσης.

- Φυσική προσβασιμότητα ΑμεΑ στην Γθμια εκπαίδευση (όπως κατασκευή ανελκυστήρων ή μηχανικών μέσων κάλυψης υψομετρικών διαφορών και χώρου πρόσβασης, τοποθέτηση ράμπας ή αναβατόριου, διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων υγιεινής και προσβάσιμων χώρων στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία με ειδική διαγράμμιση πλησίον εισόδων κτηρίων κλπ.)
- Αναβάθμιση εξοπλισμού στην Γθμια (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού για την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κλπ.).

Τύπος Δράσης 4Α.ii.4: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Δομών Διά Βίου Μάθησης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

[Η δράση διαγράφηκε]

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ανωτέρω τύπων δράσεων έχουν συμπληρωματικότητα με τις επενδύσεις στον τομέα εκπαίδευσης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και τις παρεμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του ΠεΠ, αλλά και του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 21-27.

Σε ό,τι αφορά στο διαχωρισμό Δράσεων με το Ταμείο Ανάκαμψης, θα υπάρξει κεντρικός συντονισμός, ώστε ο διαχωρισμός να γίνει από τα αρμόδια Υπουργεία σε επίπεδο Πράξεων και να εξασφαλισθεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας/συμπληρωματικότητας με το εν λόγω Ταμείο.

Επισημάνση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι

απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Επισημάνση: Η παραπάνω δέσμευση εφαρμόζεται και για τους Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4 του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4B.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και παιδιών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, παιδιών από απομακρυσμένες περιοχές, φοιτητών/ σπουδαστών (συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες), Ρομά, Μεταναστών κλπ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι θετικές ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Ορόσημο	Στόχος

	στόχος			κωδικός		μέτρησης	(2024)	(2029)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	600,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	0,00	5.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	600,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	4.000,00	2021-2029	5.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	11.050.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	14.875.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	1.700.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	27.625.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.625.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			27.625.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	27.625.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			27.625.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4A.iii.1: Προσβασιμότητα ΑμεΑ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ και των ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα σε δημόσιους χώρους και κτίρια, λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 21-27, καθώς και την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία/ με περιορισμένη κινητικότητα, σε σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, σε κοινόχρηστους χώρους αναψυχής (πάρκα, πλατείες κλπ.) και σε δομές (πολιτισμού, αθλητισμού κλπ.).

Οι παρεμβάσεις είναι συμπληρωματικές με αυτές που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και κυρίως στους Ειδικούς Στόχους 4.στ (δράσεις πρόσβασης των ΑμεΑ στην εκπαίδευση), 4.8 (δράσεις για την ένταξη των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή) και 4.11 (για την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ κλπ.).

Τύπος Δράσης 4A.iii.2: Υποδομές για Ρομά

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Δυτική Ελλάδα είναι από τις Περιφέρειες στις οποίες καταγράφεται σημαντική συγκέντρωση Ρομά, μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης αυτών, σύμφωνα και με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά. Όλες οι δράσεις ΕΤΠΑ για τους Ρομά θα είναι δεόντως αιτιολογημένες στο πλαίσιο του σχετικού Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Δράσης, τηρώντας την αρχή της αποφυγής των διακρίσεων. Σημειώνεται ότι με βάση την έρευνα EU MIDIS II (2016) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, σε ότι αφορά τις συνθήκες διαβίωσης, το 11% των Ρομά στην Ελλάδα δεν έχει πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια και το 9% δεν έχει πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο τρεχούμενο νερό εντός της οικίας τους μέσω σύνδεσης σε δημόσια προσβάσιμο σύστημα ύδρευσης. Επίσης, το 29% των Ρομά στην Ελλάδα ζει σε νοικοκυριά χωρίς εσωτερική τουαλέτα και ντους ή λουτρό, ενώ το 18% ζει σε κατοικίες με στέγη που στάζει, υγρασία στους τοίχους ή άλλα δομικά προβλήματα και το 28% αντιμετωπίζουν σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα (ρύπανση, αιθάλη, σκόνη, δυσσομία ή ρυπασμένα ύδατα).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Παρεμβάσεις σε κοινόχρηστες υποδομές για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά (όπως πρόσβαση σε τρεχούμενο νερό, δίκτυα αποχετεύσεων, δημόσια λουτρό, δημόσια πλυντήρια, κλπ.)

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

Οι παρεμβάσεις είναι συμπληρωματικές με αυτές που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και κυρίως στους Ειδικούς Στόχους 4.10 (δράσεις για την κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομά) και 4.11 (για την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά κλπ.).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Επισημάνση: Η παραπάνω δέσμευση εφαρμόζεται και για τους Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4 του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4B.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (ΑμεΑ, Ρομά κλπ.).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	2,00
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO70a	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας για Ρομά	άτομα/έτος	0,00	2.538,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCR74a	Ετήσιος αριθμός χρηστών Ρομά νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	2.538,00	Υποστηριζόμενα έργα, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	1.700.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.700.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	340.000,00
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	297.500,00
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.062.500,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.700.000,00

4A	RSO4.3	Σύνολο			1.700.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.ν.1: Ανάπτυξη του Δικτύου Μονάδων Υγείας και εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των Μονάδων του Εθνικού Συστήματος Υγείας στην Περιφέρεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε υποδομές και σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες), καθώς και η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας. Για το σκοπό αυτό λαμβάνεται υπόψη και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025, καθώς και η στρατηγική του Υπουργείου Υγείας για την περίοδο 21-27.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ενίσχυση και επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων των Δομών Υγείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ειδικά για τις απομακρυσμένες/ ορεινές περιοχές) και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των Δομών Υγείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.
- Κινητές μονάδες για παροχή υπηρεσιών υγείας με κατάλληλο εξοπλισμό

Οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι συμπληρωματικές αυτών του ΕΚΤ+ για την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (ειδικός στόχος 4.11).

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Επίσης, οι παραπάνω δράσεις έχουν συμπληρωματικότητα με επενδύσεις στον τομέα υγείας που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Σε ό,τι αφορά στο διαχωρισμό Δράσεων με το Ταμείο Ανάκαμψης, θα υπάρξει κεντρικός συντονισμός, ώστε ο διαχωρισμός να γίνει από τα αρμόδια Υπουργεία σε επίπεδο Πράξεων και να εξασφαλιστεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας/συμπληρωματικότητας με το εν λόγω Ταμείο.

Επισημανση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα υγείας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Τύπος Δράσης 4Α.ν.2: Υποδομές φροντίδας τομέα κοινωνικής αλληλεγγύης

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη/ βελτίωση δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας σε ευπαθείς ομάδες (όπως ΑμεΑ, ηλικιωμένοι,

κλπ.) λαμβάνοντας υπόψη την αναθεωρημένη Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, καθώς και την Εθνική Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία υποδομών φροντίδας για Ευπαθείς Ομάδες (όπως Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων),
- Μέσα μεταφοράς ωφελουμένων δομών φροντίδας (πχ. μεταφορά ΑμεΑ),
- Δημιουργία ή/ αναβάθμιση παιδικών κατασκηνώσεων.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις είναι συμπληρωματικές με αυτές που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΚΤ+, για την πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας/ κοινωνικής μέριμνας με έμφαση στον Ειδικό Στόχο 4.11.

Από το πρόγραμμα δύναται να στηριχθούν δράσεις που θα περιλαμβάνονται στο υπό ολοκλήρωση στρατηγικό πλαίσιο για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι οι επενδύσεις που θα στηριχθούν από το Πρόγραμμα θα βασίζονται στις αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της άρσης του διαχωρισμού.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Επισημάνση: Η παραπάνω δέσμευση εφαρμόζεται και για τους Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4 του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4B.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά & παιδιά ΑμεΑ, κλπ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	40.692,00	325.532,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	84,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	325.532,00	2021-2029	358.085,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	84,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.975.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	4.250.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	8.925.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	850.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.vi.1: Προώθηση του τουρισμού - πολιτισμού για την στήριξη της κοινωνικής συνοχής

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην τουριστική αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά κλπ.) προκειμένου να ενισχυθεί ο κοινωνικός ιστός συμπεριλαμβανομένων και των ευπαθών ομάδων, παράλληλα με την στήριξη της τοπικής οικονομίας. Για το σκοπό αυτό, ο εν λόγω τύπος δράσης θα συμβάλλει και σε ολοκληρωμένες στρατηγικές χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5), οι οποίες έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα και αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών (φυσικό περιβάλλον, πολιτισμός) για την τουριστική ανάπτυξη αυτών, σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση επιμέρους αναγκών και προκλήσεων (κοινωνικών, οικονομικών κλπ.).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Παρεμβάσεις τουρισμού-πολιτισμού σε περιοχές περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων.

Ενδεικτικές δράσεις δύναται να αποτελούν:

α. Ανάδειξη, προβολή, δικτύωση πολιτιστικών μνημείων/ αρχαιολογικών χώρων κλπ. για την ενίσχυση της επισκεψιμότητάς τους.

β. Διαμόρφωση πολιτιστικών – τουριστικών διαδρομών σε πολιτιστικούς/ αρχαιολογικούς χώρους.

γ. Αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος και των φυσικών πόρων για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

- Δράσεις για την τουριστική και πολιτιστική προβολή της Περιφέρειας & δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού (Destination Management Organization - DMO).

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Επίσημανση: Η παραπάνω δέσμευση εφαρμόζεται και για τους Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4 του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4B.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες, κλπ. (συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με αναπηρία/ μειωμένη κινητικότητα).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού

κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά

δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	9,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	13,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	0,00	486,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	73.514,00	2020-2029	80.859,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	17.409.747,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.550.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.959.747,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	19.959.747,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.959.747,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	425.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	425.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	7.650.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.459.747,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.959.747,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	19.959.747,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.959.747,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.α.1: Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης στρατηγικών ΟΧΕ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης θα συμβάλλει στην υλοποίηση στρατηγικών ΟΧΕ στο πλαίσιο του ΣΠ5, παρέχοντας τη δυνατότητα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες στις περιοχές εφαρμογής τους και αφορά τόσο τις Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης όσο και άλλων χωρικών Στρατηγικών. Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η δυνατότητα πλήρους ολοκλήρωσης πολιτικών και τομέων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των τοπικών στρατηγικών.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων (ΝΘΕ) με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες
- Προώθηση ανέργων στην επιχειρηματικότητα μέσω προγραμμάτων επιδότησης της αυτοαπασχόλησης ανέργων.

Η δράση προβλέπεται να πλαισιωθεί από παρεμβάσεις συμβουλευτικής υποστήριξης των ανέργων στο πλαίσιο των διαδικασιών εξατομικευμένης προσέγγισης και επαγγελματικής συμβουλευτικής που αναπτύσσονται από τις υπηρεσίες της ΔΥΠΑ.

Τύπος Δράσης 4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την προώθηση στην απασχόληση ανέργων της Περιφέρειας.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (συμβουλευτική, επαγγελματική κατάρτιση, πρακτική άσκηση και πιστοποίηση συμμετεχόντων) με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους.

Τύπος Δράσης 4B.α.3: Προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.)

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Δυτική Ελλάδα.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Ενισχύσεις επιχειρήσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑ.Λ.Ο.)

Στο πλαίσιο της δράσης, περιλαμβάνονται ενέργειες υποστήριξης/συμβουλευτικής/mentoring για τις νέες επιχειρήσεις για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους.

Τύπος Δράσης 4B.α.4: Παρατηρητήριο Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης περιλαμβάνει την λειτουργία του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας ώστε να βελτιστοποιεί μέσω των ευρημάτων του (για ανάγκες δεξιοτήτων που ζητούνται στην αγορά εργασίας της Δυτ. Ελλάδας) τις πολιτικές της Περιφέρειας για την απασχόληση και εν γένει την αγορά εργασίας.

Σημειώνεται ότι βάσει της ΚΥΑ 1618/8.6.2016, η Περιφέρεια συμμετέχει στο Επιχειρησιακό Δίκτυο Φορέων και Οργανισμών του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας και μέσω του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου/ Μηχανισμού θα τροφοδοτεί τον Εθνικό Μηχανισμό με στοιχεία από την παρακολούθηση της τοπικής αγοράς εργασίας. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΚΥΑ (1618/8.6.2016) οι Περιφέρειες αλληλεπιδρούν με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται, ώστε με τη σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής τους και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, να διασφαλιστεί η σταθερή συνεργεία των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Επίσης, οι Περιφέρειες που έχουν αναπτύξει Μηχανισμούς Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας μεριμνούν για τη σύνδεση και διαλειτουργικότητά τους με τον Εθνικό Μηχανισμό Διάγνωσης.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» στο πλαίσιο του οποίου θα υλοποιηθούν δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, στοχευμένες δράσεις για τους Νέους εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEETs), τις γυναίκες, τους εργαζόμενους, κλπ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Άνεργοι συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων,
- Άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα,
- Άνεργοι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης,
- Επιχειρήσεις Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας,
- Περιφέρεια.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος έχουν θετική συμβολή στη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης και στην απαγόρευση των διακρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Η δράση 4B.α.1. υλοποιείται σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση

του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον ΕΣ 4.α., η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Όσον αφορά τον τύπο 4B.α.2 που αφορά κατάρτιση, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων. Όσον αφορά τους λοιπούς τύπους δράσεων που αφορούν ένταξη στην αγορά εργασίας (4.α.1, 4.α.3 και 4.α.4), λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	1.000,00	1.761,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	10,00	43,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται,	άτομα	475,00	2021-	664,00	Διοικητικές	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους			2029		πηγές	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021-2029	39,00	Διοικητικές πηγές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	7.055.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	2.550.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	2.550.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	2.125.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			14.280.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.280.000,00

4B	ESO4.1	Σύνολο			14.280.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	850.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	2.465.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	3.315.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.650.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			14.280.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	14.280.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			14.280.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	14.280.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			14.280.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Τύπος Δράσης 4B.στ.1: Πρόγραμμα ανάπτυξης και ενδυνάμωσης διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/ συνεκπαίδευσης μαθητών/ τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και η υποστήριξη για τη συμπερίληψη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και η ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και η ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω της εξασφάλισης της ισότιμης συμμετοχής αυτών στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη και οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Η ενίσχυση σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας,
- Η ενίσχυση Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών, καθώς και
- Η υποστήριξη ανάπτυξης Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και η λειτουργία των Επιτροπών Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης με ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών.

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, εθνικοί πόροι πρόκειται να συνεργήσουν για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ευάλωτα παιδιά,
- Παιδιά με αναπηρίες ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- Σχολικές μονάδες,
- Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, ενώ επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	291,00	384,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	299,00	2022-2029	798,00	Δικαιούχος	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	21.675.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.675.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.675.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	21.675.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	21.675.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.675.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.η.1: Κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα ενεργοποιηθούν παρεμβάσεις για την συμμετοχή ευπαθών ομάδων (όπως ΑμεΑ, παιδιά) στην ενεργή κοινωνική ζωή. Οι δράσεις συμβάλλουν στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 21-27, την Εθνική Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δράσεις για την συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
- Δράσεις για την συμμετοχή των παιδιών στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς. Η εν λόγω δράση υλοποιείται στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το Παιδί» και αφορά παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο ή κάτω από το όριο της φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, κλπ.
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την προστασία των παιδιών.

Τύπος Δράσης 4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην αγορά εργασίας ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (όπως άτομα που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, ΑμεΑ κλπ.). Οι δράσεις συμβάλλουν στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 21-27.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Προγράμματα βελτίωσης/ ενίσχυσης δεξιοτήτων για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά συνδυαστικές παρεμβάσεις εξατομικευμένης συμβουλευτικής καθοδήγησης, κατάρτισης- θεωρητική- πρακτική άσκηση σε θέσεις εργασίας, πιστοποίηση.

Τύπος Δράσης 4B.η.3: Βελτίωση ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ανάληψη δράσεων για την ενεργό γήρανση

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η λήψη κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων από τη γήρανση του πληθυσμού της Περιφέρειας. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν επιμέρους στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, ενώ λαμβάνεται υπόψη η Πράσινη Βίβλος σχετικά με τη Γήρανση, καθώς και οι προτεραιότητες των Υπ. Υγείας & Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας για

την υγιή και ενεργό γήρανση.

Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται δράσεις όπως:

- Αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού των ηλικιωμένων.
- Παροχή συμβουλών για υγιή τρόπο διαβίωσης (διατροφικές συμβουλές, αθλητικές δραστηριότητες κλπ.).
- Συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα όπως πολιτιστικές δραστηριότητες, εθελοντικές δράσεις κλπ. (η δράση αφορά συμμετοχή των ατόμων σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες)

Τύπος Δράσης 4B.η.4: Παρακολούθηση θεμάτων αναπηρίας στη Δυτική Ελλάδα

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η συστηματική καταγραφή στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων, ερευνών, πολιτικών) για τα άτομα με αναπηρία στην Δυτική Ελλάδα και η αξιοποίηση αυτών για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών για την αναπηρία. Επίσης περιλαμβάνονται και ενέργειες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και σε Εθνικές Στρατηγικές για την αναπηρίας, ενώ είναι σύμφωνες με και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Τύπος Δράσης 4B.η.5: Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των Φοιτητών με Αναπηρία και Φοιτητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμεΑ & ΕΕΑ), την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στην ανώτατη εκπαίδευση, προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται από αντίστοιχες μονάδες των ιδρυμάτων και αφορούν σε:

- Υποστήριξη ή και δημιουργία Μονάδων Προσβασιμότητας (ΜοΠρο). Δύναται ενδεικτικά να χρηματοδοτηθούν οι εξής παρεμβάσεις κάθε Μονάδας Προσβασιμότητας:
- Καταγραφή περιορισμών και εμποδίων.
- Ηλεκτρονική προσβασιμότητα
- Κατάρτιση και υποστήριξη προσωπικού (ακαδημαϊκού, διοικητικού, βιβλιοθηκονόμων) και εθελοντών φοιτητών ως προς την υποστήριξη των ΑμεΑ & ΕΕΑ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εργαστηρίων & κλινικών καθώς και τους ενδεδειγμένους τρόπους συμμετοχής τους στις προφορικές και γραπτές δοκιμασίες, κατάρτιση φοιτητών με τύφλωση στην κινητικότητα και τον προσανατολισμό κλπ.
- Διερμηνεία / Τηλεδιερμηνεία στην ΕΝΓ & Μεταγραφή (ομιλίας σε κείμενο) για την υποστήριξη των φοιτητών με κώφωση ή βαρηκοΐα, στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ).
- Μετακίνηση ΑμεΑ
- Παραγωγή προσβάσιμων συγγραμμάτων για την επεξεργασία και παραγωγή συγγραμμάτων σε κατάλληλους μορφότευπους για φοιτητές με

εντυποαναπηρία (όπως φοιτητές με κινητική αναπηρία στα άνω άκρα, τύφλωση, μειωμένη όραση ή δυσλεξία).

Ο ανωτέρω τύπος δράσης είναι σύμφωνος με την στρατηγική του Υπ. Παιδεία για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επίσης συμβάλλει στους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες (όπως άτομα που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, Φοιτητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κλπ.),
- Φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, ενώ επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον ΕΣ 4.η., η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Όσον αφορά τους τύπους δράσεων 4.η.2 & 4.η.5 που περιλαμβάνουν κατάρτιση & εκπαίδευση ευπαθών ομάδων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων. Όσον αφορά τους λοιπούς τύπους δράσεων κοινωνικής ένταξης (4.η.1, 4.η.3, 4.η.4), λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	267,00	1.333,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	3,00	9,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	3,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021-2029	866,00	Απογραφικά δελτία	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Αριθμός ωφελουμένων που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	8.333,00	Δικαιούχος	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	298,00	2022-2029	593,00	Δικαιούχος	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.975.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	9.095.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	153. Τρόποι για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα	3.400.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			15.470.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	15.470.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			15.470.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	15.470.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			15.470.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	9.095.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	1.700.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	1.275.000,00

4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	3.400.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			15.470.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	15.470.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			15.470.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.θ.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Μεταναστών και Υπηκόων Τρίτων Χωρών

Μέσω του Ειδικού Στόχου επιδιώκεται η στήριξη των Μεταναστών καθώς και των Υπηκόων Τρίτων Χωρών για την κοινωνική και οικονομική ένταξή τους, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών αλλά και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών στην αγορά εργασίας (μετεξέλιξη του Προγράμματος Helios). Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας. Οι εν λόγω δράσεις στοχεύουν στην διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ένταξης, την εξειδικευμένη κατάρτιση (εκμάθηση γλώσσας, επαγγελματική κατάρτιση κ.λπ.) και την προσφορά προσιτών λύσεων στέγασης. Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.
- Capacity building φορέων σχετικά με την ένταξη ΥΤΧ/ Μεταναστών.

Ο τύπος δράσης έχει συμπληρωματικότητα με συναφείς δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης αλλά και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ευπαθείς ομάδες όπως Μετανάστες, Πρόσφυγες, Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειάς τους,
- Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου,
- Φορείς της κοινωνίας των πολιτών,
- Δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη Προσφύγων/ Μεταναστών. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον ΕΣ 4.θ., η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Όσον αφορά τις δράσεις που αφορούν κατάρτιση, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων. Όσον αφορά τις λοιπές δράσεις κοινωνικής ένταξης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	162,00	290,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	232,00	2021-2029	232,00	Διοικητικές πηγές, Απογραφικά δελτία	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	4.352.000,00
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	85.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.437.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.437.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.437.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.437.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.437.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	4.352.000,00
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	85.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.437.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.437.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.437.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.1.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κοινωνική και οικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030, καθώς και τις προτεραιότητες της «Εγγύησης για το Παιδί», έμφαση δίνεται στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά, στην ένταξη των Ρομά στην αγορά εργασίας, καθώς και σε παρεμβάσεις για τα παιδιά Ρομά. Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Λειτουργία Κέντρων Γειτονιάς για Ρομά. Πρόκειται για πιλοτική δράση, η οποία θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο χωρικών Στρατηγικών. Τα Κέντρα αυτά θα αποτελέσουν δομές κοινωνικής υποστήριξης και συμπερίληψης, εστιάζοντας στη βελτίωση της καθημερινής διαβίωσης, την πρόσβαση σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και δημιουργικής έκφρασης με απώτερο σκοπό τη συνολικότερη κοινωνική ενδυνάμωση του πληθυσμού των Ρομά.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δράση περιλαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης ενοικίου, ενέργειες ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των Ρομά, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελουμένων στην απασχόληση,
- Λοιπές δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης των Ρομά στην αγορά εργασίας (Προγράμματα νέων θέσεων εργασίας, προγράμματα νέων ελεύθερων επαγγελματιών εστιασμένα σε Ρομά)
- Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας/ εφήβων Ρομά σε βιοματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις (πρόκειται για δράση στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το Παιδί»)
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη για Ρομά.

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.

Οι δράσεις του εν λόγω ειδικού στόχου έχουν συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις δράσεις για τους Ρομά που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του ΕΣ 4.3.

Επίσης, αναφέρεται ότι οι ανωτέρω παρεμβάσεις έχουν συμπληρωματικότητα με τις παρεμβάσεις πρόσβασης των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων των Ρομά) σε κοινωνικές υπηρεσίες στο πλαίσιο του ΕΣ 4.11 (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Παροχής Αγαθών, υπηρεσίες υγείας κλπ.).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ρομά, οικογένειες Ρομά, παιδιά/ έφηβοι Ρομά,
- Δήμοι,
- Φορείς της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την ένταξη των Ρομά.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2027. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Η δράση «Λειτουργία Κέντρων Γειτονιάς για Ρομά» υλοποιείται σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον ΕΣ 4.1., η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Όσον αφορά τις δράσεις του 4B.1.1 που αφορούν κατάρτιση, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων. Όσον αφορά τις λοιπές δράσεις κοινωνικής ένταξης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	224,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO795	Αριθμός φορέων που υλοποιούν προγράμματα ενίσχυσης παιδιών Ρομά	Αριθμός φορέων	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	0,00	2021-2029	45,00	Διοικητικές πηγές	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR795	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από προγράμματα ενίσχυσης Ρομά	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	51,00	Μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, Δικαιούχος	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην	5.907.500,00

			περιφέρειες	εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	155. Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά	170.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			6.077.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.077.500,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			6.077.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. OEE — Αστικές γειτονιές	850.000,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. OEE — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	425.000,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. OEE — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	386.750,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.415.750,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			6.077.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	5.486.750,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	420.750,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	170.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			6.077.500,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	6.077.500,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			6.077.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.ια.1: Παρεμβάσεις για την πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές υπηρεσίες

Διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες, ευπαθών ομάδων του πληθυσμού για την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους. Οι παρεμβάσεις εξυπηρετούν επιμέρους στρατηγικές, όπως η ΕΣΚΕ 21-27, η Στρατ. Κοιν. Ένταξης Ρομά, η Στρατ. Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.

Ενδεικτικά:

- Κέντρα Κοινότητας με παραρτήματα Ρομά, Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ), Κινητές Μονάδες
- Προώθηση Διαπολιτισμικής Διαμεσολάβησης στα Κέντρα Κοινότητας / ΚΕΜ
- Δομές Παροχής Αγαθών

Επισήμανση: Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης βιωσιμότητας των κοινωνικών δομών, συμφωνήθηκε μεταξύ των Γ.Γ ΕΣΠΑ, ΥΚΟΙΣΟ και Ε.Ε., η συνέχιση της συγχρηματοδότησης των Κοινωνικών Δομών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Προγραμμάτων, ως εξής:

- Για τα Κέντρα Κοινότητας συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση από το 2027. Στο διάστημα αυτό, προβλέπεται να θεσμοθετηθούν οι όροι λειτουργίας των «υπερδομών» Κέντρων Κοινότητας.
- Για τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μέχρι το έτος 2026. Από το 2027 και μετά, η παροχή των υπηρεσιών των ΔΠΒΑ από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών ενσωματώνεται διοικητικά στα Κέντρα Κοινότητας τα οποία θα λειτουργούν ως «υπερδομές» με διευρυμένες υπηρεσίες.
- Για τις δομές ΚΔΗΦ και ΣΥΔ συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μόνο για το έτος 2026. Από το 2027 σχεδιάζεται η χρηματοδότησή τους αμιγώς από εθνικούς πόρους.
- Για τα ΚΗΦΗ συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση της συγχρηματοδότησης από το 2027.
- Για τις δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι και το 2029 ως έχει, με απομείωση κατ'έτος της κοινοτικής συνδρομής, η οποία αφορά τα Συμβουλευτικά Κέντρα τα οποία λειτουργούν υπό την ευθύνη του ΚΕΘΙ και τους Ξενώνες που ήδη αποτελούν οργανικές μονάδες του ΕΚΚΑ.

Τύπος Δράσης 4B.ια.2: Παρεμβάσεις για την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και των υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας

Στηρίζεται η πολιτική της αποϊδρυματοποίησης & της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Οι δράσεις συμβάλλουν σε στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία κλπ.

Ενδεικτικά:

- ΚΔΗΦ ΑμεΑ
- ΣΥΔ ΑμεΑ
- ΣΥΔ ΥΤΧ
- ΚΗΦΗ

Τύπος Δράσης 4B.ια.4: Παρεμβάσεις προς όφελος των γυναικών και την καταπολέμηση της βίας

Επιδιώκεται η στήριξη των γυναικών & ειδικά αυτών που είναι θύματα βίας για την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους, λαμβάνοντας υπόψη την Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων.

Περιλαμβάνεται:

- Δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας

Τύπος Δράσης 4B.ια.6: Διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας

Επιδιώκεται η διασφάλιση της πρόσβασης του πληθυσμού στην υγειονομική περίθαλψη, λαμβάνοντας υπόψη τη Στρατηγική του τομέα Υγείας & το Εθνικό Σχ. Δρ. Δημ. Υγείας 21-25.

Περιλαμβάνονται υπηρεσίες:

- ΠΦΥ: ΤΟΜΥ (συνεχιζόμενες ΚΣ 35,7%, νέες ΚΣ 50%) & ΚΟΜΥ. Οι Κινητές Ομάδες Υγείας, δεδομένου ότι απευθύνονται σε πληθυσμούς οι οποίοι λόγω απομόνωσης ή/και άλλων συνθηκών καθημερινής διαβίωσης, αποτελούν εξ' ορισμού ευάλωτες ομάδες. Συνεπώς, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης είναι αυτό της Προτεραιότητας 4B του Προγράμματος και δεν υπόκειται σε μείωση. Οι ΚΟΜΥ είναι εξειδικευμένες κινητές ομάδες παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠΦΥ) που έχουν ως αποστολή την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των κοινοτήτων. Έργο των

ΚΟΜΥ αποτελεί μεταξύ άλλων η προαγωγή της υγείας και της πρόληψης, η επιδημιολογική επιτήρηση, διερεύνηση και ιχνηλάτηση μεταδοτικών νοσημάτων, η συμμετοχή στην υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης, καθώς και προγραμμάτων ελέγχου νοσημάτων, η διενέργεια κλινικών εξετάσεων, επιτόπιων μετρήσεων, εμβολιασμών και δοκιμασιών ταχείας ανίχνευσης, η εργαστηριακή υποστήριξη, η υλοποίηση έκτακτων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια υγεία, καθώς και η διενέργεια κατ' οίκον επισκέψεων σε πληθυσμούς περιοχών με δυσχερή πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΦΥ και σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, στο σύνολο της επικράτειας.

- Ψυχικής Υγείας, όπως υποστήριξη πασχόντων από άνοια, αυτισμό, παιδοψυχιατρική υποστήριξη, κέντρα ημέρας, Κέντρα Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας με Κινητά Κλιμάκια για άτομα με Αυτισμό (Κ.Η.Ο.Φ. Αυτισμού), Ανάπτυξη Δικτύου Υποστηριζόμενης Απασχόλησης μέσω της δημιουργίας Εξειδικευμένων Γραφείων Υποστηριζόμενης Απασχόλησης για άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΕΓΥΑ) κα.
- Αντιμετώπισης της Εξάρτησης (Αλκοόλ, Ναρκωτικές Ουσίες κλπ) - Προστασία εξαρτημένων & γονεϊκή στήριξη

Διάρκεια συγχρηματοδότησης νέων δράσεων: ΤΟΜΥ έως 5 έτη, ΨΥ 2 έτη, Εξαρτήσεις έως 5 έτη.

Οι δράσεις ΨΥ δεν αφορούν δομές κλειστού τύπου / οικιστικές δομές.

Σημειώνεται ότι η ΠΦΥ παραμένει προτεραιότητα στο ΕΚΤ+ και η σταδιακή κατάργηση της συγχρηματοδότησης των υπαρχόντων δομών θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου ΤΟΜΥ και ΚΟΜΥ, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της ΠΔΕ.

Τύπος Δράσης 4B.ια.7: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Λειτουργία Παρατηρητηρίου Κοιν. Ένταξης στην ΠΔΕ για την παρακολούθηση & καταπολέμηση της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού, σύμφωνα & με την ΕΣΚΕ 21-27.

Τύπος Δράσης 4B.ια.8: Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Η δράση «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» θα χρηματοδοτηθεί κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 από τα δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα. Οι Δομές κατηγορίας Α1, Α2, Β1, Β2, Β3 (βρεφονηπιακοί σταθμοί) αφορούν σε πέντε κύκλους υλοποίησης (2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 και 2026-2027) και οι Δομές κατηγορίας Γ και Δ (ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠSTEM και ΚΔΑΠ ΑμεΑ) σε επτά κύκλους μέχρι και το 2028-2029. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση και των προαναφερόμενων κύκλων ανά κατηγορία δομής, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους.

Η δράση Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) θα ενσωματώσει σταδιακά τις υπηρεσίες STEM, συμπληρωμένη επίσης από μια διευρυμένη ηλικιακή ομάδα από 6 έως 15 ετών, σε ένα θεσμικά και νομικά ασφαλές πλαίσιο για όλα τα παιδιά με στόχο την δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, το οποίο αξιοποιεί πλήρως τον διαθέσιμο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και το εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο θα έχει ήδη εξασφαλιστεί στις δομές από το ΤΑΑ, και διασφαλίζει την οικονομική συνέχεια.

Τύπος Δράσης 4B.ια.10: Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας

Ενδεικτικά:

- Μακροχρόνια φροντίδα (πχ. Κέντρα Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας με Κινητά Κλιμάκια για άτομα με Άνοια/Alzheimer (Κ.Η.Ο.Φ. Άνοιας) κ.α.)

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι ο ΕΣ δύναται να χρηματοδοτήσει δράσεις στο πλαίσιο χωρικών στρατηγικών.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Μέσω των δράσεων επιτυγχάνεται ή άμεση υποστήριξη των βασικών ομάδων στόχων προερχόμενων από ευπαθείς κοινωνικά κατηγορίες όπως:

- Άτομα φτωχά / σε κίνδυνο φτώχειας / ΕΚΟ / Ρομά/ μετανάστες & πρόσφυγες,
- ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων ΑμεΑ προσφύγων/μεταναστών,
- Ηλικιωμένοι,
- Ευάλωτα παιδιά (παιδιά από οικογένειες με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια, παιδιά με ειδικές ανάγκες κλπ.), έφηβοι,
- Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας/ Γυναίκες ΕΚΟ,
- Γενικός Πληθυσμός (για την Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας), ΕΚΟ (για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, την Ψυχική υγεία, τις Εξαρτήσεις),
- ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού,
- Υπουργεία (Υγείας και εποπτευόμενοι φορείς, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και εποπτευόμενοι φορείς, κλπ.),
- Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας,
- Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τις επιμέρους εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	4.808,00	9.300,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	39,00	39,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	5,00	18,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	αριθμός δομών (οντότητες)	17,00	17,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	10,00	22,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	10.470,00	2022-2029	10.470,00	Δικαιούχος	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	86.349,00	2021-2029	103.229,00	Δικαιούχος, Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα (Ε.ΓΠ.Σ) Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	αριθμός ατόμων	4.038,00	2021-2029	4.038,00	Δικαιούχος, Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα (Ε.ΓΠ.Σ) Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	14.350,00	2021-2029	14.350,00	Διοικητικές πηγές	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών/φορέων υγείας	αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	31.181,00	Διοικητικές πηγές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	17.526.143,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	28.220.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	5.312.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	11.900.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	3.825.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			66.783.643,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	66.783.643,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			66.783.643,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. OEE — Αστικές γειτονιές	589.050,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	66.194.593,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			66.783.643,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	19.422.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	18.926.143,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	28.435.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			66.783.643,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΓΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	4.250.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	62.533.643,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			66.783.643,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.1: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη ατόμων που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη & Μείωση της Φτώχειας, καθώς και τον περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δομές φιλοξενίας αστέγων – Κέντρα Ημέρας & Υπνωτήρια

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.2: Υποστήριξη εφήβων

Ο τύπος δράσης αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους (που δεν ανήκουν στην κατηγορία των NEETs) με ενυπάρχοντα πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα και όπου ενδέχεται να υφίσταται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κυρίαρχο κοινωνικό ιστό. Στόχο είναι η κοινωνική τους ένταξη και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας. Οι δράσεις λαμβάνουν υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη, την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές. Ενδεικτικές ενέργειες αποτελούν:

-Εξατομικευμένη Συμβουλευτική/Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Υποστήριξη οικογενειών.

-Συμμετοχή σε Δραστηριότητες (Θέατρο, φωτογραφία, μουσική, χορός, αθλήματα, κ.α)

-Υποστήριξη και αναβάθμιση δεξιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εφήβου (περιλαμβανομένων και ψηφιακών δεξιοτήτων)

-Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση τοπικών φορέων για διασύνδεση - συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης.

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.3: Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης υποστηρίζεται η στρατηγική για την στήριξη παιδιών που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη, την Ευρωπαϊκή

Εγγύηση για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται πλέγμα δράσεων που θα περιλαμβάνει υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης για τα παιδιά αλλά και για τους γονείς, δίκτυο συνεργασίας με την τοπική κοινότητα για την ένταξη του πληθυσμού και την ανάπτυξη του εθελοντισμού καθώς και δίκτυο συνεργασίας με τις τοπικές επιχειρήσεις για την προώθηση στην απασχόληση των γονέων. Παράλληλα θα παρέχεται συμβουλευτική, παραπομπές και παρακολούθηση αυτών, οργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης, ανάπτυξη συμμετοχικών δραστηριοτήτων κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας.

Επισημανση για 4B.ιβ.2. και 4B.ιβ.3: Οι δράσεις σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030. Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

1. Δράσεις για τη συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
3. Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.4: Παρεμβάσεις πρόσβασης σε κοινωνική κατοικία

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη ατόμων που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού (άστεγοι και νοικοκυριά με σοβαρή υλική στέρηση) μέσω προγράμματος οικονομικά προσιτής κατοικίας, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη & Μείωση της Φτώχειας, καθώς και τον περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δράσεις πρόσβασης σε κοινωνική κατοικία για αστέγους και οικογένειες με σοβαρή υλική στέρηση.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες όπως άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών/εφήβων, οικογένειες σε σοβαρή υλική στέρηση.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ

που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός δομών (φορείς/οντότητες)	3,00	3,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	3,00	8,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο	PSR797	Αριθμός	Αριθμός	0,00	2021-	760,00	Δικαιούχος	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	ατόμων		2029			
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός ατόμων	281,00	2021-2029	421,00	Δικαιούχος, Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα (Ε.ΓΠ.Σ) Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	6.800.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.800.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.800.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	3.400.000,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	3.400.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	6.800.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			6.800.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου 5.1. θα υποστηριχθούν ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές με επίκεντρο τις πόλεις της Πάτρας και του Αγρινίου θα κληθούν να επικαιροποιήσουν το περιεχόμενό τους μετά την έγκριση του προγράμματος. Ως εκ τούτου, η εξειδίκευση των δράσεων που θα περιλαμβάνουν δεν μπορεί στην παρούσα φάση να ολοκληρωθεί, αφού θα πραγματοποιηθεί μέσω της προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», με μια συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών, σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού των στρατηγικών, του προγραμματισμού και εφαρμογής δράσεων. Πιο συγκεκριμένα οι στρατηγικές ΟΧΕ/ΒΑΑ που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν στην νέα ΠΠ 2021-2027 είναι οι ακόλουθες:

1. ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμου Πατρέων (συνεχιζόμενη παρέμβαση): Το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της ΠΔΕ και διοικητικό, παραγωγικό κέντρο, δέσμευση €27.440.000, από την ΠΠ 2014-2020, από τα οποία τα €10,7 εκ. είναι για αποκατάσταση του παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου.
2. ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμου Αγρινίου (συνεχιζόμενη παρέμβαση): Το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της ΠΔΕ, δέσμευση €36.490.000, από την ΠΠ 2014-2020, από τα οποία τα €18 εκ. είναι για ένα κτίριο δομών υπηρεσιών πολιτισμού στο Αγρίνιο.
3. ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμων Ι.Π Μεσολογγίου και Ξηρομέρου: Βάσει του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) αποτελεί ενδοπεριφερειακό άξονα της ΠΔΕ με ομοιογενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, με ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα την ιχθυοκαλλιέργεια, την αλιεία στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου, τη βιοκαλλιέργεια και βιολογική κτηνοτροφία, καθώς και περαιτέρω δυνατότητες για θαλάσσιο τουρισμό. Εντοπίζεται δέσμευση €15.450.000 από τα οποία τα €9 εκ. είναι για οδική αρτηρία.
4. ΟΧΕ/ΒΑΑ 'Ηλείας', Δήμων Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας και Ήλιδας: Βάσει του ΠΧΠ αποτελεί ενδοπεριφερειακό άξονα της ΠΔΕ με ομοιογενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, προκρίνεται η ανάπτυξη του δίπολου Πύργος – Αμαλιάδα (λοιποί εθνικοί πόλοι κατηγορίας 3) προκρίνεται η τουριστική ανάπτυξη μέσω ανάδειξης του πολιτιστικού τρίπολου Αρχαία Ολυμπία - Αρχαία Ήλιδα - Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα, σε σύνδεση με το λιμάνι του Κατάκολου. Οι τρεις αρχαιολογικοί χώροι αποτελούν πόλους διεθνούς βεληνεκούς με τεράστια αρχαιολογική και ευρύτερη επιστημονική σημασία. Εντοπίζεται δέσμευση €1.520.129 για τον Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας και €2.060.000 για τον Δήμο Πύργου από την προηγούμενη ΠΠ 2014-2020.

Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει υποδομές μικρής κλίμακας (γωνιές ανακύκλωσης, πράσινα σημεία, πράσινες γωνιές) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς

σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει:

- α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ),
- β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και
- γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας. Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης. Επίσης, οι αρμόδιες τοπικές και χωρικές αρχές θα είναι α) υπεύθυνες για τη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής και β) θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων. Το επίπεδο και η μορφή της εμπλοκής τους στην υλοποίηση των Στρατηγικών συνδέεται πρωτίστως με τις διοικητικές τους ικανότητες.

Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις, ενώ καθίσταται σαφές ότι οι τύποι δράσεων που θα περιλαμβάνονται δεν αναμένεται εκ της φύσης τους να έχουν αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ενδεικτικά αναφέρονται ακολούθως κατηγορίες δράσεων, οι οποίες μπορούν να εμπλουτίσουν τις επικαιροποιούμενες στρατηγικές ΟΧΕ/ΒΑΑ:

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας των πόλεων (όπως δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, δράσεις ενίσχυσης προστασίας του περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και διαχείρισης και ανάδειξης των περιβαλλοντικών πόρων των πόλεων)
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής (με δράσεις όπως η υλοποίηση έργων ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης της επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, η υλοποίηση έργων προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων καθώς και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, η υλοποίηση έργων αποκατάστασης-ανάδειξης-επανάχρησης ιστορικών διατηρητέων μνημείων)
- Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (με δράσεις όπως η ενίσχυση της δημόσιας συγκοινωνίας μέσω της χρήσης πράσινων λεωφορείων, η δημιουργία ποδηλατοδρόμων, η βελτίωση της βαδισιμότητας στο αστικό οδικό δίκτυο, η δημιουργία χώρων στάθμευσης)
- Ανέγερση / αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων (με δράσεις όπως η ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων στις περιοχές παρέμβασης των ΟΧΕ-ΒΑΑ, τα οποία έχουν χρήσεις συναφείς με τη στρατηγική των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων)
- Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης των πόλεων

- Διαχείριση, παρακολούθηση υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Π.Δ.Ε. και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, με δράσεις όπως για την προστασία, τη διατήρηση και την αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων.)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία μέσω της ανάπτυξης πράσινων σημείων και τόπων ανακύκλωσης υλικών για τη διαλογή στην πηγή, της ανακύκλωσης ή /και επαναχρησιμοποίησης των επιμέρους ρευμάτων αποβλήτων και της ενίσχυσης της συμμετοχής των καταναλωτών με εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Για την υλοποίηση της δράσης αυτής, θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ΦοΔΣΑ.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση, προτεραιοποίηση υποδομών κ.λπ.)

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αξιοποιούν το χωρικό εργαλείο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων για παρεμβάσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες της ΠΔΕ, όπως αυτές προσδιορίζονται ανωτέρω από την Στρατηγική και την αντίστοιχη τεκμηρίωση των παρεμβάσεων και θα εξειδικευθούν περαιτέρω κατά τον προγραμματισμό.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις

συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	50.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	62,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	7,50	27,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO60	Πόλεις και κομποπόλεις με νέα ή εκσυγχρονισμένα ψηφιοποιημένα συστήματα αστικών συγκοινωνιών	πόλεις και κομποπόλεις	0,00	1,00

			περιφέρειες							
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα		0,00	433.732,00	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές		0,00	4,00	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι		0,00	8,00	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO 897	Παρεμβάσεις για την βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	Παρεμβάσεις		0,00	2,00	

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	3.961,00	2021-2029	2.377,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR62	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	167.446,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	45.000,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων	επισκέπτες/έτος	50.000,00	2019-2029	85.000,00	Υποστηριζόμενα Έργα	

			περιφέρειες		που υποστηρίζονται						
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	261.000,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR 897	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Άτομα	0	2021-2029	230.088	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR 998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση εταιρικής σχέσης*	Συμμετέχοντες	0	2021-2029	8	Υποστηριζόμενα Έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	5.950.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	10.200.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	053. Έξυπνα ενεργειακά συστήματα (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ) και σχετικά συστήματα αποθήκευσης	5.100.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	1.870.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	850.000,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	722.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	2.550.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	1.700.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαιό υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	1.742.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	095. Ψηφιοποίηση των μεταφορών όταν αφιερώνεται εν μέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: οδός	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	12.750.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	3.050.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	10.711.697,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.596.697,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	60.596.697,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.596.697,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. ΟΕΕ — Αστικές γειτονιές	42.417.688,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	18.179.009,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.596.697,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	60.596.697,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.596.697,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5.ii. θα υποστηριχθούν ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις σε μη αστικές περιοχές, που θα οριστικοποιηθούν μετά την έγκριση του Προγράμματος με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο της Στρατηγικής. Ως εκ τούτου, η εξειδίκευση των δράσεων που θα περιλαμβάνουν δεν μπορεί στην παρούσα φάση να ολοκληρωθεί, αφού θα πραγματοποιηθεί μέσω της προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», με συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών, σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού στρατηγικών, προγραμματισμού και εφαρμογής δράσεων.

Συγκεκριμένα οι στρατηγικές ΟΧΕ που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν την ΠΠ 21-27 είναι οι ακόλουθες:

1. ΟΧΕ Δήμοι Αιγιαλείας, Καλαβρύτων και Ερυμάνθου: Βάσει του ΠΧΠ, το Αίγιο και τα Καλάβρυτα εντάσσονται σε κοινό άξονα ανάπτυξης, και συγκεκριμένα στην κατηγορία ως δευτερεύοντα διαπεριφερειακό άξονα σύνδεσης Αιγίου - Διακοπτού - Καλαβρύτων - ΕΟ 111 - Τρίπολη, που ενισχύει την ενδοχώρα της ΠΔΕ και την διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η χωρική ενότητα των Δήμων Αιγιαλείας και Καλαβρύτων ορίζεται ως η μικρότερη ενδοπεριφερειακή χωρική ενότητα με ομοιογενή ή συμπληρωματικά χαρακτηριστικά. Διεύρυνση με Δήμο Ερυμάνθου ενίσχυση της διασύνδεσης των χώρων των μεγαλύτερων οικιστικών κέντρων με τις γεινιάζουσες περιαστικές και αγροτικές περιοχές, όσο και η ενίσχυση της διασύνδεσης των παράλιων περιοχών με την ενδοχώρα της ΠΔΕ.
2. ΟΧΕ «Διαδρομής Φύσης και Πολιτισμού της Αιτωλοακαρνανίας» Δήμοι Αγρινίου, Ι.Π Μεσολογγίου, Ναυπακτίας και Θέρμου: Στόχος είναι η διαμόρφωση μιας Πολιτιστικής και Περιβαλλοντικής Διαδρομής, που θα συνδέει το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα της Αιτωλοακαρνανίας, με βασικούς πόλους τα πέντε αρχαία της θέατρα και τους υδάτινους πόρους της, με το πολυποίκιλο φυσικό της περιβάλλον, την τοπική κοινωνία και την πρωτογενή παραγωγή.
3. ΟΧΕ Δήμων Αμφιλοχίας και Ακτίου – Βόνιτσας: Βάσει του ΠΧΠ, αποτελούν χωρική ενότητα με ομοιογενή ή συμπληρωματικά χαρακτηριστικά. Στόχοι αποτελούν: ο Αμβρακικός κόλπος και η προστασία, ανάδειξη/αξιοποίησή του ως κοινού στοιχείου βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής, η ποιοτική αναβάθμιση και ενίσχυση του παράκτιου τουρισμού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ορεινή ενδοχώρα, η ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγής και ιδίως της κτηνοτροφίας και της υδατοκαλλιέργειας.
4. ΟΧΕ «Παράλιο μέτωπο Αχαΐας και Ηλείας», Δήμων Δυτ. Αχαΐας, Ανδραβίδας-Κυλλήνης, Πηνειού: Βάσει του ΠΧΠ, η χωρική ενότητα εντάσσεται στις ενότητες που σχεδόν στο σύνολό τους, χαρακτηρίζονται από προστατευόμενες περιοχές, αλλά έχουν δυνατότητες ήπιας ανάπτυξης με παράλληλη ανάδειξη των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πόρων τους. Ανήκει στις παράκτιες ενότητες, που είναι αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές με ανάγκες για προστασία απέναντι στις αρνητικές συνέπειες από την κλιματική αλλαγή.
5. ΟΧΕ Δήμων Αρχ. Ολυμπίας, Ανδρίτσαινας - Κρεστένων, Ζαχάρω

6. Θεματική ΟΧΕ Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδας

Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων, που μπορούν να εμπλουτίσουν τις επικαιροποιούμενες στρατηγικές ΟΧΕ σε μη αστικές περιοχές:

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας οικισμών (όπως η δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, δράσεις ενίσχυσης προστασίας περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και διαχείρισης και ανάδειξης περιβαλλοντικών πόρων)
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής (όπως αναβάθμιση και αποκατάσταση χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, διάνοιξη/ανάδειξη μονοπατιών, ενίσχυση λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, προώθηση δράσεων δικτύωσης πολιτιστικών φορέων στο πλαίσιο ενιαίας προβολής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, υλοποίηση έργων προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων)
- Τουριστική ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων και εμπλουτισμό τουριστικού προϊόντος (όπως ενέργειες τουριστικής ανάδειξης φυσικών και πολιτιστικών πόρων σε συνδυασμό με διευρυμένες επιλογές διασκέδασης, αναψυχής, διαμονής, δράσεις σύγχρονου πολιτισμού, ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού κλπ)
- Ανέγερση / αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων
- Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης οικισμών
- Διαχείριση, παρακολούθηση υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της ΠΔΕ και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, όπως με δράσεις για προστασία, διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία. Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει υποδομές μικρής κλίμακας (γωνιές ανακύκλωσης, πράσινα σημεία, πράσινες γωνιές) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ. Επίσης, οι αρμόδιες τοπικές και χωρικές αρχές θα είναι α) υπεύθυνες για τη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής και β) θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων. Το επίπεδο και η μορφή της εμπλοκής τους στην υλοποίηση των Στρατηγικών συνδέεται πρωτίστως με τις διοικητικές τους ικανότητες.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει:

- α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ),
- β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων και
- γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει σύμφωνη γνώμη και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας. Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή

προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, για την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις, ενώ είναι σαφές ότι οι τύποι δράσεων που θα περιλαμβάνονται δεν αναμένεται εκ της φύσης τους να έχουν αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στη χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Σύμβαση). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με τη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5 τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση, προτεραιοποίηση υποδομών κ.λπ.)

Τέλος, οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ– λοιποί αρμόδιοι φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αξιοποιούν το χωρικό εργαλείο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες της ΠΔΕ, όπως αυτές προσδιορίζονται ανωτέρω από την Στρατηγική και την αντίστοιχη τεκμηρίωση των παρεμβάσεων και θα εξειδικευθούν περαιτέρω κατά τον προγραμματισμό.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση

του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	20.117,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	10,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	432.298,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	6,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	5,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	PSO 897	Παρεμβάσεις για την βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	Παρεμβάσεις	0,00	2,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες							

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	1.599,00	2021-2029	959,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	20.000,00	2019-2029	65.000,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	350.000,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR 897	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Άτομα	0	2021-2029	10.000	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR 998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση εταιρικής σχέσης*	Συμμετέχοντες	0	2021-2029	12	Υποστηριζόμενα Έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	170.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	2.210.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.975.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	053. Έξυπνα ενεργειακά συστήματα (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ) και σχετικά συστήματα αποθήκευσης	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	061. Πρόληψη και διαχείριση φυσικών κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων, υποδομών και βασισμένων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων διαχείρισης καταστροφών	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	255.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	170.000,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	297.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	850.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	1.530.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	425.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	1.194.916,00
5	RSO5.2	Σύνολο			15.177.416,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	15.177.416,00
5	RSO5.2	Σύνολο			15.177.416,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	15.177.416,00
5	RSO5.2	Σύνολο			15.177.416,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	15.177.416,00
5	RSO5.2	Σύνολο			15.177.416,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια» ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Τύπος Δράσης 6.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Ο συγκεκριμένος Τύπος Δράσης περιλαμβάνει την τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη των παρεμβάσεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Περιλαμβάνονται:

1. Επικοινωνία και Προβολή

Η δράση περιλαμβάνει την εξειδίκευση και εφαρμογή της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος και κάθε μορφής ενέργειες που συνδέονται με τη Στρατηγική, όπως οι προβλεπόμενες ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη. Περιλαμβάνει δε ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του ΠΠ, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης, τις δαπάνες για τη χρήση των μέσων επικοινωνίας που προβλέπονται από τη στρατηγική (μέσω έντυπου υλικού, τύπου, ΜΜΕ, ηλεκτρονική πληροφόρηση, κλπ), ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών, ενέργειες αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας, οργάνωση ή/και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις εργασίας, εκδηλώσεις, σεμινάρια στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, κλπ.

2. Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι

Στην δράση περιλαμβάνονται συμβουλευτικές υπηρεσίες που υποστηρίζουν την εφαρμογή του Προγράμματος, όπως:

- Η εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον Καν. (ΕΕ) 1060/2021, (Αρθρ, 44).
- Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών και ανάπτυξη δράσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Υπηρεσίες για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του Προγράμματος.
- Υποστήριξη των μηχανισμών παρακολούθησης, συντονισμού και αξιολόγησης δράσεων.
- Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνωμοσυνών, εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα που αφορούν παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ, όπως ενδεικτικά είναι μελέτες σχετικές με την

αποφυγή των διακρίσεων, άλλων δράσεων κοινωνικής ένταξης σε περιφερειακό επίπεδο που θα συνεισφέρουν στην εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων και εργαλείων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κα..

3. Έλεγχοι, Επιθεωρήσεις και Πιστοποιήσεις

Η κατηγορία δράσεων περιλαμβάνει την κάλυψη των δαπανών για τη διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων στα έργα του Προγράμματος, που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, όπως προβλέπονται από τον Καν. (ΕΕ) 1060/2021. Ενδεικτικές τέτοιες παρεμβάσεις είναι:

- Η ανάθεση σε εξωτερικούς ελεγκτές της διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων που δεν δύνανται να υλοποιηθούν «in house» λόγω των απαιτούμενων πόρων σε ανθρώπινο δυναμικό ή/και της ανάγκης ειδικών γνώσεων σε περιπτώσεις που απαιτείται υψηλή εξειδίκευση.
- Η ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών και συστημάτων ποιοτικού ελέγχου, η εκπόνηση μελετών μεθοδολογικού πλαισίου για την υλοποίηση των ελέγχων, επιθεωρήσεων, πιστοποιήσεων και η ανάπτυξη μεθοδολογίας αξιολόγησης και αξιοποίησης των ευρημάτων από ελέγχους, επιθεωρήσεις, πιστοποιήσεις κι εντοπισμού συστηματικών σφαλμάτων.
- Ενέργειες για την προσαρμογή των διαδικασιών ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, ώστε να επιτυγχάνεται η πρόληψη, η ανίχνευση και η σωστή και έγκαιρη απόκριση σε θέματα διαφθοράς και απάτης, με βάση την Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης.

4. Συμπληρωματικά / Εξειδικευμένα Συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση καλύπτει δαπάνες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων του Προγράμματος, που αφορά στο ΕΤΠΑ. Περαιτέρω, την ανάπτυξη/προμήθεια εκπαιδευτικών πακέτων κι αντίστοιχων εκπαιδευτικών εργαλείων, σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και ανταλλαγές εμπειριών για ζητήματα που σχετίζονται με την διοίκηση και την εφαρμογή του ΠΠ.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν δαπάνες οι οποίες δεν καλύπτονται από το Εθνικό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

5. Ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας δικαιούχων του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν δράσεις ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας δικαιούχων του Προγράμματος (παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ) με στόχο την βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εφαρμογής, με προτεραιότητα σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις ή νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν αφορούν σε δικαιούχους που λειτουργούν στην Περιφέρεια και θα είναι συμπληρωματικές προς τις δράσεις που θα υλοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο διακριτής προτεραιότητας του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων». Σημειώνεται ότι δράσεις που αφορούν:

- Στην διενέργεια ποιοτικών ελέγχων από τον ΕΣΠΕΛ
- Σε δαπάνες μισθοδοσίας στελεχών της ΜΟΔ ΑΕ που απασχολούνται σε δομές του ΕΣΠΑ, συγχρηματοδοτούνται μέσω του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56, την πλήρη ηλεκτρονική

διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους.

Σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Φορείς διαχείρισης του Προγράμματος, Δικαιούχοι, Πολίτες κλπ.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692b	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων	Άτομα	60,00	210,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	0,00	40,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες Επικοινωνίας και Προβολής	Ενέργειες	0,00	20,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	43,00	129,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης	Σχέδια	0,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	1.365.690,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	1.407.607,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	1.407.608,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	2.018.780,00
6	Σύνολο			6.199.685,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.199.685,00
6	Σύνολο			6.199.685,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια» ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Τύπος Δράσης 7.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

Ο συγκεκριμένος Τύπος Δράσης περιλαμβάνει την τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη των παρεμβάσεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+. Περιλαμβάνονται:

1. Επικοινωνία και Προβολή

Η δράση περιλαμβάνει την εξειδίκευση και εφαρμογή της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος και κάθε μορφής ενέργειες που συνδέονται με τη Στρατηγική, όπως οι προβλεπόμενες ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη. Περιλαμβάνει δε ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του ΠΠ, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης, τις δαπάνες για τη χρήση των μέσων επικοινωνίας που προβλέπονται από τη στρατηγική (μέσω έντυπου υλικού, τύπου, ΜΜΕ, ηλεκτρονική πληροφόρηση, κλπ), ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών, ενέργειες αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας, οργάνωση ή/και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις εργασίας, εκδηλώσεις, σεμινάρια στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, κλπ.

2. Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνομοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι

Στην δράση περιλαμβάνονται συμβουλευτικές υπηρεσίες που υποστηρίζουν την εφαρμογή του Προγράμματος, όπως:

- Η εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον Καν. (ΕΕ) 1060/2021, (Άρθρ, 44).
- Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνομοσυνών και ανάπτυξη δράσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Υπηρεσίες για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνομοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος.
- Υποστήριξη των μηχανισμών παρακολούθησης, συντονισμού και αξιολόγησης δράσεων
- Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνομοσυνών, εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα που αφορούν παρεμβάσεις του ΕΚΤ+, όπως ενδεικτικά είναι μελέτες σχετικές με την αποφυγή των διακρίσεων, άλλων δράσεων κοινωνικής ένταξης σε περιφερειακό επίπεδο που θα συνεισφέρουν στην εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων και εργαλείων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κα..

3. Έλεγχος, Επιθεωρήσεις και Πιστοποιήσεις

Η κατηγορία δράσεων περιλαμβάνει την κάλυψη των δαπανών για τη διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων στα έργα του Προγράμματος, που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, όπως προβλέπονται από τον Καν. (ΕΕ) 1060/2021. Ενδεικτικές τέτοιες παρεμβάσεις είναι :

- Η ανάθεση σε εξωτερικούς ελεγκτές της διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων που δεν δύνανται να υλοποιηθούν «in house» λόγω των απαιτούμενων πόρων σε ανθρώπινο δυναμικό ή/και της ανάγκης ειδικών γνώσεων σε περιπτώσεις που απαιτείται υψηλή εξειδίκευση.
- Η ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών και συστημάτων ποιοτικού ελέγχου, η εκπόνηση μελετών μεθοδολογικού πλαισίου για την υλοποίηση των ελέγχων, επιθεωρήσεων, πιστοποιήσεων και η ανάπτυξη μεθοδολογίας αξιολόγησης και αξιοποίησης των ευρημάτων από ελέγχους, επιθεωρήσεις, πιστοποιήσεις κι εντοπισμού συστηματικών σφαλμάτων.
- Ενέργειες για την προσαρμογή των διαδικασιών ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, ώστε να επιτυγχάνεται η πρόληψη, η ανίχνευση και η σωστή και έγκαιρη απόκριση σε θέματα διαφθοράς και απάτης, με βάση την Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης.

4. Συμπληρωματικά / Εξειδικευμένα Συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση καλύπτει δαπάνες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων του Προγράμματος, που αφορά στο ΕΚΤ+. Περαιτέρω, την ανάπτυξη/προμήθεια εκπαιδευτικών πακέτων κι αντίστοιχων εκπαιδευτικών εργαλείων, σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και ανταλλαγές εμπειριών για ζητήματα που σχετίζονται με την διοίκηση και την εφαρμογή του ΠΠ.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν δαπάνες οι οποίες δεν καλύπτονται από το Εθνικό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

5. Ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας δικαιούχων του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν δράσεις ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας δικαιούχων του Προγράμματος (παρεμβάσεων του ΕΚΤ+) με στόχο την βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εφαρμογής, με προτεραιότητα σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις ή νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν αφορούν σε δικαιούχους που λειτουργούν στην Περιφέρεια και θα είναι συμπληρωματικές προς τις δράσεις που θα υλοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο διακριτής προτεραιότητας του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Σημειώνεται ότι δράσεις που αφορούν:

- Στην διενέργεια ποιοτικών ελέγχων από τον ΕΣΠΕΛ
- Σε δαπάνες μισθοδοσίας στελεχών της ΜΟΔ ΑΕ που απασχολούνται σε δομές του ΕΣΠΑ, συγχρηματοδοτούνται μέσω του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56, την πλήρη ηλεκτρονική

διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους.

Σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Φορείς διαχείρισης του Προγράμματος, Δικαιούχοι, Πολίτες κλπ.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692b	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων	Άτομα	10,00	35,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	0,00	5,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες Επικοινωνίας και Προβολής	Ενέργειες	0,00	3,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	27,00	81,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	430.131,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	573.508,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	573.508,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.290.395,00
7	Σύνολο			2.867.542,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	2.867.542,00
7	Σύνολο			2.867.542,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠA, Ταμείο Συνοχής και ΤΔM

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.867.542,00
7	Σύνολο			2.867.542,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14, 26 και 26α του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26, 26α και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία
	☐ Ταμεία που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14, 26 και 26α, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ+	ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	TAME	TEA	ΜΔΣΘ	Σύνολο

	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες					
Σύνολο													

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
Γενικό σύνολο								

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
InvestEU / Μέσο	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΠΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		66.633.610,00	68.262.884,00	69.606.285,00	71.000.808,00	29.703.810,00	29.703.810,00	30.439.113,00	30.439.113,00	395.789.433,00
Σύνολο ΕΠΠΑ			66.633.610,00	68.262.884,00	69.606.285,00	71.000.808,00	29.703.810,00	29.703.810,00	30.439.113,00	30.439.113,00	395.789.433,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		23.299.089,00	23.868.557,00	24.337.409,00	24.825.165,00	10.385.984,00	10.385.983,00	10.644.249,00	10.644.249,00	138.390.685,00
Σύνολο ΕΚΤ+			23.299.089,00	23.868.557,00	24.337.409,00	24.825.165,00	10.385.984,00	10.385.983,00	10.644.249,00	10.644.249,00	138.390.685,00
Σύνολο			89.932.699,00	92.131.441,00	93.943.694,00	95.825.973,00	40.089.794,00	40.089.793,00	41.083.362,00	41.083.362,00	534.180.118,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενδοιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	50.539.682,00	49.894.343,00	645.339,00	8.918.768,00	8.918.768,00		59.458.450,00	84,9999991591%
1	1Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	11.050.000,00	2.550.000,00	8.500.000,00	1.950.000,00	1.950.000,00		13.000.000,00	85,0000000000%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	105.288.320,00	87.710.072,00	17.578.248,00	18.580.292,00	18.580.292,00		123.868.612,00	84,999998385%
2	2Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	29.750.000,00	29.750.000,00	0,00	5.250.000,00	5.250.000,00		35.000.000,00	85,0000000000%
2	2Β	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	12.618.012,00	12.618.012,00	0,00	2.226.708,00	2.226.708,00		14.844.720,00	85,0000000000%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	38.284.874,00	32.237.903,00	6.046.971,00	6.756.155,00	6.756.155,00		45.041.029,00	84,999985569%
4	4Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	66.284.747,00	54.391.121,00	11.893.626,00	11.697.309,00	11.697.309,00		77.982.056,00	84,999992306%
4	4Β	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	135.523.143,00	114.928.671,00	20.594.472,00	23.915.849,00	23.915.849,00		159.438.992,00	84,999998746%
5	5	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	75.774.113,00	61.237.459,00	14.536.654,00	13.371.903,00	13.371.903,00		89.146.016,00	84,999993269%
ΤΑ36(4)	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	6.199.685,00	5.257.600,00	942.085,00	1.094.063,00	1.094.063,00		7.293.748,00	84,999890317%
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	2.867.542,00	2.431.782,00	435.760,00	506.037,00	506.037,00		3.373.579,00	84,999995537%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	395.789.433,00	335.646.510,00	60.142.923,00	69.845.198,00	69.845.198,00		465.634.631,00	84,999992806%
Σύνολο			ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138.390.685,00	117.360.453,00	21.030.232,00	24.421.886,00	24.421.886,00		162.812.571,00	84,999997850%
Γενικό σύνολο					534.180.118,00	453.006.963,00	81.173.155,00	94.267.084,00	94.267.084,00		628.447.202,00	84,999994112%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το ΕΚΤ+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικαμμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΑΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΑΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΑΜ, οι πόροι του ΤΑΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΑΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΑΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.
				2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία. β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.			συστήματα α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ) γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ) Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ. Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ. Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ. Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ. Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων.
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες : • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports ΕΑΑΔΗΣΥ - ΌΛΕΣ οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ	Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports). https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020 Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020	parakoloy8shshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en. Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvaseon-periodou-2018-2020)
			5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 3959_2011-antagonismos P43ΤΟΕΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING) ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών	Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΩΡΕ3ΟΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned 699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοινωση ΕΕ 1.4.2021 (1) ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοινωση ΕΕ 1.4.2021 (2)	Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω : ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαίας δειγματοληψίας Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί: ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις:	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016 2. 42649/ΕΥΚΕ5351/10-4-2017 3. 64925/ΕΥΚΕ579/9-6-2017 4. Εγκύκλιος 122645/ΕΥΚΕ2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.		04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf	διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ. Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις. Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6). Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ. Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου. Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.	Ναι	1. Νόμος 4152/2013 2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015 3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016	Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ. Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). 6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019 7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016 9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018	περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις. Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν: - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ: - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκαίτευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλευσεις Προγραμμάτων	Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε: Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων				Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησης τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.		☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε: ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ ☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).
				2. Ρυθμίσεις περί υποβολής			

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.		https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ. Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ. Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για: ☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των			Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο	Ναι	- Σύμβαση ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, κύρωση από ΕΕ:23.12.2010, κύρωση από Ελλάδα:	- Ν. 4488/2017 - 2020: ολοκληρώθηκε κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης το Εθνικό

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/EK του Συμβουλίου				περιλαμβάνει: 1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.		N. 4074/2012, 11.04.2012 - «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ», άρθρα 59 - 74 του Ν. 4488/ 2017, ΦΕΚ 137 - 13.09.2017 - ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21) - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ - Παρατηρητήριο ΑμεΑ της ΕΣΑμεΑ - Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου	Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (ΕΣΔ), ορίστηκαν Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και ενεργοποιήθηκαν για την παρακολούθησή του. - Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων ιδίως για την περίοδο 2020-23 (περιέχει ωστόσο διαρκείς δράσεις με ορίζοντα υλοποίησης ως και το 2029) με 6 πυλώνες και 30 στόχους που επικαιροποιείται. - Η πορεία υλοποίησής του παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση, τον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, με αξιοποίηση του ΟΠΣ του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και αρμόδιων φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης. - Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλεύονται με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και	Ναι	- Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027	Ο Συντονιστικός Μηχανισμός του ΕΣΔ προέβη σε συγκέντρωση του συνόλου

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.		- Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων - Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». - Οδηγός επικοινωνίας 2021-2027 - Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό της Σύμβασης των ΗΕ για τα ΑμεΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ/νομοθεσία - Ομάδα Εργασίας για τα ΑμεΑ - ΕΣΑμεΑ : συγχρ/μενη δράση για την ενίσχυση της θεσμικής της ικανότητας και ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου ΑμεΑ	της νομοθεσίας για ζητήματα αναπηρίας (6ος 2021). Ρυθμίσεις ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε: - Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοιν.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA, ΕΣΑμεΑ -ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ, ιδιαίτερα ως προς την αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, μέλη ΕπΠα (συμπ. ΕΣΑμεΑ), υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών - Εφαρμογή: σχεδιασμός διαδικασιών ΣΔΕ, συμβουλευτική υποστήριξη από ΕΣΑμεΑ. Με χρήση οδηγιών από ΕΣΑμεΑ & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στις συγχρ/μενες πράξεις ιδίως μέσω: - ΤΔΠ: πεδίο όπου συμπληρώνει ο δικαιούχος με ποιο τρόπο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και αξιολογείται - αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήριο για την προσβασιμότητα και εξειδίκευσή του στο Παράρτημα II - υλοποίηση πράξεων: εξέταση προσβασιμότητας με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου - μη συμμόρφωση λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση - Προβλέπεται έλεγχος σχετικά με την προσβασιμότητα από Αρχή Ελέγχου στο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΣΔΕ (σημεία ελέγχου).
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Ναι	Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadikasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΔΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ. Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση σχετικά με την προσβασιμότητα ΑμεΑ ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΣΑΜΕΑ ως προς τα σημεία ελέγχου. Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ που εντοπίζονται από την ΕΑΔ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβιάσεις ως προς την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ με σχετική αναφορά για αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων, καθώς και τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και τυχόν διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή	ΕΤΠΑ	RSO1.1.	Ναι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:	Ναι	http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf	Οι προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης εξετάστηκαν σε πρόσφατες μελέτες.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης		Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών		1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.		http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://epa.gov.gr/?page_id=503 https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/ https://digitalstrategy.gov.gr https://www.ggb.gr/el/node/1820 http://21-27.antagonistikotita.gr/nea-programmatistikh-periodos-21-27/ https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf https://www.sdam.gr/node/431	Για λογαριασμό της ΓΤΕΚ εκπονήθηκε μελέτη όπου εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τα εμπόδια εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος καινοτομίας. Τα συμπεράσματα λήφθηκαν υπόψη στη λογική της παρέμβασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027 όπου σημειώθηκαν και οι βασικές προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας. Στο δε πλαίσιο της ΔΕΑ εντοπίστηκαν, αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν οι προκλήσεις όσον αφορά τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση. Η ΕΣΕΕ χρησιμοποίησε στοιχεία από την Έκθεση Πισσαρίδη η οποία συμπληρώνει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Σημαντικά τεκμήρια προκύπτουν επίσης από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τη μελέτη για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Ελληνικής Βιομηχανίας. Επιπλέον στοιχεία για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα εμφανίζονται στις αντίστοιχες ενότητες του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα (κύριο μέσο υλοποίησης της ΕΣΕΕ) και των ΠεΠ καθώς επίσης στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), το ΠΔΑΜ και σε μελέτες του ΟΟΣΑ.
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359	Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει τη δομή και οργάνωση των 3 επιπέδων διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ (στρατηγικό/ συντονιστικό/ επίπεδο υλοποίησης), με

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.		Επανασύσταση ΣΕΣΕΕ - ΦΕΚ Β' με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021 MON-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021 Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021) ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, βάση των ν. 4310/2014 και 4386/2016 Άρθρο 36 του Νόμου υπ' αρ. 4712/20, 29.07 2020 (Α 146)	ενεργή συμμετοχή των Περιφερειών σε όλα τα επίπεδα. Στο πλαίσιο αυτό επανασυστάθηκε το Συμβούλιο ΕΣΕΕ (ΣΕΣΕΕ), κεντρικό εθνικό όργανο στο στρατηγικό επίπεδο της ΕΣΕΕ, και συστάθηκε η Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (MON-ΕΣΕΕ) με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες. Οι περιφέρειες ορίζουν το Αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τον προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση του περιφερειακού σκέλους της ΕΣΕΕ, και συγκροτούνται τα ΠΣΕΚ που έχουν συμβουλευτικό - εισηγητικό ρόλο στην όλη διαδικασία. Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων από κοινού η ΓΓΒ και η ΓΓΕΚ, με τον συντονισμό της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διακυβέρνηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027. Σημειώνεται ότι η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων που προκύπτουν από τη ΔΕΑ σε εθνικό επίπεδο φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Αντίστοιχη θα είναι και η ανάλυση σε περιφερειακό επίπεδο.
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 Σύσταση MON-ΕΣΕΕ Προσθήκη	Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης. Το σύστημα παρακολούθησης της ΕΣΕΕ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021 Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΣΕΕ) (ΦΕΚ με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021) Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)	αρθρώνεται σε 3 τμήματα: - Παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΕΕ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΕΣΑΑ - Παρακολούθηση της ΔΕΑ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - Παρακολούθηση των δεικτών EIS και RIS Σε ετήσια βάση θα εκπονείται μία έκθεση παρακολούθησης ανά Περιφέρεια από τα Αρμόδια Περιφερειακά Όργανα (Α.Π.Ο.) κα μία για το σύνολο της ΕΣΕΕ από την ΜΟΝ ΕΣΕΕ, με στοιχεία που συλλέγονται σε εθνικό επίπεδο από την ΜΟΝ ΕΣΕΕ και σε περιφερειακό από τα Α.Π.Ο. Με ευθύνη της ΜΟΝ ΕΣΕΕ και σε συνεργασία με τα Α.Π.Ο. θα διενεργηθούν 2 αξιολογήσεις, μια αξιολόγηση της ΕΣΕΕ στο μέσον της προγραμματικής περιόδου και μία στο τέλος. Κάθε έκθεση θα αναφέρεται στο σύνολο της Στρατηγικής με ιδιαίτερη αναφορά σε κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες. Η ΜΟΝ-ΕΣΕΕ ενημερώνει το ΣΕΣΕΕ για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και εισηγείται προτάσεων προσαρμογής και διορθωτικών ενεργειών. Οι εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης θα γνωστοποιούνται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με ευθύνη της ΜΟΝ-ΕΣΕΕ και των Α.Π.Ο.
				4. Λειτουργία της συνεργασίας	Ναι	https://gsri.gov.gr/epicheirimatiki-	Σε εθνικό επίπεδο, η ΓΤΕΚ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).		anakalypsi-periodou-2021-2027/ Αρμόδιο περιφερειακό όργανο ΣΕΕ - Επιστολή ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ, Αρ. Πρωτ. 108071/5.10.21 MON-ΕΣΕΕ-ΦΕΚ Α' 207/05.11.21 Απαντήσεις των 13 Περιφερειών σε Επιστολή του ΥΠΑΝΕΠ Αρ. Πρωτ : 84874 /27.7.21 για Περιφερειακή εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=6511611100416461270994&lang=el&styId=0 http://eysed.gge.gov.gr/wp-content/uploads/2021/11/11os-2021_Meleti-Oriothetisis-Chrimatodotisis-sto-ESPA-viomichanias.pdf https://lmd.eiead.gr/	επαναδραστηριοποίησε τις 8 Πλατφόρμες Καινοτομίας -μία για κάθε έναν από τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ- ως βασικό μηχανισμό υποστήριξης της ΔΕΑ και πραγματοποίησε Ανοικτή Διαβούλευση για την ΕΣΕΕ 2021-2027, στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενοι απ' όλες τις Περιφέρειες. Σημειώνεται ότι η ΔΕΑ είναι μία συνεχής διαδικασία που υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Τέλος, μέσω των Πλατφορμών Καινοτομίας και των αντίστοιχων Συμβουλευτικών Ομάδων, διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει μια συνεχής συμμετοχή των ενδιαφερόμενων στην αποτίμηση των προτεραιοτήτων και στον εντοπισμό νέων. Σε περιφερειακό επίπεδο η ΔΕΑ διενεργείται από τα αρμόδια Περιφερειακά όργανα. Η MON-ΕΣΕΕ είναι υπεύθυνη για τη συνολική εποπτεία της ΔΕΑ σε συνεργασία με τα προαναφερόμενα όργανα ΔΕΑ και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου. Η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της ΔΕΑ φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας θα ενθαρρύνεται ο εντοπισμός και η ανάδειξη αναδυόμενων προκλήσεων και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τμημάτων της αγοράς εκτός των ήδη υφιστάμενων.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=109I344I994I646I447329&lang=el ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση Περιφερειάρχη, βάση ν. 4310/2014 & 4386/2016 https://www.oecd.org/cfe/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm Ε.Λ.Κ.Ε Α.Ε.Ι. & Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων Ν.4653/2020, ΦΕΚ Α' 12/24.1.2020 Κίνητρα φοροαπαλλαγών για δαπάνες Ε&Α Ν. 4712/2020 ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020, Άρθρο 46 Μισθολογικά για χρηματοδοτούμενους από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους - Ν. 4712/2020, ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020	Στην ΕΣΕΕ προβλέπονται δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών & περιφερειακών συστημάτων έρευνας & καινοτομίας και αναπτύσσεται η δομή διακυβέρνησης και συσχέτισης εθνικού & περιφερειακού επιπέδου. Ανασυγκροτήθηκε το ΕΣΕΤΕΚ, ως ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα έρευνας και καινοτομίας ενώ τα ΠΣΕΚ, θεσμοθετημένα όργανα των περιφερειών, έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην εξειδίκευση των προτεραιοτήτων των περιφερειών και συμμετέχουν ενεργά στη ΔΕΑ. Η μελέτη του ΟΟΣΑ «Regional Policy for Greece, Post 2020» παρουσιάζει τις πέντε διαστάσεις ενός περιβάλλοντος που μπορεί να ευνοήσει τη βελτίωση του συστήματος καινοτομίας και έρευνας. Η χώρα προέβει επίσης σε δράσεις για τη βελτίωση του κύκλου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΑΚ και διαδικασιών χρηματοδότησης: κίνητρα φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων για δαπάνες Ε&Α, προσέλκυση εξειδικευμένων στελεχών με υψηλές διακρίσεις στο εξωτερικό, υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω της πλατφόρμας Elevate Greece με φορολογικά κίνητρα για Angel Investors, θεσμοθέτηση νέου πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία τεχνοβλαστών, απαλλαγή από φόρο,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά των υποτροφιών του ΕΛΙΔΕΚ.
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Ναι	https://www.e-omothesia.gr/kubernese/nomos-4622-2019-phek-133a-7-8-2019.html https://digitalstrategy.gov.gr https://www.ggb.gr/el/node/1820 https://ypen.gov.gr/energeia/esek/ https://sdam.gr/node/431 https://ypen.gov.gr/perivallon/kykliki-oikonomia/16052-2/ Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100158 ΕΣΕΕ http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf	Η ίδρυση Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης σηματοδότησε αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον της χώρας. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021–2027 αποτυπώνει τις κατευθυντήριες για τον ψηφιακό και βιομηχανικό μετασχηματισμό της χώρας. Υλοποιήθηκε το έργο Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Βιομηχανίας της ΓΓΒ, αναγνωρίζοντας την ψηφιοποίηση ως βασικό στοιχείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας. Το ΕΣΕΚ θέτει στόχους που σχετίζονται με την πράσινη ανάπτυξη με οικονομικά ανταγωνιστικό τρόπο, το επικαιροποιημένο ΣΔΑΜ προβλέπει παρεμβάσεις τοπικά εστιασμένης βιομηχανικής μετάβασης και το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία περιλαμβάνει 67 δράσεις με χρονοδιάγραμμα έως το 2025. Συστάθηκε η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, ενώ η ΕΣΕΕ προσανατολίζει δράσεις προς τεχνολογίες που ενισχύουν τη διττή μετάβαση και τη δημιουργία 'έξυπνου' ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, σημαντικές επιδοτήσεις και δάνεια του ΤΑΑ προσανατολίζονται στο βιομηχανικό μετασχηματισμό και τη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							διττή μετάβαση.
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://www.enterprisegreece.gov.gr/extroversion-strategy-2021/GR/5/ https://greece20.gov.gr/ https://greece20.gov.gr/diakirykseis-kai-diagwnismoi/nea-viomichanika-parka-id-16634/ https://www.ggb.gr/el/node/1821 https://www.ggb.gr/el/node/1803 https://gsri.gov.gr/evropaikos-choros-erevna-eche/ https://gsri.gov.gr/orizontas-evropi/ Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και Εθνικό Σχέδιο Δράσης	Η ΕΣΕΕ υποστηρίζει τη διεθνοποίηση με δύο Στρατηγικούς Στόχους: ΣΣ 4: Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, και ΣΣ5: Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές & Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο οικονομικής διπλωματίας της χώρας, όλες οι σχετικές υπηρεσίες συγκεντρώνονται σε ενιαία δομή στο Υπ. Εξωτερικών, το οποίο εκτόνησε το «Εθνικό Στρατηγικό σχέδιο Εξωστρέφειας 2021». Το ΕΣΑΑ προβλέπει δράση ενίσχυσης της ποιότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων και άλλων σχετικών δράσεων. Η Ελλάδα συμμετέχει σε ενεργοποιημένα ΣΕΚΕΕ, ευρωπαϊκά προγράμματα, πρωτοβουλίες, διακρατικές συνεργασίες, διεθνείς οργανισμούς και συνάπτει διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την ΕΣΕΕ. Επίσης, η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και το αντίστοιχο εθνικό σχέδιο δράσης εστιάζει στην εξωστρέφεια/ διεθνοποίηση των επιχειρήσεων ως αναπόσπαστο κομμάτι της έμπρακτης αξιοποίησης της βιομηχανικής & επιχειρηματικής καινοτομίας.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Τέλος, οι ΓΓΨΔ ,ΓΓΒ, ΓΓΕΚ, και ΓΓΕ συνεργάζονται για την προώθηση των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας.
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf). ☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως. Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ. Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf. Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf	Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων. Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου RSO2.2.	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν		που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.			αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας. Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final). Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων. Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας. Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.3. Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την ΕΕ	ΕΤΠΑ	RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν	Ναι	Εφαρμόζονται μέτρα που εξασφαλίζουν:1. Συμμόρφωση με τον δεσμευτικό εθνικό στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2020 και με το συγκεκριμένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ως γραμμή βάσης έως το 2030 ή λαμβάνοντας επιπρόσθετα μέτρα σε περίπτωση που δεν διατηρηθεί η γραμμή βάσης εντός οποιασδήποτε μονοετούς περιόδου σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	– Ν.4414/2016 “Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαρογωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης...” – Ν. 4513/2018 (ΦΕΚ Α’ 9) εισήχθη πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων. – Με το άρθρο 14Α του ν.3468/2006 (ΦΕΚ Α’ 129), όπως ισχύει, προβλέπεται η δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμφητισμό.	Με το νόμο 4414/2016, καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργικής ενίσχυσης των ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εξειδικεύτηκε με σχετικές αποφάσεις. Επίσης στο θεσμικό πλαίσιο προβλέπονται πρόσθετα μέτρα και πολιτικές για την προώθηση της διείσδυσης των ΑΠΕ, που αφορούν στη δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμφητισμό, και τον καθορισμό του πλαισίου ένταξης σταθμών ΑΠΕ σε καθεστώς ριζικής ανανέωσης (repowering) Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Eurostat το τελευταίο έτος για το οποίο έχουν δημοσιευτεί στοιχεία είναι το έτος 2019 και η συνεισφορά της ενέργειας που παράγεται από Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται για το έτος 2019 σε ποσοστό 19,68%. Προβλέπεται για το 2020 η επίτευξη του στόχου του 20%.
				2. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.	Ναι	– ΚΥΑ ΔΕΠΕΑ/178581 (ΦΕΚ Β’ 2367) Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf. – Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΔΕΠΕΑ/20334/148,	Στον ΚΕΝΑΚ υπάρχει ελάχιστη απαίτηση για 60% ΑΠΕ σε Ζεστό Νερό Χρήσης (ΖΝΧ). Στην Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος αναλύονται μέτρα και τεχνολογίες για την επίτευξη του στόχου διείσδυσης των ΑΠΕ για ψύξη/θέρμανση στα κτίρια. Όπως προκύπτει από τα στατιστικά της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).	Eurostat εκπληρώνεται ο επιμέρους στόχος για την ψύξη/θέρμανση στα κτίρια.
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (ΚΕΜΕΑ και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα. Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP). Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσωνα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες –

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΡΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040. Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους. Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΡΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομώνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις. Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο. Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	Ναι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Ναι	- ΕΕΣ λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη και Περιφερειακά Σχέδια. - Επικαιροποιημένα στοιχεία υπάρχουν στην Τετραμηνιαία αναφορά (09/2022) της Επιτελικής Σύνοψης, αναρτημένη στη θέση: https://www.mou.gr/el/Pages/OPWaste.aspx - ΕΕΣ ποσίμου νερού - Στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού ανά πάροχο και ΖΠΝ (2017-2019) με βάση έκθεση του Υπουργείου Υγείας προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αξιολόγηση εφαρμογής Οδηγίας 98/83/ΕΚ όσον αφορά την ποιότητα πόσιμου νερού (έγγραφο Υπ. Υγείας με ΑΠ Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 58234 από 13.10.2022)	Όσον αφορά στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία Σεπτεμβρίου 2022, επί συνόλου 482 οικισμών προτεραιότητας, 249 οικισμοί είναι σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Όσον αφορά στην εφαρμογή της Οδηγίας 98/83/ΕΚ, με βάση τα στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού τριετίας 2017-2019 του Υπουργείου Υγείας και τα ποσοστά συνδέσεων ανά πάροχο, η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στην ελληνική επικράτεια γενικά πληροί τους όρους της Οδηγίας 98/83/ΕΚ. Οι περισσότεροι παροχοί ύδρευσης διαπιστώνουν ανάγκες ενίσχυσης της δυναμικότητας υδροδότησης, αφ' ενός λόγω κλιματικής αλλαγής και αφ' ετέρου λόγω της μεγάλης αύξησης των εποχικών αναγκών πόσιμου νερού λόγω τουρισμού
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης: α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με	Ναι	- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 2 και πίνακας 8) και κεφάλαια 2 και 4 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο. - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2, και 4.14.1 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφ. 6 Οδικός Χάρτης δράσεων που απαιτούνται για	Ανάγκες υποδομών σε 219 οικισμούς με δημόσια δαπάνη 2.190 Μ€. Εξ αυτών, σε 182 υλοποιούνται ή προγραμματίζονται έργα ύψους 1.216,8 Μ€ (στους 41 ήδη έχουν ολοκληρωθεί και λειτουργούν). Από εθνικούς πόρους, σε 5 οικισμούς προγραμματίζονται έργα 21,11 Μ€ ενώ σε 21 κατασκευάζονται έργα 47,96 Μ€. Σε 32 οικισμούς υπάρχει ανάγκη μελλοντικών επενδύσεων. Οι 8 έχουν ώριμα έργα ύψους 160 Μ€ και οι 24 έχουν ανώριμα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.		την εφαρμογή της νέας Οδηγίας 2020/2184/ΕΕ και συσχέτιση με το κεφ. 6 (Οριζόντιες Δράσεις) του ΕΕΣ πόσιμου νερού, εγκεκριμένος από τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υγείας και Εσωτερικών.	έργα με εκτίμηση κόστους 388 Μ€. Για τις μελλοντικές επενδύσεις εφαρμόζεται μεθοδολογία προτεραιοποίησης. Την περίοδο 2021-2027 οι ανάγκες χρηματοδότησης ανέρχονται σε 879,88 Μ€. Ανάγκες υποδομών με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 1.850 Μ€. Το 72% αφορά εξασφάλιση επάρκειας πόσιμου νερού, το 12% νέα υδροδότηση και το 11% αναβάθμιση ποιότητας. Ποσοστό σύνδεσης περίπου 100% στο μόνιμο πληθυσμό δεν αποκλείει μελλοντικά την ανάγκη νέων έργων. Ανάγκες με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 107 Μ€ εκ των οποίων 6 Μ€ για νέο εξοπλισμό εργαστηρίων (κάλυψη άρθρου 5), 11 Μ€ για κάλυψη απαιτήσεων άρθρου 16 και 95 Μ€ για οριζόντιες δράσεις. Οι ανάγκες για νέα έργα δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν στη παρούσα φάση..
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Ναι	- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 3 και πιν. 8) και κεφάλαια 3.2.2. και 3.3.1 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο - ΕΕΣ Ποσίμου νερού κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2 και 4.14.1.	Όσον αφορά στα λύματα, έχουν καταγραφεί ανάγκες ύψους 344 Μ€ (2023-2033), 658 Μ€ (2033-2043) και 230 Μ€ (2043-2053) για την αναβάθμιση παλαιών υποδομών που λειτουργούν. Επίσης έχουν εκτιμηθεί ανάγκες για δράσεις κυκλικής οικονομίας ύψους 132 Μ€, καθώς και ανάγκες για μελέτες ύψους 24 Μ€. Οι ανωτέρω ανάγκες θα ενσωματωθούν στο αναθεωρημένο ΕΕΣ. Όσον αφορά στο πόσιμο νερό, έχουν καταγραφεί ανάγκες για 933 έργα ενδεικτικού π/υ 2.278 Μ€, εκ των

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							οποίων περίπου 2.100 Μ€ αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών. Υπάρχουν ακόμη ανάγκες για 345 έργα με ενδεικτικό π/υ 1.157 Μ€, από τα οποία περίπου 900 Μ€ αφορούν σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Επίσης, υπάρχουν 205 έργα με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, π/υ 561 Μ€, ενταγμένα στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (χωρίς δαπάνες έως 01.01.2021) και μεταφερόμενα ή τμηματοποιημένα (phasing) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Τα περισσότερα από αυτά αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών ή σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Με την αναθεώρηση του ΕΕΣ, θα επικαιροποιηθούν τα ανωτέρω κόστη.
			4. Ένδειξη των δυνατικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.		Ναι	- Πρόσκληση ΑΤ02 «Αντώνης Τρίτσης» Α.Π.16402/28.8.2020(ΑΔΑ: 6ΕΥ746ΜΤΛ6-ΘΙ8), ομάδα έργων Α και Γ - Πρόσκληση ΥΠΕΝ/ΥΠΠΓ/32109/3254/01.04.2022 (ΑΔΑ:6Ν8Ι4653Π8-Ε74), υποέργο 2 - ΕΣΠΑ 2021-2027 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 8 και 9.	Οι διαθέσιμοι δημόσιοι πόροι περιλαμβάνουν το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του ΕΟΧ και το Interreg Ελλάδα -Αλβανία (μόνο για το πόσιμο) και ανέρχονται σε 1.400 Μ€ για το πόσιμο και σε 730 Μ€ για τα λύματα. Σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι πόροι του εθνικού ΠΔΕ, μέσω των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης. Η επί πλέον ανάγκη χρηματοδότησης ύψους 12 Μ€ που προκύπτει από το κριτήριο 2c είναι πολύ μικρή σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους και είναι δυνατόν να καλύφθει είτε από πόρους ΕΣΠΑ / Ταμείου Ανάκαμψης είτε από εθνικούς πόρους.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Στις αναθεωρήσεις των ΕΕΣ λυμάτων και πόσιμου νερού θα περιλαμβάνονται τα επικαιροποιημένα κόστη των αναγκαίων επενδύσεων του κριτηρίου 3
2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	ΕΤΠΑ	RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	Ναι	Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές Natura 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.	Ναι	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)	Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΑΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών». Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Ναι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Ναι	Εξετάστηκε το ΕΣΣΜ (http://nationaltransportplan.gr/el/) και συγκεκριμένα η τελική έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για το τελικό μοντέλο μετακινήσεων (Παραδοτέο 3), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Εξετάστηκε επίσης ο Νόμος 4632/2019, το Α.Π.: ΝΤΡΡ/55043/1377/05-07-2019 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Έγκριση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών για την Ελλάδα» και το 4ο Σιδηροδρομικό Πακέτο του 2016..	Το ΕΣΣΜ διαμορφώθηκε βάσει στρατηγικού μοντέλου μετακινήσεων για την πρόβλεψη της κυκλοφορίας μεταξύ των μεγάλων πόλεων, αλλά και της κυκλοφορίας στα βασικά σημεία διέλευσης συνόρων και σε διεθνείς λιμένες και αεροδρόμια. Οι προτεινόμενες επενδύσεις του ΕΣΣΜ συμπεριλαμβάνονται σε σενάρια ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών που ελέγχθηκαν από το μοντέλο σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση. Μέσω Πολυκριτηριακής Ανάλυσης επιλέχθηκε ως πυρήνας το σενάριο που περιλαμβάνει τα περισσότερα μέτρα με θετικό αντίκτυπο. Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι είτε έργα υποδομών που βελτιώνουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέσων μεταφοράς, είτε έργα που στοχεύουν στην επίλυση θεσμικών και επιχειρησιακών θεμάτων του τομέα των μεταφορών. Επομένως το ΕΣΣΜ καλύπτει την πολυτροπική χαρτογράφηση των υποδομών. Το μοντέλο του ΕΣΣΜ περιλαμβάνει το σιδηρόδρομο ως μέσο μεταφοράς και έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης σιδηροδρομικών ροών, επιβατών κι εμπορευμάτων. Η θεώρηση της απελευθέρωσης της αγοράς των σιδηροδρόμων από το ΕΣΣΜ είναι προφανής λόγω και της ύπαρξης στο ΕΣΣΜ πολλών έργων σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και σχετικών μέτρων πολιτικής.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 2 εξετάστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), οι Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο., ο Νόμος 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ΚΥΑ 77226/1/2017 για τον καθορισμό και εξειδίκευση των απαιτούμενων λεπτομερειών εφαρμογής και των τεχνικών προδιαγραφών του Εθνικού πλαισίου πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, καθώς επίσης η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ.	Ένας από τους πέντε Στρατηγικούς Στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΣΜ είναι η «Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών». Στο ΕΣΣΜ προτείνονται Μέτρα τα οποία συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη του παραπάνω Στρατηγικού Στόχου, καθώς επίσης βρίσκονται σε συμφωνία με τις Προτεραιότητες Πολιτικής για τις μεταφορές που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ. Ήδη ισχύει το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για την ανάπτυξη της αγοράς Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων στον τομέα των Μεταφορών και την υλοποίηση των σχετικών υποδομών. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΕΣΣΜ (Πυλώνας 9) η χρήση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης στην Ελλάδα. Επιπλέον, στην απόφαση για την περιβαλλοντική έγκριση του ΕΣΣΜ περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι που είναι σε συνάφεια με τους στόχους του ΕΣΕΚ.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 3 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», όπως επίσης το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση για τον Κανονισμό όπου αναφέρονται τμήματα στα οποία δίνεται προτεραιότητα για την ανάπτυξή τους, έξι προκαθορισμένα τμήματα αφορούν την Ελλάδα. Το

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.		Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» και οι λίστες έργων του 2017, του 2020 και του 2022 για τον εν λόγω Διάδρομο.	ΕΣΣΜ περιλαμβάνει στις προτάσεις του μέτρα για τέσσερα από αυτά, με τα τρία να αφορούν διασυνοριακά τμήματα και ένα ελλείποντα κρίκο. Όσον αφορά στο πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» που δημοσιεύτηκε το 2022, τα μέτρα του ΕΣΣΜ καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτήσεις του, και παρά τις καθυστερήσεις που εντοπίστηκαν στην ολοκλήρωση επιμέρους τμημάτων, επιβεβαιώνεται η πρόοδος στην υλοποίηση των σχετικών έργων. Συγκεκριμένα, από τα 68 καθορισμένα έργα υποδομών του πέμπτου Σχεδίου Εργασίας, τα 48 περιλαμβάνονται στο ΕΣΣΜ (14 έργα περιλαμβάνονται ως Μέτρα του ΕΣΣΜ, 26 έργα περιλαμβάνονται στο Σενάριο Βάσης του ΕΣΣΜ καθώς βρίσκονταν κατά την εκπόνησή του είτε σε φάση υλοποίησης, είτε σε φάση ωρίμανσης με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και 8 έργα περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Εξειδίκευση του ΕΣΣΜ).
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 4 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics και ο Νόμος 4599/2019 «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ. Το ΕΣΣΜ εντοπίζει την κρισιμότητα των διασυνοριακών συνδέσεων της χώρας που αποτελούν την μοναδική χερσαία πύλη για την κεντρική Ευρώπη και περιλαμβάνει επεμβάσεις οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών σε δέκα σημεία. Οι επεμβάσεις αυτές αφορούν κυρίως αναβαθμίσεις, αλλά και νέες υποδομές σε σημεία που εντοπίζεται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				κόμβους του.		οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».	έλλειψη, και καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις ομαλής μεταφορικής ροής μεταξύ των διασυνοριακών περιοχών. Η περαιτέρω σύγκριση των μέτρων του ΕΣΣΜ ανά κατηγορία υποδομών σε αντιπαροβολή με το εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ, καταδεικνύει μια σχετικά ικανοποιητική ταύτιση των προτεινόμενων έργων υποδομών στο ΕΣΣΜ με τμήματα εκτός του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Η συμπληρωματικότητα εξασφαλίζεται μέσω προτεινόμενων οδικών παρακάμψεων αστικών περιοχών και βελτίωσης περιφερειακού οδικού δικτύου, αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου και έργων αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων και αεροδρομίων.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 5 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας «Έλεγχος – χειρισμός και σηματοδότηση του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης», το 4ο και 5ο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο Orient/East Med, οι Κανονισμοί 1315/2013 και 2016/919 της ΕΕ και ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2017/6, με τις ημερομηνίες θέσης σε λειτουργία όπως μετατέθηκαν με το αρ. πρωτ. MOVE.DDG1.B.1/ MR/ 4055972 [Ref. Ares(2022)3814065-20/05/2022] έγγραφο της ΕΕ.	Τα έργα σιδηροδρομικών υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και την αδιάλειπτη μετακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών εντός και εκτός χώρας. Οι προτάσεις έργων που περιλαμβάνουν ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) ενισχύουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος. Τα προτεινόμενα έργα είναι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης ERTMS και το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής πλην της ανάπτυξης της σιδηροδρομικής σύνδεσης προς Ηγουμενίτσα. Στο 4ο Σχέδιο Εργασίας αναφέρεται πως το τμήμα Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα – Καλαμπάκα σχεδιάζεται να

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							είναι έτοιμο το 2030. Κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ του ΥΠΥΜΕ και της Γενικής Διεύθυνσης Κινητικότητας και Μεταφορών της ΕΕ, μετατέθηκαν οι ημερομηνίες για τη θέση σε λειτουργία του ERTMS στις τρεις γραμμές του διαδρόμου του κεντρικού δικτύου από το 2020 στο 2022 και στο 2023.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 6 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics, ο Νόμος 4302/2014 «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», ο Νόμος 4712/2020, καθώς επίσης η Λευκή Βίβλος Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών (COM(2011) 144 τελικό) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει έργα υποδομών και ήπια μέτρα, που στοχεύουν στην άμεση ή έμμεση προώθηση της πολυτροπικότητας στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές. Τα προτεινόμενα έργα επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών βασίζονται μεταξύ άλλων στην ανάλυση της ζήτησης και στην κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων και ως εκ τούτου στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης εμπορευμάτων σε όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές). Σχετικά με τις επιβατικές μεταφορές, τα προτεινόμενα μέτρα υποδομών προωθούν τη πολυτροπικότητα, δίνοντας έμφαση σε σιδηροδρομικά έργα και προωθώντας την ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων. Σχετικά με τις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνεται ότι τα έργα υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ και σχετίζονται με την πολυτροπικότητα εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες που προέκυψαν από το σχέδιο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							δράσης της εθνικής στρατηγικής για τα logistics.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 7 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Νόμος 4439/2016 για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΚΥΑ Αριθ. οικ. 77226/1/2017, η Απόφαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Αριθ. 4/2019 για την κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), ο Νόμος 4710/2020 και η Απόφαση Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 με θέμα «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.».	Το ΕΣΣΜ προτείνει έργα σιδηροδρομικών υποδομών, τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την εισαγωγή ηλεκτροκίνησης. Επιπλέον, τα περισσότερα προτεινόμενα έργα του ΕΣΣΜ που αφορούν βελτίωση των λιμενικών υποδομών περιλαμβάνουν ανάπτυξη υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε χρήστες λιμένων. Η προώθηση της χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης Ενεργειακής Απόδοσης στους λιμένες προτείνεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η εφαρμογή του ήπιου μέτρου για την ανανέωση του στόλου των οχημάτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, συνεισφέροντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οδικών μεταφορών. Σχετικά με την προώθηση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων το ΕΣΣΜ προτείνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση, η οποία καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020, το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής, το ΕΣΕΚ και τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 8 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, οι χάρτες	Το ΕΣΣΜ στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, προτείνοντας συγκεκριμένα μέτρα οδικών υποδομών και ήπια μέτρα. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μεταξύ άλλων αφορούν οδικά τμήματα που από τους χάρτες του

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.		επικινδυνότητας του Ευρωπαϊκού έργου (CEF 2014-2020) SLAIN (D1.3 Risk Map Greece), οι Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (MEBOA) που έχει εκπονήσει η Εγνατία Οδός Α.Ε., καθώς επίσης το SWD (2019) 283 final που αφορά το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030 και η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (COM(2011) 144 τελικό).	έργου SLAIN κρίνονται επικίνδυνα. Το ΕΣΣΜ και η Περιφερειακή Εξειδίκευση συγκλίνουν με τις δράσεις του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, το οποίο αποτελεί τον κεντρικό σχεδιασμό για την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο. Υιοθετείται το "Όραμα Μηδέν" για τα οδικά ατυχήματα, θέτοντας τον μακροπρόθεσμο στόχο για μηδενισμό των θανατηφόρων ατυχημάτων έως το 2050 και ενδιάμεσο στόχο τη μείωση των νεκρών και των σοβαρά τραυματιών κατά 50% έως το 2030. Η βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας επιδιώκεται επίσης μέσω έργων που επεμβαίνουν σε σημεία και τμήματα του δικτύου που έχουν αναγνωρισθεί ως επικίνδυνα σύμφωνα με τις μελέτες που της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Υλοποιήθηκαν 60 μελέτες στις 13 Περιφέρειες της χώρας και μελετήθηκαν οδικά τμήματα μήκους 15.000 χλμ. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε περίπου 7.000 επικίνδυνες θέσεις, σε 2.500χλμ. οδικού δικτύου και καλύπτουν 80 οδικούς άξονες του εθνικού και επαρχιακού δικτύου.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 9 εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική του έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και την αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Επιπλέον, εξετάστηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού	Το εκτιμώμενο κόστος για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ έχει προσδιοριστεί αναλυτικά. Αντίστοιχα, και οι προτεινόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη αυτού του κόστους έχουν προσδιοριστεί και αναλυθεί. Επίσης, διαπιστώνεται ότι για κάθε κατηγορία έργων υπάρχει

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η εθνική νομοθεσία για την αρμοδιότητα και την χρηματοδότηση των εμπλεκόμενων φορέων.	εκτίμηση για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Επιπλέον, μέσω του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ αλλά και με την εφαρμογή του προβλεπόμενου μέτρου (RI-Soft 2) σχετικά με την ανάπτυξη και υλοποίηση μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση του οδικού δικτύου, εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς για τη συντήρηση και λειτουργία των υποδομών έχουν προβλέψει στο αντίστοιχο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Τομεακό ή Περιφερειακό, σχετικές δράσεις για τη χρηματοδότηση μέσω του ΠΔΕ της βελτίωσης/συντήρησης και του εκσυγχρονισμού των λιμενικών, σιδηροδρομικών, οδικών υποδομών καθώς και των υποδομών αερομεταφορών.
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	EKT+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια	Ναι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Ναι	– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030) – Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΑ-Επανασχεδιασμός Επιχειρησιακού Μοντέλου - Εγκύκλιος ΔΥΠΑ 80228/12.11.2018 : καθολική εφαρμογή νέας μεθοδολογίας ανάλυσης προφίλ ανέργων https://www.oaed.gr/eksatomikefmenh-proseggish - ΦΕΚ 1236/Β'/04.04.2018 «Αποσαφήνιση των υποχρεώσεων των εγγεγραμμένων ανέργων στα Μητρώα του ΟΑΕΔ σε αμοιβαιότητα προς τις υποχρεώσεις του ΟΑΕΔ έναντι αυτών»	Με τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΑ, έχει ολοκληρωθεί και εφαρμόζεται στα ΚΠΑ2 η νέα μεθοδολογία ανάλυσης προφίλ σε όλους τους νέους εγγεγραμμένους ανέργους καθώς και στις περιπτώσεις των ήδη εγγεγραμμένων ανέργων, για τους οποίους απαιτείται είτε η δημιουργία, είτε η επικαιροποίηση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ στο εξής) τους. Η καθολική εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας κατηγοριοποίησης ανέργων με βάση χαρακτηριστικά (Profiling), τέθηκε σε εφαρμογή στις 19.11.2018. Με την καθολική εφαρμογή διαδικασίας profiling και ΑΣΔ, που ψηφιοποιούνται,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.				- Οδηγίες για την εφαρμογή της μεθοδολογίας Profiling και σύνταξη νέου ΑΣΔ στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος ΚΠΑ2 Ελευσίνα	παρέχονται διαρκώς από τους εργασιακούς συμβούλους στον άνεργο υπηρεσίες ένταξης κι επανένταξης στην αγορά εργασίας και προτάσεις απασχόλησης. Αξιοποιούν επίσης τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στην Αγορά Εργασίας (ΜΔΑΑΕ στο εξής) που έχει συμπεριληφθεί στο νέο πλαίσιο της Ε.Ε.Κ. με τη χρήση του στο σχεδιασμό νέων ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης ή/και την τροποποίηση/κατάργηση υφισταμένων, ενώ προβλέπεται να αξιοποιείται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030) - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/Α'18.04.2022, τροπ. Ν. 4940/2022 άρ. 57 παρ.2 μεταφορά ΜΔΑΑΕ σε ΥΠΕΚΥ & αναβάθμιση - Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΑ, όπ.π. - Ν. 4837/2021 (178/Α), μέρος ΣΤ - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Μεταρρύθμιση ΣΕΚ: - Ν. 4763 ΦΕΚ Α 254/21.12.2020, Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & ΔΒΜ...» όπως τροποποιήθηκε & ισχύει ΥΑ Κ3/37244 - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α Εξειδίκευση κριτηρίων για	- Ο ΜΔΑΑΕ συγκεντρώνει και επεξεργάζεται δεδομένα & αναλύσεις για την εξέλιξη επαγγελματών & κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, για την προσφορά & ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας. - Η Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων στοχεύει στη διαμόρφωση πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη αναγκών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον, την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων ΣΕΚ, ώστε το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει επίκαιρες δεξιότητες. - Η ΔΥΠΑ με διαδικασίες ανίχνευσης ειδικοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων, με έμφαση σε evidence-based δράσεις, τους δίνει την ευκαιρία να προγραμματίζουν προσλήψεις που πραγματικά χρειάζονται και να επωφελούνται των κινήτρων που

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						επιλεξιμότητα παρ	παρέχουν τα προγράμματα απασχόλησης. - Εφαρμόζονται σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγγρ/μενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, ΣΕΚ & Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΕ) με νέο πλαίσιο προδιαγραφών για το σχεδιασμό & την υλοποίηση στο ΕΚΤ+. - Εφαρμόζεται από το ΥΠΑΙΘ νέο θεσμικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ & ΔΒΜ σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία & κατόπιν διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Ναι	– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), βλ. 7.2. Αρχές και Διαδικασίες Διακυβέρνησης - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/ Α’/18.04.2022, αρ. 27, παρ. 6 - ΦΕΚ 562/7.7.2022, Υ.Α. Ορισμός μελών στο Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού της ΔΥΠΙΑ - ΦΕΚ 3649/11.07.2022, Υ.Α. Προσδιορισμός μεθοδολογίας για τη συνεργασία μεταξύ Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων στο πλαίσιο του ΜΔΑΑΕ - ΦΕΚ ΥΟΔΔ, 24.02.2021, 130, Αριθμ. Κ3/20145, Συγκρότηση και ορισμός μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	Βάσει του Ν. 4921/2022 και της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η συστηματικότερη εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και η ενδυνάμωση της επάρκειάς τους. Ενισχύεται η συνεργασία ΔΥΠΙΑ με κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους της αγοράς μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού με συμμετοχή και δικαίωμα ψήφου. Σε τακτικές συνεδριάσεις δύναται να συμμετέχουν και άλλοι φορείς με αρμοδιότητες αντίστοιχες των θεμάτων που συζητούνται κάθε φορά χωρίς δικαίωμα ψήφου. Επίσης, με απόφαση Υπουργού ΕΚΥ προσδιορίζεται η μεθοδολογία βάση της οποίας γίνεται η συνεργασία της Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							λοιπών φορέων με σκοπό συλλογή στοιχείων και ανταλλαγή απόψεων. Η διάγνωση των αναγκών για δεξιότητες στην αγορά εργασίας γίνεται σε εθνικό, τομεακό και τοπικό επίπεδο με τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Επιπλέον, όλοι οι συναρμόδιοι φορείς μεταξύ των οποίων είναι και το ΥΠΕΚΥ συμμετέχουν στο ανώτατο όργανο Διακυβέρνησης ΕΕΚ & ΔΒΜ που είναι το ΚΣΕΕΚ του ΥΠΑΙΘ.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.	Ναι	– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), οριζόντιος άξονας 2 - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022	Σύμφωνα με τη Στρατηγική ΕΠΑ η διακυβέρνηση βασίζεται στην ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων για την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών, εισάγει συνολική προσέγγιση σχεδιασμού, παρακολούθησης & αξιολόγησης βάση δεδομένων, ενισχύοντας υφιστάμενους μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς εργασίας με νέα εργαλεία. Τους 2 κύριους πυλώνες Διακυβέρνησης ΕΠΑ αποτελούν η ΓΓ Ενίσχυσης της Απασχόλησης & η ΕπΠα της Στρατηγικής που αποτελείται από αρμόδιους ΓΓ, ΔΥΠΑ, εμπλεκόμενα Υπουργεία, δημόσιες αρχές που διαχειρίζονται συναφείς πόρους, κοιν.εταίρους, Αυτοδιοίκηση κ.α. Η ΕπΠα της Στρατηγικής στηρίζει την υλοποίηση, την παρακολούθηση της προόδου & του βαθμού επίτευξης των στόχων της και τον συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων με στόχο την επίτευξη συνεργειών. Η Εθνική

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Στρατηγική επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια. Συμπληρωματικά, η ΔΥΠΙΑ διαθέτει σύστημα παρακολούθησης & αξιολόγησης των προγραμμάτων της βάση συστάσεων της WBank, που διαλειτουργεί με λοιπά συστήματα προκειμένου να ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο δείκτες επίδοσης των προγραμμάτων σε όρους στόχευσης πολιτικών, απασχολησιμότητας ωφελουμένων & ανθεκτικότητάς τους στην αγορά εργασίας.
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ 2021-2027, Σχέδιο Δράσης για την ενισχυμένη εγγύηση για την νεολαία - Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022 - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), Στρατηγικός Άξονας 2 Ενίσχυση της Νεανικής Απασχόλησης - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Ν. 4826/2021	Η Στρατηγική για την απασχόληση των Νέων 2021-2027 στο πλαίσιο της Ενίσχυσης των Εγγυήσεων για τη Νεολαία θέτει την ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των Νέων ως το κυριότερο εργαλείο για την εργασιακή και οικονομική ένταξη τους, ανάμεσα στους οποίους και αυτοί από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και όσοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την εργασιακή επισφάλεια και τον κίνδυνο εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού. Η υιοθέτηση εξατομικευμένης προσέγγισης των νέων αποτελεί κεντρικό στοιχείο των προτεινόμενων πολιτικών και δράσεων. Σε συνέχεια της διάγνωσης προβλημάτων και των προκλήσεων η Στρατηγική διαρθρώνεται σε 6 Άξονες: 1 Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση 2 Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							3 Προώθηση στην Απασχόληση 4 Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση 5 Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας 6 Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης Η διακυβέρνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Στρατηγικής των Νέων εντάσσεται στο συνολικότερο Σύστημα Διακυβέρνησης των ΕΠΑ με τη συγκρότηση ειδικής και κατάλληλα στελεχωμένης Ομάδας Δράσης για τον εξειδικευμένο συντονισμό, διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησής της.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 2. ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 & Κ3/20145 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ. 32 παρ. 2 Ν.4763/2020 Παρ.2 περ.2 άρθ. 50 Ν.4763/2020 Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ΥΑ Κ3/37244 3. Α'θμια & Β'θμια Εκπαίδευση:	1. Αναβάθμιση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, συνέργειες με Παρατηρητήρια. Το ΥΠΕΚΥ υποκαθιστά το ΕΙΕΑΔ σε κάθε μνημόνιο συνεργασίας που έχει συναφθεί με άλλο Υπουργείο ή δημόσιο φορέα. 2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ) Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και				Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Αρθ. 91 Ν.4763/2020 Αρθ.27 Ν. 4823/2021 4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Αρθ. 10 παρ. 2 Ν. 4653/2020 Αρθ. 208 Ν. 4957/2022	Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ. Παρατηρητήριο Μετάβασης (ΙΕΠ-ΥΠΕΚΥ) Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (ΕΟΠΠΕΠ-ΥΠΕΚΥ) 3. Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης. Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης. 4. Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών Ανάπτυξη Συστήματος Παρακολούθησης της πορείας φοιτητών και αποφοίτων στην αγορά εργασίας Μνημόνια Συνεργασίας: • ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) • ΕΟΠΠΕΠ- ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα. • Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε	Ναι	Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 ΕΕΚ & ΔΒΜ:	-Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας λαμβάνοντας υπόψη Σύσταση Συμβουλίου (2017/C 423/01)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		κατάρτισης		ηλικίας.		N.4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 N.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ.155 παρ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.32 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.71 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.94 Ν. 4823/2021 Α'θμια Β'θμια Εκπαίδευση: Άρθ. 91 Ν.4763/2020, Άρθ. 11 Ν.4823/2021 Άρθ. 1 Ν.4692/2020, ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/2020 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 208 Ν. 4957/2022 Ν.4653/2020 Άρθ.7, παρ. ε Ν.4653/2020 Άρθ.8 παρ. 1 σημ. δ Ν.4653/2020	-Συνέργειες Παρατηρητηρίου Μετάβασης αποφοίτων ΕΕΚ & Παρατηρητηρίου Μετάβασης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγ. προσ. και συμβουλευτικής, Παρατηρητήριο Μετάβασης Αποφοίτων Επαγγ. Εκπαίδευσης & Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας VET Reform με ενσωμάτωση συστήματος παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ) -Γραφεία Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ) Θεματική Επ.Προσ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και για ειδικά σχολεία - ΚΕΔΑΣΥ -Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών 29 μελέτες (2011-18) από ΑΕΙ για την πορεία αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Μονάδων Υποστήριξης Φοιτητών Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ Μνημόνιο ΕΘΑΑΕ-ΕΙΕΑΔ(νυν ΜΕΚΥ).
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Ναι	ΥΑ Φ12/657/70691/Δ1 N 4547/2018 N. 4823/2021 N 3879/2010 ΚΥΑ 180647/ΓΔ4 N 4415/2016 N 4692/2020 N4763/2020 N 4521/2018 N 4604/2019 ΥΑ Φ1/101891/Δ1/2021 Φ1/ 60388 /Δ1/2021 Φ1/140282/Δ1/2021 Φ1/117458/Δ1/2021 Φ1/ 127545 /Δ1/2021 ΥΑ ΦΕΚ Β΄ 4710/2021/126316/Δ2/2021 ΚΥΑ 157811/Κ1 N 4009/2011 ΥΑ Φ5/68535/Β3 ΥΑ Φ5/114196/Β3 ΚΥΑ 140832/Ζ1 ΚΥΑ 137998/Ζ1	- Παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, ΣΔΕ) - Βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ – ΖΕΠ εντός του πλαισίου του σχολείου, ΔΥΕΠ, ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΔΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ, Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας, Χαρτογράφηση, Επιτροπές ΥΠΑΙΘ για φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα, Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας) - Συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθη-τών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (πα-ράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑ-Ε, φοιτητές ΑμεΑ) - Απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο, ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων, μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ) - Αναβάθμιση της ποιότητας στην

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						N 4653/2020 N 4823/2021 N 3699/2008 ΥΑ 17812/Γ6 ΥΑ 108474/Γ6 ΥΑ Φ7/155762 ΚΥΑ 3691 ΥΑ 142524/ΓΔ4 ΥΑ 127895/Δ1 N 4807/2021 N 4452/2017 ΥΑ Φ9/137984/ΓΓ4 ΥΑ 126251/Α5 ΥΑ 48456/Α5 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 ΥΑ Φ.31/94185/Δ1 N. 4756/2020	ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟΔΙΠ/ΕΘΑΑΕ) - ΚΔΑΠ, Child Guarantee, Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά, Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Ναι	Ομάδα Συντονισμού (βάσει του άρθρου 50 του Ν. 4777/2021, ΦΕΚ 25/Α) και Τεχνική Γραμματεία Α ΒΑΘΜΙΑ-Β ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΔ 18/2018 Ν. 4142/2013 Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/Α) Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ 111/Α) Ν. 4547/2018	Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής: - Υπουργός -Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης - Τρεις Γενικές Γραμματείες - Συγκροτείται Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						N.4763/2020 N. 3966/2011 ΕΕΚ - ΔΒΜ N.4763/2020 Κ.Σ.Ε.Ε.Κ. ΥΑ Κ3/20145 Κ.Ε.Ε. ΥΑ Κ3/37244 N.4763/2020 ΥΑ 162971/Δ6/30-6-2020 N. 4692/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 N.4763/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘ.Α.Α.Ε. N.4653/2020 Σ.Α.Π. N.4653/2020 N. 4812/2021 N. N.4653/2020 N. 4485/2017 N. 4957/2022	ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΙΔΕ, ΕΘΑΑΕ) - Τεχνική Γραμματεία (υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας) Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ • ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής • Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας • ΙΕΠ • ΙΤΥΕ Διόφαντος ΕΕΚ και ΔΒΜ Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 • ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. • Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ • ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διυπουργικό) • Κ.Ε.Ε. • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ • ΕΟΠΠΕΠ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ • ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης • Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) • Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων • Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ
			Ναι	5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Ναι	Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ και Τεχνική Γραμματεία βάσει του αρθ. 50, Ν4777/2021 Α/ΘΜΙΑ-Β/ΘΜΙΑ ΠΔ 18/2018 ΑΔΙΠΠΔΕ: Ν. 4142/2013, Ν. 4547/2018 ΙΕΠ: Ν 3966/2011, Ν4547/2018, Ν4692/2020 Αξιολόγηση: Ν4692/2020, ΥΑ6603/ΓΔ4, ΥΑ 108906/ΓΔ4 Ν4763/2020 Ν4823/2021 Ν5014/2023 ΕΕΚ-ΔΒΜ Ν4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 Ν.4763/2020 ΣΣΠΑΕ: ΥΑ Κ3/37062, Κ3/37153, Κ3/36953, Κ3/37035, Κ3/37046, Κ3/37053, Κ3/37089, Κ3/37137, Κ3/37119, Κ3/37074, Κ3/37096, Κ3/37111, Κ3/37062 ΕΟΠΠΕΠ Ν. 4921/2022	• Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ: - Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/ διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολούθηση υλοποίησης Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ - Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη - ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας ή άλλη κατάλληλη υπηρεσία: Εν δυνάμει ιοικητική υποστήριξη • ΑΔΙΠΠΔΕ: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μεταξιολόγηση εκπαιδευτικού συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθεση) • ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθεση) • Γενική Γραμματεία ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν • Κ.Σ.Ε.Ε.Κ • Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΑΑΕ:Ν4653/2020 ΣΑΠ: Ν4653/2020 Οδηγός Πιστοποίησης	• Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Αν. Εκπαίδ. • Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση, τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπ. πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοποίηση ΠΣ. • Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ • Προγράμματα κατάρτισης ΥΠΕΚΥ • Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη δι
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.	Ναι	- Ε.Σ.Κ. επιπέδου 3 Ν4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΚΔΒΜ: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΣΔΕ: Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε - Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.& Ν: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΔΙΕΚ και ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΥΑ 3691, 3692, 3693 - ΠΔ 79/2017, όπως τροποποιήθηκε - Εσπερινά ΓΕΛ, ΕΠΑΛ: Ν. 4547/2018 αρθ. 105, όπως τροποποιήθηκε - Ν.4763/2020, άρθ. 84, παρ. 5, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει - Εξετάσεις ελληνομάθειας Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.	- Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγ. Σχολών Κατάρτισης Επιπέδου 3 - Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης - Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών - Ενίσχυση της ελκυστικότητας της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						- Ν. 4921/2022 - ΚΥΑ Δ14 /15834/237	ΕΕΚ - ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης - Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ - Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο - Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας, Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ), Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030 - Κέντρα Κοινότητας
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Ναι	1. Επιμόρφωση Ν 4559/2018 (αρ. 23) Ν 4547/2018 (αρ. 3-7) Ν 4692/2020 (αρ.33) Ν4763/2020 (αρ. 96) Πρότυπα και Πειραματικά Ν 4692/2020 Ν4763/2020 (αρ. 16-21) ΥΑ 22631/Δ6 Ν 4823/2021 (αρ.92-96) Ν5029/2023 (αρ. 41)	1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών» Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμματισμούς, νέα προγράμματα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.) ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						2. ΕΕΚ N 4763/2020 (αρ. 16-21) ΥΑ 26385 ΥΑ 26412, 26381 N 4763/2020 (αρ. 109) 3. ΑΕΙ N 4009/2011 4957/2022 αρθ 128 N 4485/2017 N 4653/2020 4. Πιστοποίηση ΥΑ ΓΠ/20082 όπως τροπ. με N 4386/2016 (αρ. 67) N 4115/2013 (αρ.21) ΥΑ ΓΠ/20082 ΚΥΑ 13173/Κ6/2022 5. Αξιολόγηση N 4142/2013 (αρ. 1) N 4692/2020 (αρ. 33-35) N 4823/2021 ΥΑ 108906/ΓΔ4/ 6. ΥΑ ΓΠ/20082/2012	εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑ Επιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+ 2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ) 3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ 4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων, Σύστημα Πιστοποίησης επάρκειας Προσόντων Συμβούλων Σταδιοδρομίας/Επαγγελματικού Προσανατολισμού 5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΔΕ /Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου 6. ΕΟΠΠΕΠ/ Πλαίσιο Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της	Ναι	1. N 4763/2020 2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) Εθνικό Σημείο Συντονισμού για ΕΠΠ Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)	1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ (άρ 28) 2. Ξενόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς (άρ 26) 3. Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.		3. ΕΟΠΠΕΠ - εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 4. Ν 4763/2020 5. Ν 4763/2020 ΥΑ Κ3/20145/2021 6. Ν 4763/2020 7. ΠΔ 38/2010 και Ν 4763/2020 8. ΥΑ Φ23/35437/Δ4/2018 9. Ν 4692/2020 όπως ισχύει (άρ. 82-95), Study In Greece 10. Ν 4692/2020 (άρ. 82-95), Ν. 4653/2020 11. Ν 4763/2020 (άρ. 43) 12. Ν 4763/2020 13. Ν 3328/2005 όπως ισχύει 14. Erasmus+, IKY Erasmus+ INEΔΙΒΙΜ Erasmus+. Ν 4823/2021 (αρ. 87) 15. Ν. 4763/2020 αρθ. 164, ΠΔ 38/2010	4. ΕΠΠ σε αντιστοιχισή με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) 5. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ) 7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ) 8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ) 9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων 10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα και θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ, διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece) 11. Συνεργασίες Περ. Δ/νσεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/νσεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning 12. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης 13. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ) 14. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδακτικού προσωπικού/ Erasmus+ 15. Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας ΥΠΑΙΘ.
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: - ο Ενότητα 8.3 - ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία - ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων &

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες					υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ) 2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση) 3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)	Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση, Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία	όπως : ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαντόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας. Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται: ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουςών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς ☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενόητες 8.4 και 8.5	Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.		ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο) 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»	φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ). Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω: - της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης - της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου - της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Ναι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Ναι	- https://egroma.gov.gr/ - Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά)	Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει μέτρα για την Κοινωνική Ένταξη, Ισότητα, Ενδυνάμωση και Συμμετοχή των Ρομά. Διαρθρώνεται σε 4 πυλώνες: I. Πρόληψη και καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού II. Ενίσχυση ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά III. Πρόληψη και καταπολέμηση στερεοτύπων και διακρίσεων εις βάρος των Ρομά IV. Προώθηση ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή Η ΕΣΚΕ Ρομά περιέχει: • Μέτρα για την ενσωμάτωση των Ρομά, μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την αξιοπρεπή στέγαση, την υγεία, καθώς και την πρόληψη και εξάλειψη των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, με μετρήσιμα ορόσημα και στόχους. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των μέτρων και δράσεων. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων είναι σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και με τους εμπλεκόμενους φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Οι Πυλώνες, τα μέτρα και οι στόχοι παρατίθενται αναλυτικά στα κεφάλαια 5.4, 6.4, 7.4 της ΕΣΚΕ Ρομά.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Ναι	• Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση και συγκρότηση Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (Π.Υ.Σ 28/2022- ΦΕΚ 183Α) • Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (έτους 2021)	Στην ΕΣΚΕ Ρομά προβλέπεται Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των μέτρων, ο οποίος περιλαμβάνει: • Εμπλεκόμενα όργανα - σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής - σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο (κεφ. 7.1). • Σύστημα Δεικτών με μετρήσιμους και αξιόπιστους δείκτες που καλύπτουν το σύνολο των μέτρων της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.4). • Ετήσιες Εκθέσεις Προόδου της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ.7.2) • Εξωτερική Αξιολόγηση της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.3). Σημειώνεται επίσης ότι για την κατάρτιση της ΕΣΚΕ Ρομά ελήφθη υπόψη η αποτίμηση υφιστάμενων παρεμβάσεων (κεφ.4.3). Επίσης, στον ανωτέρω Μηχανισμό συμβάλλουν: • Η επικαιροποίηση της καταγραφής των Ρομά στη χώρα (2021). Τέλος, υιοθετήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρακολούθησης των πολιτικών της ΕΣΚΕ Ρομά με το σύστημα παρακολούθησης του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης, Συντονισμού και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	• https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση Επιτροπής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην ΚΕΔΕ βάσει της υπ. αρ. 396 αποφασής της 15.11.2022 του ΔΣ της ΚΕΔΕ για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προώθηση ειδικών παρεμβάσεων σε ζητήματα ένταξης.	Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει στοχευμένες τομεακές παρεμβάσεις σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, με βάση την αρχή της εξειδικευμένης αλλά όχι αποκλειστικής στόχευσης. Το Σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.1) οργανώνεται σε δύο επίπεδα, κυβερνητικό & αυτοδιοικητικό, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Συνοπτικά αναφέρεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται η σύσταση Ομάδων Δράσης για υποστήριξη και εξειδίκευση παρεμβάσεων σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και Περιφερειακών Σημείων Επαφής για ενεργοποίηση της συμμετοχής των ΟΤΑ, παροχή στοιχείων προς το Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα, Ρομά, εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για κοινωνική ένταξη τους κ.α. Σε τοπικό επίπεδο η κοινωνική ένταξη των Ρομά υποστηρίζεται από τα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας. Επιπλέον, Δήμοι με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά συντάσσουν Τοπικά Σχεδία Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη τους. Πληροφορίες παρατίθενται στα κεφ. 6.1, 6.2, 6.3.4. 6.4, 7.1 της ΕΣΚΕ και Παράρτημα πρότυπου τοπικού σχεδίου δράσης.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	• Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε διαβούλευση μέχρι 14/01/2022 στο http://www.opengov.gr/minlab/?p=5472 • Πλατφόρμα Διαβούλευσης: http://hello.crowdapps.net/participation-egroma • Σύσταση και συγκρότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ 2021-2030) (ΦΕΚ 1617/Β /17.03.2023)	Οι Ρομά συμμετείχαν στο σχεδιασμό της ΕΣΚΕ Ρομά, τόσο κατά την προκαταρκτική διαβούλευση (Παράρτημα ΙΙ) που πραγματοποιήθηκε με οργανώσεις Ρομά, όσο και στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την οριστικοποίηση της Στρατηγικής. Η συμμετοχή τους θα συνεχιστεί και στην εξειδίκευση, εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά, μέσω: • των οργάνων διακυβέρνησης (κεφ. 6.2, 7.1) όπως: - Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (όπου συμμετέχουν φορείς Ρομά), για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων κλπ. για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο. - Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά και Φόρουμ Ρομά, τα οποία διασφαλίζουν τη συνεργασία και συμμετοχή των Ρομά στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ. - Περιφερειακές Ομάδες Δράσης, δίκτυο ΟΤΑ α' βαθμού και Παραρτήματα Ρομά, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των Ρομά στην εξειδίκευση και εφαρμογή των παρεμβάσεων της ΕΣΚΕ. - Εργαλείων διαβούλευσης όπως η Πλατφόρμα Διαβούλευσης - Δράσεων για την ενδυνάμωση και συμμετοχή τους στην κοινωνική και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πολιτική ζωή (Πυλώνας IV).
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	EKT+ EΤΠA	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει:1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Ναι	• Τομέας Υπ. Υγείας - Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του Τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027 - Π1 «Αξιολόγηση - Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο» ΠΑΔΑ - 13 Εκθέσεις και Πίνακες προτεινόμενων αναγκών ανά Περιφέρεια - Πίνακας συμφωνίας 60/40 υπέρ της προτεραιοποίησης πόρων ΠΦΥ σε ΕΤΠΑ • Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας - Ο Μελέτη Παγκόσμιας Τράπεζας προς την «Ανάπτυξη στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα» DG REFORM • Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ με case study Περιφέρεια Αττικής	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ - Ολοκληρώθηκε χαρτογράφηση αναγκών με αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης βάση επιδημιολογικών δεικτών & πρόσβασης υπηρεσιών & 13 Εκθέσεις με ανάγκες Υγείας & Μακροχρόνιας Περίθαλψης σε Περιφέρειες. - Συνοδεύεται από 13 Πίνακες με ιεραρχημένες προτάσεις αναγκών σε Περιφέρειες. Αποτελούν δυναμικό εργαλείο επικοινωνίας που επικαιροποιείται & αποστέλλεται σε εμπλεκόμενους φορείς από την ΕΔ ΕΥπΥ με τήρηση συμφωνίας 60/40 ΕΤΠΑ υπέρ ΠΦΥ σε όλη την ΠΠ. Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση δομών πρόνοιας με στοιχεία από : -Δ/νσεις Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής & Πολιτικών ΑΜΕΑ -ΕΕΤΑΑ -Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα Κέντρων Κοινότητας -Περιφ. Παρατηρητήριο Κοινων. Ένταξης Περιφέρειας Αττικής & Social Network Αττική, -Unicef Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Child Guarantee III Phase, -ΕΛΣΤΑΤ / υλική, κοιν.στέρηση, κίνδυνος φτώχειας ή κοιν.αποκλεισμού,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας , μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και					-επεξεργασία ΕΣΑΜΕΑ/Παρατηρητήριο για πληθυσμό μεΑ & χρόνια προβλήματα υγείας ή περιορισμούς ηλικίας. Τα ανωτέρω συμπληρώνονται με ευρήματα μελέτης της WB για τη μεταρρύθμιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα της DG Reform.
		Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και		2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Ναι	Τομέας Υπ.Υγείας -Π.Δ. 121/2017 -Ν. 4368/2016 (α.33) -ΥΑ Γ3δ/Δ.Φ. 14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.2015: «Οργάνωση, λειτουργία ... Κατ' Οίκον Νοσηλείας» -Ν.4486/2017 -Ν. 4461/2017 -Ν. 2716/1999 -α. 162 Ν. 4600/2019 -Ν.4727/2020 -Ν. 4675/2020 -Ν.4931/22 -Ν. 4950/22 -Ν.5007/22 -ΥΑΓ3δ/Δ.Φ.14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.15 -ΚΥΑ Γ2α/οικ.28804/2023 -Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής &	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ -Ν. 4368/2016 Διασφάλιση καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού -Ν. 4461 & 4486/2017 Παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα (ιδίως μέσω TOMY) - ειδική μέριμνα για ΕΚΟ -Ν. 4675/20 (α.3-4) Υπηρεσίες ΜΦΥ (πρόληψη ανικανότητας, υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.α.) -Ν.5007/22 Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας -ΥΑ για την Ενίσχυση και Ανάπτυξη της κατ' οίκον νοσηλείας (πλαίσιο συγκρότησης, συντονισμού, οργάνωσης/ υλοποίησης πιλοτικών δράσεων) -ΚΥΑ καθορισμού όρων και προϋποθέσεων Νοσοκομειακής κατ' οίκον νοσηλείας και φροντίδας υγείας -Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας με δράσεις ΜΦ για ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους & παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής ψυχικής υγείας παιδιών & εφήβων.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		τοπικής κοινότητας				Οικογένειας -ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΎΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027 • Βλ. Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ	-Ν. 4931 & 4950/2022: ενισχύονται μέτρα πολιτικής για την ΠΦΥ με θέσπιση Προσωπικού Ιατρού. Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Παρέχεται υποστήριξη από προνοιακές δομές ανοικτής ή κλειστής φροντίδας καθώς και κατ' οίκον υπηρεσίες σε διαφορετικές ομάδες στόχους: παιδιά που διαβιούν εντός οικογενειών, σε ιδρύματα-δομές με έμφαση σε παραμελημένα και μεΑ, ενήλικες μεΑ και ηλικιωμένους.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.	Ναι	Τομέας ΥπΥγείας -Π.Δ. 121/2017 -Ν. 4368/2016 -Ν.4486/2017 -Ν. 4461/2017 -Ν. 2716/1999 -α.162 Ν. 4600/2019 -Ν.4727/2020 -Ν. 4675/2020) -ΥΑ: 6ΣΠ8465ΦΥΟ-MX2 -ΥΑ: 6ΟΘΚ-465ΦΥΟ-Ο46 -Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030 Τομέας ΥπΚοινων.Συνοχής & Οικογένειας	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ : -Μέτρα της μεταρρύθμισης ΠΦΥ με προσέγγιση ολιστικής φροντίδας μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ ΕΣΥ με σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας. -Διασύνδεση υπηρεσιών ΠΦΥ με Δημόσια Υγεία, ενίσχυση Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ. -Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών Ψ.Υ. στην κοινότητα για ενήλικες, παιδιά/εφήβους, έγκαιρη παρέμβαση στην κρίση (Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030), πάσχοντες από άνοια και Alzheimer's, άτομα στο φάσμα του αυτισμού, πρόσφυγες/μετανάστες, στήριξη της οικογένειας και προώθηση της Υγιούς Γήρανσης.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						-ΕΣΚΕ 2021 – 2027 -N. 4538/2018 (α. 16) -N. 4837/2021(α. 39) και Προσωπικός βοηθός για ΑμεΑ 26.04.2023 Επιστολή ΓΓ Υγείας, Κοινων. Αλληλεγγύης και ΔΕ&ΕΣΠΑ για τη διαμόρφωση στρατηγικού πλαισίου ενιαίας πολιτικής Μακροχρόνιας Φροντίδας	Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Προτεραιότητες αποτελούν: -Στήριξη και εκσυγχρονισμός των προνοιακών δομών ανοικτής φροντίδας, -Διασφάλιση ενεργού & υγιούς γήρανσης, καθώς και αποφυγή/ περιορισμός της ιδρυματοποίησης. Δράσεις : -Θεσμός επαγγελματικής αναδοχής διαμέσου της τοποθέτησης ανηλίκων με σωματική ή ψυχική αναπηρία σε επαγγελματίες αναδόχους, -Προσωπικός Βοηθός για τη στοχευμένη εξυπηρέτηση των ατόμων με περιορισμό δραστηριότητας/αναπηρία ή και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών αυτών (ενηλίκων κηδεμόνων).

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΑΡΙΩΤΟΥ	Προϊσταμένη Δ.Α.	ifanariotou@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Υπουργείο Οικονομικών/ Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	gddde@mof-glκ.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/ Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής	Προϊστάμενος ΕΥ	Προϊστάμενος ΕΥ	spa@mnec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, στο Περιφερειακό Πρόγραμμα της Δυτικής Ελλάδας θα συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής του προγράμματος (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση), ώστε να επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η εφαρμογή των πολιτικών, να βελτιώνεται η συλλογική δέσμευση, να αυξάνεται η αφομοίωση συγκεκριμένων πολιτικών, να αναπτύσσεται γνώση και τεχνογνωσία και να ενσωματώνονται απόψεις και οπτικές ενώ θα διασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση (ΕΚΔΕΣ) στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ, θα ακολουθηθούν οι βασικές κατευθυντήριες αρχές για τη διαμόρφωση, αντιπροσωπευτικών, συνεκτικών και αποτελεσματικών εταιρικών σχέσεων για τη διαχείριση των πόρων και των επιλέξιμων δράσεων των Ευρωπαϊκών Ταμείων προκειμένου να επιτευχθεί έγκαιρη και αξιόπιστη διαβούλευση και διάλογος με τους εταίρους σύμφωνα και με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των παρεμβάσεων. Η προώθηση της συμμετοχής των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο σε αυτήν την κατεύθυνση.

Για την ανάπτυξη εταιρικής σχέσης στόχος είναι να εδραιωθεί ο διάλογος με εταίρους από:

- τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η επίσημη έναρξη της διαβούλευσης για την ΠΔΕ πραγματοποιήθηκε στις 19 Απριλίου 2021[1] με ομιλητές τον Περιφερειάρχη και την Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τη γενική γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

Σε συνέχεια της επίσημης έναρξης, στις 23 Απριλίου πραγματοποιήθηκε ανοικτή διαδικτυακή ημερίδα. Στην πρώτη ενότητα έγιναν εισηγήσεις εκ μέρους της Περιφέρειας και της Διαχειριστικής Αρχής, της Ευρωπαϊκή Επιτροπής και των ταμείων, της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) και της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ).

Στο δεύτερο μέρος ακολούθησε τοποθέτηση φορέων και πολιτών, με συμμετοχή περισσότερων των 40 ομιλητών που εκπροσωπούσαν φορείς με δραστηριοποίηση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα τοποθετήθηκαν 12 εκπρόσωποι ΟΤΑ, 3 βουλευτές της Περιφέρειας, 12 επαγγελματικοί φορείς / επιμελητήρια, 4 εκπρόσωποι πανεπιστημιακών και ερευνητικών φορέων, ο ΟΣΕ, η Ιερά Μητρόπολη, η ΕΣΑμεΑ και άλλοι φορείς κοινωφελούς χαρακτήρα.

Στην ειδική πλατφόρμα που δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει τις διαδικασίες διαβούλευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (<http://pde.espa2127.gr/>) έχουν υποβληθεί 68 προτάσεις πολιτών και 59 προτάσεις φορέων. Οι προτάσεις που υποβλήθηκαν εξετάστηκαν και σε σημαντικό βαθμό ενσωματώθηκαν στον προγραμματισμό. Αφορούσαν κυρίως στην ενίσχυση σημαντικών τομέων της περιφερειακής οικονομίας, στην ενίσχυση των υποδομών μεταφορών, στην βιώσιμη ανάπτυξη αστικών και μη αστικών περιοχών, στην προστασία και ανάδειξη περιοχών Natura, στην ενίσχυση των μηχανισμών κοινωνικής συνοχής και στην ενεργειακό μετασχηματισμό της περιφέρειας.

Με τους φορείς αυτούς, όπως και βέβαια εσωτερικά με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, οικοδομείται μια

σχέση διαλόγου και εμπιστοσύνης με διάρκεια και προοπτική, ώστε να υποστηριχθεί όχι μόνο ο σχεδιασμός αλλά και η υλοποίηση του προγράμματος 2021-2027.

Στις 29 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η 2η Φάση Διαβούλευσης του προγράμματος (δια ζώσης και απομακρυσμένα ταυτόχρονα) όπου έγινε ενημέρωση για την πορεία προετοιμασίας του ΠΕΠ από στελέχη της Περιφέρειας και του ΥΠΑΝ με την συμμετοχή ΟΤΑ, Επαγγελματικών Οργανώσεων, Επιμελητηρίων, Μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, επιχειρηματίες, πολίτες κλπ. (<https://www.pde.gov.gr/gr/enimerosi/deltia-typou/item/16226-n-farmakis-pente-stratigikes-kateythunseis-gia-ti-nea-dytiki-ellada.html>). Η εκδήλωση ήταν διαθέσιμη και μέσω διαδικτύου (υβριδική εκδήλωση).

Στην συνέχεια και πιο συγκεκριμένα στις 11 Οκτωβρίου κατά την συνεδρίαση του, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και η εξέλιξη προετοιμασίας του προγράμματος, παρουσιάστηκαν στο Περιφερειακό Συμβούλιο όπου οι σύμβουλοι εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με τις προβλέψεις του προγράμματος. Κυρίως στάθηκαν στον χαμηλό προϋπολογισμό, με βάση τις ανάγκες της Περιφέρειας, του Στόχου Πολιτικής 3 που αφορά στα δίκτυα μεταφορών.

Στην ιστοσελίδα του προγράμματος ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας αναρτήθηκε όλο το πληροφοριακό υλικό της διαβούλευσης και το draft της πρώτης υποβολής του προγράμματος, προκειμένου οι εταίροι και η κοινωνία των πολιτών να έχει την πιο έγκυρη ενημέρωση σχετικά με την προετοιμασία του Προγράμματος για την περίοδο 2021-2027. Παράλληλα η ιστοσελίδα ενημερώνεται με το σύνολο των μελετών- εμπειρογνομosύνων που εκπονήθηκαν για τη τεκμηρίωση του Προγράμματος (επικαιροποίηση ΠΣΕΕ, έγκριση και περιεχόμενο ΣΜΠΕ κλπ.)

Μετά το μεγάλο ενδιαφέρον της τοπικής κοινότητας και των εταίρων για το νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με την έγκριση του ΠΕΠ 2021-2027 και την ανάρτησή του με το σύνολο των συνοδευτικών του εγγράφων στην ιστοσελίδα του Προγράμματος, θα υπάρξει αποτίμηση του βαθμού ενσωμάτωσης των αιτημάτων των φορέων στο εγκεκριμένο πρόγραμμα, όπως προέκυψε μετά από τις διαβουλεύσεις με την Επιτροπή και την οριστική του έγκριση.

Σε ότι αφορά στην οργάνωση και εφαρμογή της εταιρικής σχέσης αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ.240/2014 της Επιτροπής σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.

Επιπλέον, στο σχέδιο του Καν. ΕΚΤ+ (άρθρο 8) αναφέρονται πρόσθετα στοιχεία σχετικά με την οργάνωση και την ανάπτυξη της εταιρικής σχέσης και συγκεκριμένα σχετικά με την υποχρέωση των Κρατών Μελών για τη διασφάλιση της επαρκούς συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης που υποστηρίζονται από το σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, καθώς και της χορήγησης κατάλληλου ποσού από τους πόρους του ΕΚΤ+ για την ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η επιλογή των εταίρων θα γίνει στη βάση του σεβασμού της αρχής της αντιπροσωπευτικότητας, δηλαδή να συμπεριλαμβάνονται στην εταιρική σχέση θεσμικά όργανα, οργανώσεις και φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες.

Σημαντική πρόκληση αναδεικνύεται η οργανωμένη εκπροσώπηση της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες παρακολούθησης και εξειδίκευσης του προγράμματος. Σε αυτή την φάση διερευνώνται οι δυνατότητες οργανωμένης εκπροσώπησης ενώ παράλληλα η Περιφέρεια προτίθεται να διευρύνει να εφαρμόσει ένα ευρύ πρόγραμμα ενημέρωσης των πολιτών μέσω της επικοινωνιακής στρατηγικής που θα εκπονηθεί για το Πρόγραμμα 2021-2027 δίνοντας έμφαση όχι μόνο στα αποτελέσματα της υλοποίησης του προγράμματος αλλά και στην ενημέρωση σχετικά με τα συμπεράσματα των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμο κανάλι επικοινωνίας.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η οργάνωση της εταιρικής σχέσης έτσι ώστε να διαμορφωθεί με όρους διαφάνειας για όλους τους εταίρους και ο καθένας να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός της εταιρικής σχέσης, ποιος κάνει τι και ποια αποτελέσματα αναμένονται από την ανάπτυξη αυτής της σχέσης.

Οι εταίροι συμμετέχουν ουσιαστικά στην ανάλυση των προκλήσεων και αναγκών που πρέπει να αντιμετωπιστούν, στην επιλογή των στόχων και προτεραιοτήτων για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών, στην ύπαρξη των κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διαφόρων μέσων που διατίθενται με στόχο την ενίσχυση της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Οι επιτροπές παρακολούθησης ενσωματώνουν την εταιρική σχέση στις εργασίες του Προγράμματος. Η επιλογή των μελών των επιτροπών παρακολούθησης θα λαμβάνει υπόψη τους εταίρους που συμμετείχαν ενεργά στη προετοιμασία του Προγράμματος ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής συνέχεια και ανάληψη ευθύνης μεταξύ των σταδίων προγραμματισμού και υλοποίησης.

Η εκπροσώπηση των διαφόρων εταίρων θα βασίζεται στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους για την υλοποίηση και η επιτροπή παρακολούθησης θα έχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και ποικίλη σύνθεση, ο κατάλογος των μελών θα δημοσιοποιείται και κάθε επιλεγμένος εταίρος θα γνωρίζει τα καθήκοντά του ως προς την εμπιστευτικότητα και τη σύγκρουση συμφερόντων, με ειδική επιμόρφωση και έγγραφη διατύπωση των υποχρεώσεών του.

Η συμμετοχή των εταίρων θα εδραιωθεί και στο πλαίσιο των αξιολογήσεων, δεδομένου ότι η συμμετοχή τους συμβάλλει στην αμεροληψία των αποτελεσμάτων και τη διασπορά της μάθησης σε όλους τους φορείς που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία προγραμματισμού.

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Η Στρατηγική Επικοινωνίας του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021 – 2027 λαμβάνει υπόψη τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων καθώς και τις Οδηγίες που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εθνική Αρχή Συντονισμού, αλλά και την εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή δράσεων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας που υλοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020.

ΣΤΟΧΟΙ:

Οι ειδικοί στόχοι της Επικοινωνίας του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

- Έγκυρη και άμεση ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και τις διαδικασίες πρόσβασης σε αυτό.
- Ενημέρωση ενός ευρύτερου κοινού για τα έργα, τις δράσεις, και τα επιτεύγματα της πολιτικής της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027 μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος και του κάθε Ταμείου.
- Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος και ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις ευκαιρίες που παρέχει η Ε.Ε.
- Υποστήριξη των Δικαιούχων ώστε να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά τις δράσεις τους με βάση τα προαπαιτούμενα από τους σχετικούς Κανονισμούς,

Με την ανωτέρω στόχους η Περιφέρεια προσδοκά την δημιουργία μιας συγκροτημένης ταυτότητας για το πρόγραμμα που θα διευκολύνει τον πολίτη στην αναγνώριση των πολλαπλών θετικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του στο επόμενο χρόνια.

Παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη προσπάθεια στα εξής::

- Στην προσέλκυση και ενεργοποίηση των πολιτών να μάθουν και να παρεμβαίνουν για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος δυτικής Ελλάδας 2021-2027.
- Στη χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης που αυτήν την περίοδο αποτελούν τον πιο πρόσφορο τρόπο άμεσης επικοινωνίας,
- Στην οργάνωση στοχευμένων δράσεων επικοινωνίας για εμβληματικά έργα και δράσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας,
- Στην επαρκή κάλυψη του σχεδίου Προβολής και Επικοινωνίας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης,
- Στην ενίσχυση της διαφάνειας και του επιπέδου πρόσβασης στην πληροφόρηση.

ΚΟΙΝΑ ΣΤΟΧΟΙ:

Το στοχοθετούμενο κοινό της Στρατηγικής Επικοινωνίας του προγράμματος για την Δυτική Ελλάδα 2021-2027 αφορά σε:

- Δυνητικούς Δικαιούχους του Ε.Π.
- Ωφελούμενους πολίτες (ΑμεΑ, ευάλωτες ομάδες, άνεργοι, Ρομά, γυναίκες κλπ), επιχειρήσεις και θεσμούς
- Φορείς και θεσμοί Πληροφόρησης,
- Ευρύ κοινό, κάτοικοι της Περιφέρειας που μπορεί να είναι ωφελούμενοι άμεσα ή έμμεσα από τις εφαρμοζόμενες πολιτικές του προγράμματος

Επίσης, έχουν προσδιοριστεί ο communication officer και ο αναπληρωτής του.

ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Για την Επικοινωνία και προβολή του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021-2027 είναι απαραίτητη μια ενιαία επικοινωνιακή ταυτότητα που θα διατρέχει το σύνολο των δράσεων του προγράμματος.

Ως μέσα Επικοινωνίας του προγράμματος προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν:

- Η επίσημη Ιστοσελίδα του Ε.Π. την οποία η Διαχειριστική Αρχή θα προετοιμάσει εντός έξι μηνών από την έγκριση του Προγράμματος. Ο ιστότοπος είναι σχεδιασμένος σύμφωνα με τις προδιαγραφές που προβλέπονται όσον αφορά τη πρόσβαση σε άτομα με αναπηρία. Μάλιστα πρόσφατα έγινε αναβάθμιση της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας και επιπλέον υπάρχει συνεχής ενημέρωση για τα θέματα αυτά και γίνονται ανάλογες αλλαγές/προσθήκες.. Επίσης, θα υπάρχει και σύνδεση με την ενιαία εθνική ιστοσελίδα: espa.gr
- Ενημερωτικές Εκδηλώσεις, Ημερίδες, Τεχνικές Συναντήσεις,
- Newsletters, Δελτία Τύπου καθώς και λοιπό προωθητικό υλικό,
- ΜΜΕ,
- Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram)
- Άλλα μέσα (δημιουργία εφαρμογών για ενημέρωση, αναζήτηση πληροφορίας για το ευρύτερο κοινό, εκπαιδευτικά σεμινάρια)

Επίσης, η ευανάγνωστη, νοηματική και ακουστική περιγραφή του οπτικοακουστικού υλικού θα εξασφαλιστεί κατά την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ισότιμη πρόσβαση στην πληροφόρηση για όλους. Παράλληλα, εφόσον κατά την εξειδίκευση του Προγράμματος προκύψουν έργα στρατηγικής σημασίας θα αναδειχθούν σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής (ΚΚΔ, Άρθρα 22,40 & 50) με συγκεκριμένες οδηγίες προς τους δικαιούχους

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:

Ο Προϋπολογισμός για την Επικοινωνία θα φτάσει το 0,3% περίπου του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος και θα εξειδικευτεί μετά την έγκριση του.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της Επικοινωνίας του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021-2027, έχουν επιλεγεί οι ακόλουθοι δείκτες εκροών και αποτελέσματος οι οποίοι θα αξιοποιηθούν με βάση τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από την αξιολόγηση του Προγράμματος Επικοινωνίας που υλοποιήθηκε στην Π.Π. 2014-2020. Συγκεκριμένα, οι δείκτες εκροών που θα χρησιμοποιηθούν είναι ο αριθμός καταχωρίσεων, η συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικών σποτ, η συχνότητα προβολών τηλεοπτικών σποτ και η επισκεψιμότητα ιστοσελίδας. Ενώ οι δείκτες αποτελεσμάτων είναι: το ποσοστό αναγνωρισιμότητας (Προγράμματος έργων) και τα conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης)

Δομημένες και στοχευμένες έρευνες θα εξάγουν είτε ποιοτικά είτε ποσοτικά συμπεράσματα προκειμένου η εξέλιξη του σχεδίου επικοινωνίας να εμπλουτίζεται ή να προσαρμόζεται με βάση την διεύθυνση της ενδεδειγμένης πληροφορίας στο κοινό και τους ωφελούμενους.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παράγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Οι στρατηγικές δράσεις του προγράμματος είναι:

1. Δράση «Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και υποδομών» με π/υ 27,625 εκ € σε ΚΣ, με στόχευση τη σταδιακή μετατροπή των δημόσιων υποδομών σε «πράσινες υποδομές» που θα ενισχύσουν το τοπικό οικοσύστημα δημιουργώντας προϋποθέσεις ευρείας ανταπόκρισης και των ιδιωτών ιδιοκτητών. Η δράση θα είναι ώριμη να ενεργοποιηθεί το α' τρίμηνο του 2023 και αναμένεται η ολοκλήρωση της το 2027
2. Δράση «Καινοτόμες μορφές κατανάλωσης» με π/υ 17,0 εκ € σε ΚΣ με στόχευση να ενθαρρυνθεί η ίδρυση και λειτουργία Ενεργειακών Κοινοτήτων δίνοντας τη δυνατότητα να αντιμετωπιστεί η ενεργειακή ένδεια, να ενισχυθεί η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ υποστηρίζοντας την πράσινη μετάβαση στην Δυτική Ελλάδα. Η δράση βρίσκεται σε στάδιο ωρίμανσης και αναμένεται να ενεργοποιηθεί το α' τρίμηνο του 2023 με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2028
3. Δράση «Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υποδομών παιδικής φροντίδας» με π/υ 11,05 € εκ σε ΚΣ όπου επιδίωξη αποτελεί η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός υποδομών νηπιακής - παιδικής φροντίδας λαμβάνοντας υπόψη την Πρωτοβουλία «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί». Η δράση αναμένεται να ωριμάσει στο α' εξάμηνο του 2023 με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026
4. Δράση για την «ανάπτυξη και ενδυνάμωση διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης» σε ειδικές ομάδες μαθητών με στόχευση την συμπερίληψη στην εκπαιδευτική διαδικασία, π/υ 21,67 εκ € σε ΚΣ. Η δράση αναμένεται να ενεργοποιηθεί το β' εξάμηνο του 2022 με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Συμπληρωματική Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027	Ενδιάμεση επανεξέταση-αξιολόγηση	2 Φεβ 2026		Ares(2026)1197194	Δυτ Ελλάδα_συμπληρωματική MTR_02.02.26	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Απαντήσεις σε σχόλια ΕΕ (ορθή επανάληψη)	Συμπληρωματικές πληροφορίες	2 Φεβ 2026		Ares(2026)1197194	Western Greece_comments_Απαντήσεις_02.02.26_2η έκδοση (ορθή επανάληψη)	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Programme snapshot 2021EL16FFPR010 4.1	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1197194	Programme_snapshot_2021EL16FFPR010_4.1_el.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR010_4.1_el_en.pdf	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία